FLORA CROATICA.
HORVATSKE ROŽICE.

Sakupio: **HIHAJLO STAGNITA.**

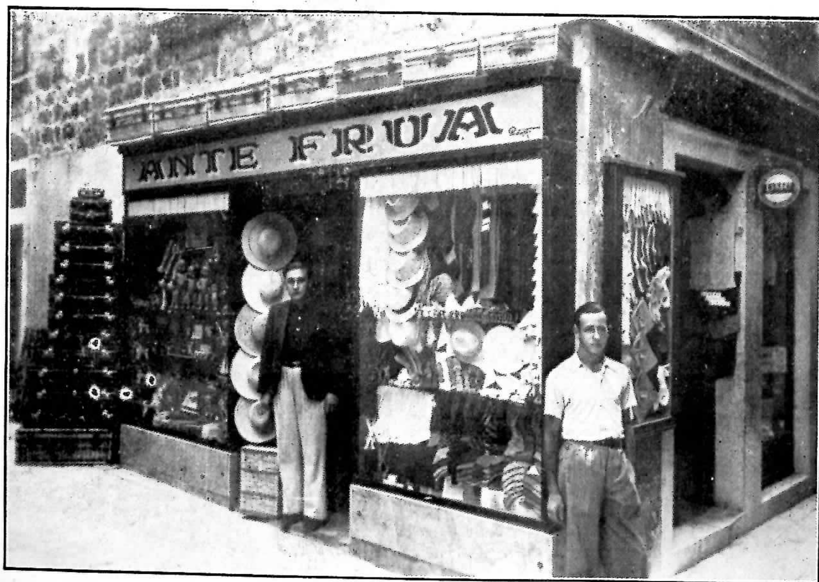

Darinka Jurišić. — Šibenik.

I. Svezak. Ciena dinara 35.—

ZASTOR GRADSKOG KAZALIŠTA U ŠIBENIKU.
Foto Cukrov — Šibenik

Trgovina ANTE FRUA, trgovca u Šibeniku.
Foto Cukrov — Šibenik.

P. N. Gosp.

Poznavajući Vas kao ljubitelja i širitelja dobre hrvatske knjige, slobodan sam Vam poslati prvi svezak knjige „FLORA CROATICA" na ogled.

Uvjeren sam, kada sadržaj ovog prvog svezka pročitate, da ćete se odazvati mojoj toploj molbi i poslati Vam otisak blagohotno odkupiti, te me na taj način podupreti u mome daljnom duhovnome radu.

Za slučaj pak, da, ma bilo iz kojeg razloga, ne želite odkupiti ovaj svezak, tada Vas najljepše molim, da mi ga u ISTOJ KUVERTI I BEZ VAŠIH TROŠAKA POŠALJETE NATRAG.

Primite izraz moga

osobitoga poštovanja.

Mišo Jerinić
ŠIBENIK
ulica. Kralja Tomislava

Misli vodilje u knjizi „Flora Croatica“.

IZBOR PSEUDONIMA.

MIHAJLO STAGNITA to je pseudonim Miha Jerinića. Divan je njegov pseudonim i pun smisla. Po imenu crkvice svetoga Mihajla Arhandjela, zadužbine prvog hrvatskoga kralja Tomislava iz godine 926. u Stonu i po imenu svoga rodnog grada Stona, Stagnum, uzimlje pisac svoj pseudonim u očitoj namjeri da odade počast slavnoj uspomeni hrvatskog kralja Tomislava i da proslavi svoj rodjeni grad.

TKO MU JE MAJKA, A TKO JE NJEGOV BRAT?

U svojim »Horvatskim Rožicama« pisac na prvom mjestu čitaocu predstavlja svoju Majku i svoga malenoga Brata u Njezinome naručju. Prečista mu je Djevica Marija Bogorodica Majka, a Isus Krist mu je Brat i čitaoca »Horvatskih Rožica« pozivlje da i on uzme blaženu Djevicu Mariju za svoju Majku.

PRIZNANJE I ZAHVALA.

Na svoj šestdeset i peti rodjendan pisac se zadubljuje u svoju prošlost. Nju podvrgava analizi. Priznaje svoje zablude i zahvaljuje se Kristu, koji ga u najtežem času ljute biede nije napustio. U času, kad se je njegova duša valjala u blatu i glibu uvjerava pisac čitaoca da mu je Krist bio najbolji liečnik. Kad je živio sa svojim duhom u ratu; kad je oko njega pustošila tâma; kad je bio u nevolji i jadu; kad je živio u mukam i ne znao se iz njih izvući; kad god su ga progonile svjetske lùde, on se je uviek uticao Kri-

stu-Bogu, pak Ga pita, kako ne će da Ga slave njegove Rožice, kada On, Krist, nije nikad dozvolio da on, pisac, postane ruglo ljudskog smrada i zahvaljuje se Kristu, da mu je uviek bio pri ruci; da je veselje njegove kuće, pak Ga moli da blagoslovi njegova djela i Njemu se, Kristu-Bogu utiče da ga On posini.

UHVANJE, NADA i SPAS HRVATA.

Mihajlo se Stagnita utiče Svetom Duhu. Prosi Ga da njegov rad urodi dobrim plodom; da Svoje oko svrne na hrvatski narod; da ga primi pod Svoje krilo, jer Isus-Krist je, kako to tvrdi Mihajlo Stagnita, Uhvanje, Nada i Spas Hrvata.

SLIKA I KRUNA KRALJA TOMISLAVA U STONU.

Pisac se ne utvara da imade umjetničkog dara i pjesničkog duha. Život mu je pun težine. Umaraju ga brige. Obkružuju tmine. Sebe ne ubraja medju neumrle u Arkadam glave. Ne umišlja se da je vodja hrvatskog roda. Ne traži da ga itko slavi. Nitkoga ne mrzi. Ne klanja se laži. Priznaje da nije filozof, a ni poviestničar, ali kad promatra sliku hrvatskoga kralja Tomislava sa hrvatskom krunom na glavi u Stonu, on ne mari za skviku usijanih glava, leti na krilima Muze od Duklje do Mure i na svoje zadnje misli ure.

RAZGOVOR SA BOGOM.

Čitaocu »Horvatskih Rožica« Mihajlo Stagnita stavlja sebe kao primjer u prosudjivanju samoga sebe, svoje saviesti. U tu svrhu pisac rektrospektivno promatra dubokim pogledom djela svoga duha i nalazi da se njegov život razvija u svim dimensijama, u egzistenciji koja se pretvara u jedan njemu ugodni razgovor njegovog duha sa Bogom. Njegov se duh ne zatvara pred Bogom iz straha pred vječnom sviesti.

VJERA, IZVOR FILOZOFIJE.

Umovanje Mihajla Stagnite izbjegava svaki filozofski fanatizam, jer on je na čistu da filozofski fanatizam, bio okrutan ili otmen, vodi do fanatizma, koji znači smrt filozofije. Život mu nije bez smisla i uslied toga on nikada ne očajava. Pisac traži izvor svoje filozofije i nalazi ga u svojoj vjeri u Boga. Ta je vjera njegova stvaralačka snaga. Vjera mu je vrelo, krug, iz kojega on crpi moć svoga filozofiranja.

ČUDAN MLINAC.

Aristotel, Platon, Augustin, Frano, Ignac, Jeronim, Duns Skot i Toma Akvinac u njegovom su mozgu sagradili čudni mlinac. On u tome svome mlincu dnevno melje filozofske teze i sabire ono što je njemu bitno; što s Gospodom ima neslomljive veze. Svud traži Istinu, a Ljubav skuplja. Ne udvara se ćoravim i glupim ljudima, koji su na moći, ali kada mu se pred očima pokaže Gospodov Jedinac u Svojoj punoj Punini, tad se njegov mlinac vrti bez umora i on, pisac, se divi svakoj Gospodovoj rudini, svakom stablu, svakoj grani, svakom listu i živi u vjeri, da će zdravo sjeme hrvatskoga naroda uroditi dobrim i bogatim plodom, pak preko svoga duhovnoga mliva, prepuna teoložkih, filozofskih i metafizičnih Istina, pozivlje Hrvate, da se s njime slože u slavljenju Boga, a moli Isusa Krista, da bude štitnik i parac hrvatskoga naroda u danima vrienja i trenja.

STALNA NADA.

Mihajlo se Stagnita stalno nada da će Isus Krist spasiti Hrvate, medju koje i sam spada, i moli Mu se da njegovome mlincu podieli snage da i dalje melje svoje mlivo na slavu Boga istinskoga i da preko svoga duhovnoga mliva sanja o blaženstvu u Hrvatskoj. Sebe ne ubraja medju prave vojnike. Ne umišlja se da je ikakav borac. Sliedi nauk Katoličke Crkve. U njoj ga vodi Isus Krist, njegov Stvorac i njegov Vodja. U Katoličkoj Crkvi radi. U njoj pjeva. U njoj se sa Hrvatima klanja Isusu svom Bogu. U njoj sanja o blaženstvu svih Hrvata i sa Hrvatima se divi Razapetom Kristu na Kalvariji.

PREPOROD SVIH HRVATA.

Mihajlo se Stagnita čvrsto nada da će Krist preporodit sve Hrvate i da će ih On voditi do pobjede nad svim razkol-

nicima. Po njegovom mišljenju Hrvatska će uz Krista svladati bezbožnike u Hrvatskoj. Po Kristu će Hrvatska plivati u cvieću. Sa Kristom Hrvatska ne će nikada stradati. Krist će u Hrvatskoj srušiti kazamate. Krist će u Hrvatskoj donieti blaženstvo. Krist će štititi Hrvate, a po uvjerenju Mihajla Stagnite u Hrvatskoj će vladati: Krist i Hrvati.

NAD VODAMA VRH OBLAKA.

Na ovome mjestu pisati stručnu kritiku o djelu Mihajla Stagnite nije moja namjera. Za to su pozvani sposobniji, jer se pisac u svojoj knjizi diže duhom nad sve vode, nad sve gore i vrhunce, koji se nalaze vrh oblaka i u svome metafizičkom zanosu, u eklatantnoj ekstazi penjući se uz ljestve, koje vode u Empir, zbori i razgovara s Bogom. Njegova »Flora Croatica« predstavljaju jedno originalno djelo za čitavu staru i modernu hrvatsku književnost, a pravi su u n i k u m *u hrvatsko-katoličkoj književnosti, pak je opravdana nada da će njegove »Horvatske Rožice« prodrieti u svaku katoličku i hrvatsku kuću, da postanu radost i veselje svakog dobrog katolika i Hrvata, a raznim će ateistima, averoistima i razkolnicima izmedju Hrvata postati Sjevernica, koja će im pokazati stazu, po kojoj će hodeći sebe preporoditi i svoju dušu spasiti.*

KRUTA ISTINA.

Mihajlo Stagnita apodiktično tvrdi da je Istina kruta. Nju priča svome čitatelju: »Bez Isusa-Boga, bez hrvatstva čista, postati ćeš slika uvehnulog lista«. Na čitaoca pak bezbožnika i razkolnika izmedju Hrvata ne obara se mačem, ali mu poručuje: »Ako ti si sišao sa katoličkog puta, uzkolebao ako si u svome hrvatstvu, tad pod tvojim petam balvani se lome«.

SITNI PARASIT.

Mihajlo Stagnita otvoreno priznaje da spada medju ljudske parasite, koji živu od tudjega znanja, ali u svojoj knjizi, i ako je djelo jednog sitnog parasita, svio je jednu kitu, u kojoj se obara na nazore krive, a nebeskog Otca slavi nadnaravnu Mudrost. U njegovoj se knjizi pjeva o Isusu

Kristu. Snieva se o Vječnosti. Ljubi se Isusove Rane. Veliča se Hrvate i svako im se dobro žudi. Hrvatsku se mladež vodi na Maslinsku goru. Okuplja Hrvate okolo Kristovog stola. U njegovoj se knjizi gudi i o hrvatskoj slobodi.

»Flora Croatica« predočuju jednu krasnu kitu spletenu od ružica i cmilja, ljiljana i bljušta, ljubica i saška, mirte i ćemina, i sve to njegovo cvieće slavi Gospodova Sina i hrvatski narod.

TRI RUŽE.

Pisac imade tri ruže, koje su mu izniknule na tjemenu. On kroz žile svojih ruža siše Mudrost Svetog Trojstva i od kada istu upija za nj ne postoji više dilema: Biti ili Nebiti. Pisac svoje ruže hrani pitom u loncu od zlata, a njegova je živa želja da one donesu radost, mir i veselje svakom hrvatskome domu, pak za to pozivlje Hrvate da njegove tri ruže prime u svoj vlastiti dom; pod svoju hrvatsku strehu.

ZADNJI DAH.

Za Mihajla Stagnitu u svemiru nema većega do Krista. Za nj nema većega u Kristu do žrtve na Golgoti. U Kristovoj žrtvi zadnji Dah Kristov njemu se blista nad svim draguljima. Njemu je Isusov zadnji Dah sviet u kojem on živi. Zadnji Dah Kristov mu je ladja spasa; vrelo svih božanskih slasti. Po zadnjemu Kristovu Dahu njemu je svaki dan veseli Dan Badnji.

OD ZVIEZDE DO ZVIEZDE.

»Flora Croatica« spadaju u najljepše tvorevine duha jednog katoličkog i hrvatskog pisca, koji se je znao podignuti nad zemaljske strasti i bistrim mislima se prenieti s onu stranu groba. Čitanje ovih »Horvatskih Rožica« nosi pomnjivog čitaoca da Mliečne Staze, gdje se sa duhom pisca od zviezde do zviezde penje u Empir, da u njemu slavi svoga Stvorca.

KROZ ZATVORENE OČI.

Mihajlo se Stagnita znade zadubiti u Isusove zatvorene oči. Njih promatra sa svojim duhovnim pogledom i u nji-

ma zatvorenim odkriva i otvorene Isusove oči, pak se obraća čitatelju i veli mu: »Kroz zatvorene, što ih sada gledaš oči, za sami jedan časak sam promatraj sebe, i ti ćeš, ljudski mrave, do spoznaje doći, i zatvorene one da gledaju tebe«.

MESO MIHAJLOVE DJECE.

Mihajlo Stagnita otvoreno ustaje proti svim Jezubejima i Hetejima, koji Hrvatima gaze najsvetija njihova krstjanska prava. Njegov je Katolički Dom tvrdji od sige na morskoj pućini. Kristove je lige oslonac i kula, koju ne će moći razoriti ni hiljade Sulla. Katolički mu je Dom krasan i sjajan, odporan i tvrd kao cedar, kojega ne će srušiti moći ni Caligula, ni Trajan. U njegovom Katoličkom Domu duh mu je slobodan i vedar i dok on bude pri svojoj zdravoj sviesti, ne će Kiklop meso njegove djece moći jesti.

NOVI ŽIVOT BLAŽENSTVA.

Piscu je sveta Izpovied najveće blago na zemlji. Izpovied mu je blagodat, koju se Bog smilovao dati čovječanstvu. Za nj je Izpovied čaša hladne vode, kad ga ljetna žedja mori. Po mišljenju Mihajla Stagnite u Izpovriedi se nalazi lieka i duši i tielu, i tko taj liek ne zna naći, taj ne zna za mir svoje duše. Preko Izpovriedi pisac promatra samog sebe u bistroj Isusovoj zjeni. Kada se izpovieda srdce njegovo gori i plamsa, a u izpovriedniku ne gleda on umrlog čovjeka, već svoga Isusa. Njemu je Izpovied vrutak svih radosti. Kada iz izpovjednikovih usta čuje rieči: »Ego te absolvo«, u njemu zavlada mir i veselje. Obavije ga sjaj Isusove zjene. Sve mu se pred okom blista i on uvidja da ga je Izpovied pretvorila u samoga Krista.

Ne sumnja o tome da će se izmedju čitaoca njegovih Rožica naći i takovih podlaca i manguba, koji će mu prigovoriti da su ove njegove rieči tlapnje jedne davno degenerisane mašte, ali on svima unaprieda poručuje da im nije hvajde, jer njemu svako Isusovo slovo pokazuje one strane, gdje će doći preko svete Izpovriedi. Njegovome duhu više vriedi to spoznanje nego li blago svih zemaljskih vladara. U njemu stvara novi život blaženstva i sreće. Novi život, u kome ga grli Propeće, pak dobije li nalog da umukne slavit Katoličku Crkvu i Isusa Krista, on, pisac, će krieštiti kao kries sve dok pukne, ali ne će prestati njih slaviti, a sve to imperativno traži i od svakoga Hrvata katoličke vjere.

CENTAR MISLI.

Pisac često misli o askezi. Želi živiti u samoći, da može što više razmišljati o svakoj tezi. Centar njegovih misli je Presveta Misa. Preko nje mu se duh preporadja. Kada je na Misi u njemu se radja iz Betlehema Isus. S Njime se veseli. Njega sliedi. Njegove sluša propoviedi. Od jaslica do Uzkrsnuća Ga prati, veliča i slavi, i želi da s Njime zaglavi na Drvu od Križa.

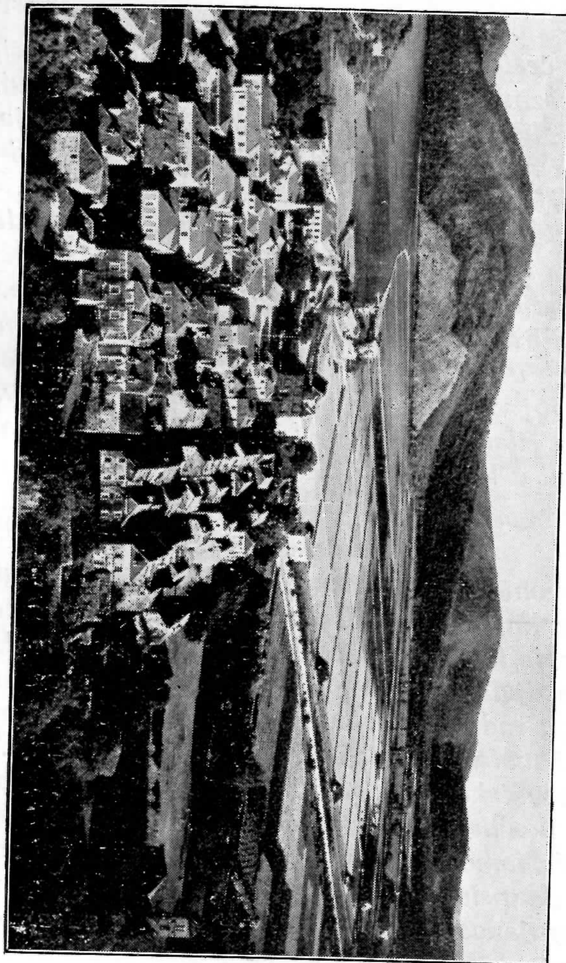
Liturgija ga je riešila svih ljudskih zatvora. Digla ga visoko. Poslieratno ga doba nije ubilo. Sunce mu se i sloboda sjaju u grudima. Njegova je mala soba prepuna cvieća. U njoj vlada bistra atmosfera. Krv Kristova kola u njegovim žilama. Mozgom mu upravlja i pripravlja ga na daleki put u Vječnost.

DALEKO OD KRITIKE.

U ovome su površnome prikazu prikazane glavne misli vodilje u knjizi »Flora Croatica«, a bez dvojbe teolozi, filozofi i metafizičari će izreći svoj znanstveni sud o čitavom sadržaju djela Mihajla Stagnite, i oni će ovog neumornog kulturnog radnika postaviti na svoje mjesto izmedju katoličkih i hrvatskih pisaca u našoj divnoj Kroaciji.

»Horvatske Rožice« se same od sebe preporučuju čitaocu i tko ih jednom pročita, ne će ih odložiti i sahraniti u ormar da tamo gniju, već će ih uviek držati pri ruci kao priručnik, da u slučaju tuge, nevolje, jada, biede, nezadovoljstva, uzrujanosti u njima potraži i nadje mira, veselja i blaženstva.

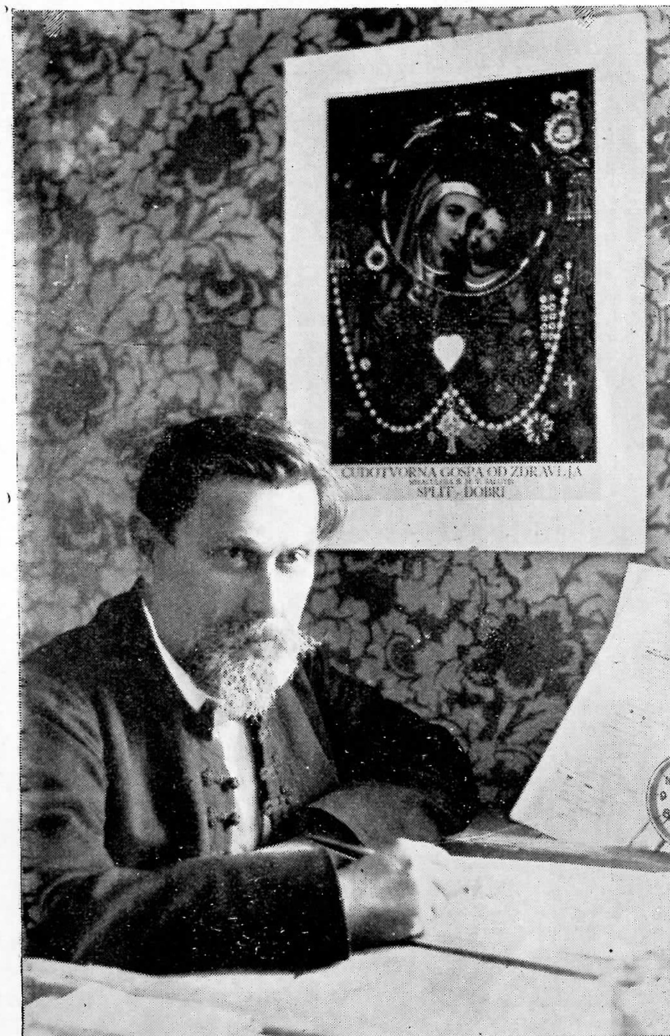
Zagreb, 6. siečnja, 1938. M. Večer

STON. Pogled sa brda Podzvizda na solanu.

FLORA CROATICA.
HORVATSKE ROŽICE.

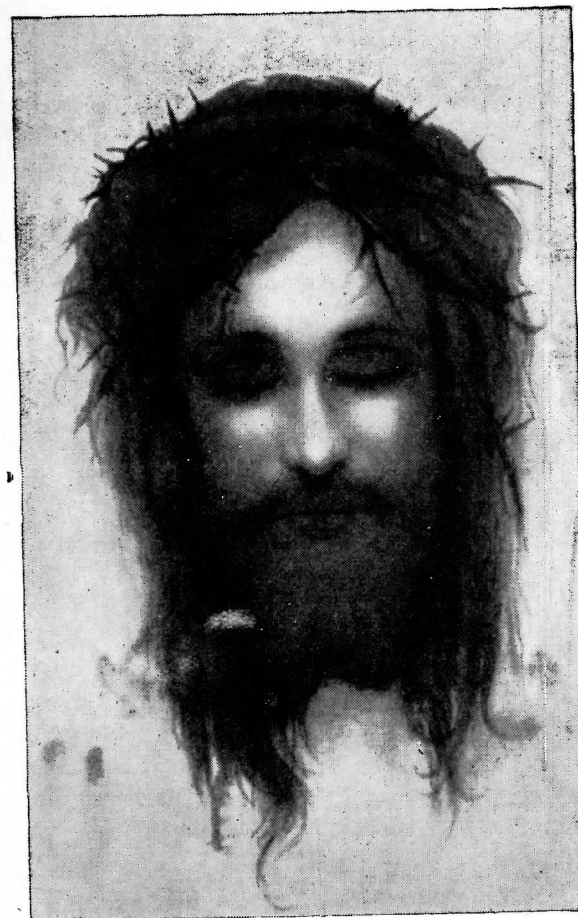
Sakupio: **Mihajlo Stagnita.**

Majku ti predstavljam, sitni mrave, moju. Na grudim Joj moga malenoga Brata. Za Majku je uzmi i ti, mrave, svoju. Štitnica i Nada Ona je Hrvata.

Prigodom svoga šestdeset i petog rodjendana
1872.—27. VI.—1937.

VLASTITA NAKLADA. SVA AUKTORSKA PRAVA PRIDRŽANA.
Tiskara »KAČIĆ. — ŠIBENIK.
1938.

Kroz zatvorene, što ih sada gledaš Oči, za sami jedan časak sam promatraj sebe, i ti ćeš, ljudski mrave, do spoznaje doći, i zatvorene One da gledaju tebe.

Okvir, rezbarija Jozipa Nikolića. — Šibenik.

TEBI, KRISTE.

Plemenitost Tvoja i bezkrajno Tvoje Dobro nije mene rad svih, Kriste, zâla prezrelo, to vidim. Ti si Ruke Svoje držao nada mnom: Nek Ti bude hvala!

U najtežem času moje ljute biede, Bezkrajniče, nisi napustio mene. Tražio si, misli da se moje srede. U tminam me Tvoje pratile su Zjene. Kada ja se valjah u glibu i blatu; kada moja duša za Te nije znala; kad sa mojim duhom življah ja u ratu, Liečnik si mi bio: Tebi, Kriste, hvala!

Oko mene kad je pustošila tâma. U grieh smrtni kada duša mi je pala, do Svojega Ti si odveo me Hrama: Oh, Svjetlosti Vječna, na svemu Ti hvala!

Pri svakome jadu, svakoj u nevolji, Kriste, meni život želio si bolji na toj zemlji bola. Kako ne ćeš da Te svaka rieč mi slavi i Hrvate zove da napuste teorije glupe i okolo Križa Tvog se svi okupe?

Kad god ja sam, Kriste, živio u muci i ne znadjah iz nje život moj izvući, Ti si, Kriste, uviek bio mi pri ruci i veselje mojoj donio si kući. Kako ne ćeš da Te moje cvieće slavi i Hrvate skuplja oko Tvog oltara, kad prijatelj Ti si svih Hrvata pravi; kad nas Tvoje slovo nikakvo ne vara?

Kad god su me svjetske proganjale lûde Ti si, Kriste, vazda stajao uza me. Bodrio si mene, da se ja na ljude ne osvrćem takve, a na Tvoje Rame dignuo si mene. Kako ne ćeš da Te iz sveg srdca slavim, kad me Tvoje prate uviek bistre zjene; nedopuštaš kada da postanem ruglo svakog ljudskog smrada?

Oh, Isuse mili, čuvaru mog tiela, Stvoritelju duha neumrlog moga, blagoslovi um mi i sva moja djela, nek u Tebi slave svoga vječnog Boga.

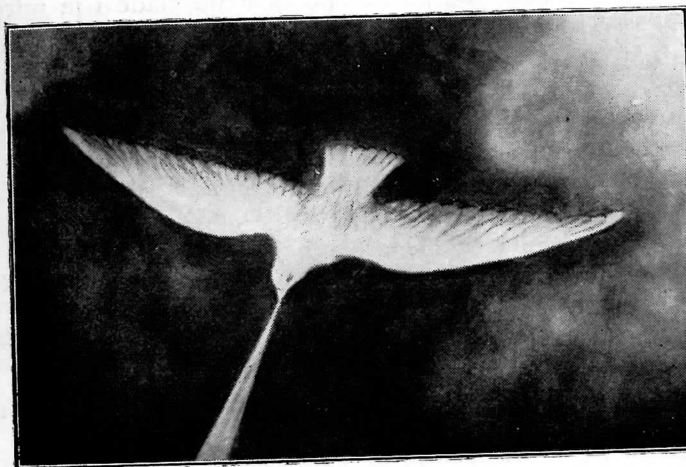
Tebi, koji sidje sa Priestolja Svoga, da mi dušu spasiš; da braniš od zâla u životu mene iz sveg srdca moga uzklik u vis leti: Na svemu Ti hvala!

Tebi, koj' na Križu visio si za me, da izbaviš mene od svakoga jâla, posvećujem, Kriste, moga srdca prame i kličem Ti: Stvorče, na svemu Ti hvala!

Moje prame primi, a posini mene. Sve što imam ruka Tvoja mi je dala. Dok živiti budem, nek me Tvoje zjene nadziru u radu: Slava Ti i hvala.

Šibenik, dne 27. lipnja, 1937.

Pisac.

Jozip Lučić. — Šibenik

PRIDI, DUŠE SVETI!

Prîdi, Duše Sveti, i nadahni mene. U mom dnevnom radu nadziri mi zjene. Rad mi blagoslovi, dobri plod nek rodi. Po Slami me Mliečnoj do Svog Dvora vodi.

Prîdi, Duše Sveti, razum mi prosvietli i nadahni pamet, neka svako djelo moga vječnog duha kao sunce svietli i veliča Tvoje na Golgoti Tielo.

Prîdi, Duše Sveti, vrh tjemena moga, iz pod kog mi mozak u lubanji leži. Osvietli me svietlom moćnog Duha Tvoga, nek za Spasom duh mi na toj zemlji teži.

Prîdi, Duše Sveti, bud' mi u pomoći nek Hrvate složim u slavljenju Boga. Dionicim Svoje učini nas Moći. Program duha, Duše, Ti izpuni moga.

Prîdi, Duše Sveti, i sve duše one, koje budu štiti spjeve duha moga, Ti nadahni, neka sa mnom budu sklone slaviti u Tebi svoga Stvorca Boga.

Prîdi, Duše Sveti, svrni oko Tvoje na hrvatski narod, na svakog mi brata. Pod krilo nas primi i okupi Svoje. Uhvanje i Nada, i Spas si Hrvata.

JA SE NE UTVARAM.

Ja se ne utvaram, da imadem dara i pjesničkog duha. Život pun težine moj je. Borba, briga polet mi umara, a još k tome mene obkružuju tmine, al' kad majku vidim, pokopanu davno, na sve zaboravljam nevolje i jade. Prama zviezdam letim. Sve je meni ravno. Sunčane me zdrake po tjemenu glade i ja mira nemam, al' što letim više moje pero sve to uviek lakše piše.

Na um mi ne pada sebe da ubrajam u Arkadam medju neumrle glave. Kad me brige more nikada ne zdvajam, ali kad se sjetim uvehnule trave na grobu mog otca, sav u sebi zebem. Svietlo Božje tražim. U sebi ne stenjem. U središtu sunca sebi mjesto grebem i na krilim Muze do Krista se penjem.

Ne umišljam ja se da sam vodja moga hrvatskoga roda; niti duh mi traži da se mene slavi; niti mrzim koga; niti radi slasti ja se klanjam laži, ali kada narod moj hrvatski strada rad nepravda krutih, bezglavosti radi, tada duh mi diže do neba se pada pred koljeno Božje i živi u nadi, hrvatskome da će rodu granut sunce i njegove sjajem ogrijat vrhunce.

Povjestničar nisam, ali kada sliku Tomislava kralja sa hrvatskom krunom promatram u Stonu, ne marim za skviku usijanih glava. Letim od Duklje do Mure na krilima Muze. Svagdje slavim Boga Isukrsta i na zadnje mislim ure mog života i spasenja moga.

Slika Kralja Tomislava sa hrvatskom krunom na glavi u crkvici svetoga Mihajla u Stonu.

Ja se ne utvaram da sam pjesnik pravi. Na um mi ne pada da sam Allighieri. Radim poput mravi, al' o svojoj svetoj kad razmišljam vjeri, dižem se nad nebo. O Vječnosti sanjam. Nebeske si želim razumiti stvari. Nad nebom se Kristu Isukrstu klanjam. Njegovi mi razum prosvjetljuju žari.

Aristotel, Platon, Augustin, Frano, Ignac, Jere, Duns Skot i Toma Akvinac u mom mozgu, znadem poudzano, sagradiše

čudni od mazije mlinac. U njem dnevno meljem na krupno i sitno svaki ljudski nauk, filozofske teze, i sabirem ono što je meni bitno, što s Gospodom ima neslomljive veze.

Svud Istinu tražim. Ljubav skupljam svuda. Nji'h u jedan kraljež zajednički spajam. Istina i Ljubav zlatna su mi ruda. Kad o njima mislim nikada ne zdvajam.

Krasan moj je mlinac. Zdravo žito melje. Istina i Ljubav iz njeg se zrcali. S njima moje sve su sjedinjene želje. S njima duh mi Boga veliča i hvali.

Ja se ne umišljam, niti se utvaram mrtvo tielo da će u Panteon doći ikad moje; niti ljudim se udvaram ćoravim i glupim, koji su na moći, ali kad preda mnom Gospodov Jedinac prikaže se Svojoj punoj u Punini, tada moj se vrti bez umora mlinac i ja svakoj divim Božjoj se rudini, svakom stablu, svakoj grani, svakom listu, svakom cvietu, svakoj ribi, svakoj zvieri, svakoj ptici i klanjam se Bogu-Kristu, pravednome Sudcu i živim u vjeri, da hrvatskog roda svako zdravo sjeme urodit će plodom bogatim i zdravim, i ja u toj vjeri svako ljudsko pleme u Isusu Kristu pozdravljam i slavim.

Preko moga mliva pozivljem Hrvate, složite se sa mnom u slavljenju Boga, a Isuse Kriste smjerno molim ja Te, Štitnik budi roda hrvatskoga moga.

Ja se ne utvaram, al' se stalno nadam Isus-Krist će molbu uslišati moju: Spasit će Hrvate medju koje spadam, Hrvatima Milost udielit će Svoju, a mojemu starom dat će snage mlincu, da o Njemu pjevam, da se Njemu klanjam Gospodovu kao jedinom Jedincu i da o blaženstvu u Hrvatskoj sanjam.

Ja se ne utvaram da sam vojnik pravi. Ne umišljam ja se da sam neki borac. Katoličke vjere sliedim nauk zdravi. U njoj duh mi vodi Isus-Bog moj Stvorac. U njoj radim, u njoj s Hrvatima pjevam. S Hrvatima u njoj Isusu se klanjam. O blaženstvu u njoj svih Hrvata sanjam. U njoj s mojom braćom Hrvatima živim i s njima se Kristu na Golgoti divim.

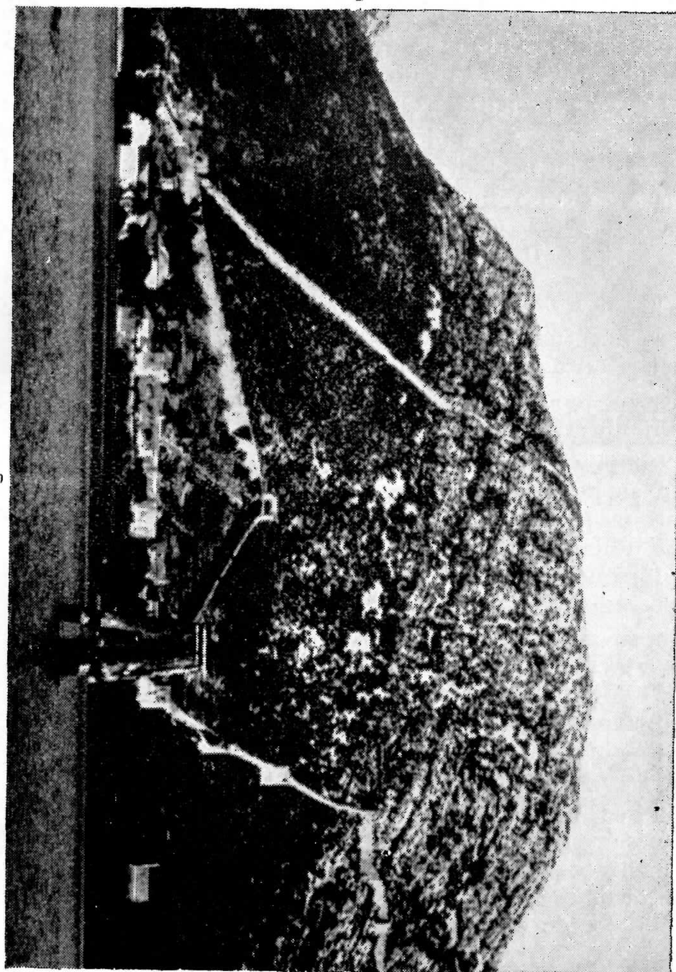
Ja se ne utvaram, ali spjevi moji siguran sam, stalan sa pomoću Boga prodrieti će svagdje gdje hrvatski goji duh se i misli će vladat duha moga: Sve Hrvate Krist će sa mnom preporodit. S Kristom će se pjesan svud hrvatska orit. Do pobjede Krist će sve Hrvate vodit. Hrvati će s Kristom za vjeru se borit.

Hrvatska uz Krista bezbožtvo će svladat. Hrvatska po Kristu plivat će u cvieću. Hrvatska sa Kristom ne će nikad stradat. Krist Hrvatskoj svaku udielit će sreću.

Što govorim tebi uvjeravam ja te: U Hrvatskoj Krist će blaženstvo nam dati. U Hrvatskoj Krist će štititi Hrvate. U Hrvatskoj vladat: Krist će i Hrvati.

STONU GRADU.

Po dnu Podzvizd brda sagradjen si bio na Petrovom stancu, Stone, rodni grade. U tebi je Gospod moje gniezdo svio. U tebi u grudi ulio mi nade u spasenje vječno.

STON. Sagradjen od Dubrovačke Republike.

U tebi sam spjev'o prvu moju pjesmu na Veliki Petak. U tebi sam vazda o slobodi sniev'o. U tebi sam svaki njegovao cvietak, i sad, Stone, tebi u starosti pjevam.

Uspomene sladke vesele me na te. O prirodi tvojoj i poviesti snievam. Želim da te, Stone, Stonjani pozlate.

Za neznance ti si varoš, Stone grade, al' za nas Hrvate grad si od bisera. Naša dika tvoje sve su stare zgrade, podignula što je Katolička vjera.

Sav u mirti cvatiš. Plivaš sav u cvieću. Tebe, Stone, nikad zaboravit ne ću. Živio mi, Stone, moj rodjeni grade. U budućnost svoju nemoj gubit nade.

PREPOROD HRVATSKE MLADEŽI.

Svak se danas tuži, da mu nešto fali. Na mladež se biednu navaljuje blatom, a tko podle laži ne slavi, ne hvali, po licu se njega opipava mlatom.

Te tužaljke slušam i ja stvaram mnienje: Ljudi, kojim vjerski odgoj fali pravi, podupiru ovo medjusobno trenje.

Razum me ne vara moj u tome zdravi. Proti njima borbu živu ću povesti. Mladeži ću primjer ja hrvatskoj dati. Na oltaru s njom ću združit se u Česti. Na oltaru Božja ljubit će nas Mati.

Pred oltarom s njome s Kristom ću divanit. Pred oltarom Svetu slavit ćemo Piću. S Isusovim Tielom mi ćemo se hranit i u svome sretni biti ćemo biću.

Hrvatska mi mladež u sred srdca leži. Od hudobe nju ću u mom žiću branit. Na Golgoti s njome zrak ću disat svježi. S praznim nadam nikad nju ja ne ću hranit.

Kroz Rožice moje omladinu vodit svu hrvatsku ja ću u Hram Krista-Boga. U njem će se ona sa mnom preporodit i biti će dika roda hrvatskoga.

VJEČNA MUDROST.

Sa lirom u ruci, sa guslam o vratu šestdeset i peti moj rodjendan slavim. Dobru sreću želim svakome Hrvatu i sa nebom uviek razgovaram plavim.

Na njem zviezde brojim, a planete tražim pri noćnome mraku. Danici se divim. Pred oltarom moga Stvoritelja stražim. Kako Gospod želi sad onako živim.

Da šestdeset i pet ja doživih ljeta, zahvaljujem Njemu iz sveg srdca moga. Mene prati sreća. Ne znam što je sjeta. Najljepši mi dar je to od Krista-Boga: Slava Mu i hvala! Hvala Mu i slava!

Krist je vječna Mudrost; cielog svieta glava.

Nju ja slavim. Nju ja ljubim. Nju pozdravljam i na prvo mjesto u mom domu stavljam.

SITNI PARASITA.

Medju sitne i ja parasite spadam. Od tudjega znanja ja se dnevno hranim. Ja pred umom Božjim i čovječjim padam. Od

svih napadaja zlobnih se ne branim. U tome sam velik, a sad ću ti reći: Po knjigama kopam i sabirem znanje. Uklanjam se svakoj Bogu mrzkoj smeći, a u duhu svoje uzvisujem zvanje.

Nadjem li u kojoj knjizi mudro slovo, uberem ga kao sladokusnu slivu, ter se onda hvalim: I moje je ovo!

S ovim sam ti rek'o istinu ja živu, s tog, kad bude duh ti moju knjigu čitat, na pameti drži a nemoj me pitat od kud meni znanje, da o svemu pišem. Odgovor ti evo: Čisti zrak ja dišem.

Moja ti je knjiga djelo parasita, koj' od tudjeg soka hrani se i živi. U njoj ti je ali jedna kita svîta. Nazori se u njoj obaraju krivi, a nebeskog Otca od Pete do Glave nadnaravna Milost i djela se slave.

U njoj ti se Kristu sa Golgote pjeva. Kristove se u njoj suzam ljubi Dlane. U njoj duh mi vječni o Vječnosti snieva. Kristove se u njoj cjelivaju Rane. Božjoj ti se u njoj utičem Dobroti. Na Razpelu u njoj o Kristu se sanja. Kristovoj se u njoj divim ja Ljepoti. U njoj duh mi Kristu na Križu se klanja. U njoj ti se jošter o Hrvatim pjeva i svako im dobro u žiću se žudi, u Ljubavi ruho Kristovo odieva. O hrvatskoj u njoj slobodi se gudi.

Kada ovo znadeš, nemoj se oborit radi toga na me jer sam parasita. Moju knjigu čitaj a sam nastoj stvorit što boljega neg je moja slaba kita ružica i cmilja, ljiljana i bljušta, ljubica i saška, mirte i ćemina, al' u tvôjoj knjizi nek istina sušta na viek bude slavit Gospodova Sina i hrvatski narod, kojega si grana, kojega si klica, kojega si sjeme, kojega si nada, kojega si breme, kojega si deblo, kojega si tjeme, kojega si srdce, kojega si glava.

Svakoga Hrvata Krist nek bude slava.

Sitni sam parasit, ali moju želju u hrvatske tvoje sam presadi grudi. Iz mrtvila tvoga neka te probudi i sa mnom se Bogu klanjaj Spasitelju.

MOJE TRI RUŽE.

Tri ja ruže imam. Mojem na tjemenu izrasle su iz pod kog mi mozak leži. Njihove mi niti prodrieše u zjenu, a u srdce, koje za Empirom teži, kroz grkljan su tanke uvukle se niti.

Ja kroz žile mojih ruža Mudrost sišem SVETOG TROJSTVA. Za me Bit il' Nebiti ne postoji više, od kad čisti aera dišem.

U njihovim žilam zlatne imam ključe, koje kada vidim, iz mog sna se budim. Moje srdce živo i veselo tuče. Kako one žele u mom srdcu gudim.

Upravljaju sa mnom vodeć me po svietu iz pod zemlje i vrh neba. Njih ja sliedim. Štitovi su moji. Nikada ne bliedim. Vodilje su meni u duhovnom letu. Njihovoga vonja sobe su mi pune i

dok njih mi sjajnih na tjemenu bude, Providnost će moje blagoslivat trude. Ne ću gledat cvieće gdje mi moje trune.

Starohrvatski Trokriž na crkvici svetoga Mihajla u Stonu.

Njih ću pitom hranit u loncu od zlata, a moja je živa i goruća želja nek donesu radost, mira i veselja i svakome domu braće mi Hrvata.

Prim'te ih u kuće, braćo mi Hrvati. Nitko u svom žiću pokajat se ne će. Nosilice one vaše bit će sreće. Tri će moje ruže mir vam duši dati. Nad ružama mojim ljepših nema ruža. Preko njih mi Gospod svaku Milost pruža.

ČEŽNJA ZA ISTINOM.

Prodiruć u volju vječnog duha moga odkrio sam u njoj mnoge ljute mâne. Bila mi je sliepa. Gledat u svog Boga ne htje, nit je znala prodirat u strane s drugu stranu neba.

Bila mi je liena. Dizala se nije prije rujne zore. Stalna nije bila. Kako što je htjela letila je zrakom. Mekša je od kore jajetove bila. Za Ljubavi vrela nije znala.

Kada prodrieh u dubinu moje volje u svem bijah ja na čistu, kud me volja vodi. Obratih se Sinu Gospodovu i nju ja posvetih Kristu.

I od tada gledam na visine smjelo. Za Istinom čeznem. Na zviezde se penjem. Prodirem sa voljom u Ljubavi vrela. Pod pritiskom kušnja više ja ne stenjem.

Cilj visoki mojoj udrio sam volji.

U Vječnosti tražit sebi život bolji. Popeti se na vrh, Isus-Bog gdje vlada. Oslobodit sebe od svakoga jada. Sebe preporodit. S Gospodom se združit i k'o vjerni sluga na vieke Mu služit.

Omladino, sa mnom u Kristu se spoji. Kroz hrvatski narod guraj se i zbori: Krist je Vodj Hrvata!

Ideali tvoji na Maslinskoj neka blistaju se gori.

RODA HRVATSKOG DIKA.

Mi laici treba čvrsto da stojimo na obrani vjere u modernom dobu. U dubini svoje duše mi ćutimo svi prisutnost Krista. Njemu se u grobu i na Križu utičimo kao Bogu. Središte je našeg zemaljskog života.

Sve je što te, stvore, savjetovat mogu: Izbjegavaj družtvo ljudskih idiota. Sustopice tebe na svakom koraku idioti sliede i od tebe traže, da se njima klanjaš na svakom koraku, a poslušaj, što ti moja saviest kaže: Proroka se lažnih i zlobnih okani. Svoju vjeru od svih idiota brani. Kristu se posveti. S Njime ti ćeš moći do pobjede svoje proti svima doći idiotim, koji radi svojih časti zlorabe te samo kako bolje mogu. Okreni im ledja. Razkrinkaj im strasti i svojemu sa mnom ti se divi Bogu.

Mi Hrvati ne trebamo, Bogu hvala, osim Krista drugog odvjetnika. Krist jedini od svih čuvat će nas zâla. Krist Jedini roda hrvatskog je dika.

ČISTO SRDCE TRAŽIM.

Ljubav ja za ljubav, lozinka je moja, svakome odvraćam Gospodovu stvoru. Ljude ljubim malog i velikog soja. Ja se divim moru, a veličam goru. Što sličniji Bogu postati ja želim.

Ja ne trebam zlata ni kamenja draga. Čisto srdce tražim. Sa bogcima dielim onu zeru moga mjesečnoga blaga. Spasitelja ljubim.

U tome uživam. On je moje krjepost. On je moje zlato. Kad o Njemu mislim u veselju plivam i na ljudsko cielo zaboravljam blato, kroz koje mi gazit na žalost je često.

Kad o Kristu mislim dižem se na priestô mojih misli. Na njem samac gospodarim i za ljudsku zlobu i pizmu ne marim. Kad o Kristu sanjam u vis dižem ruke. Izvlačim Mu Čavle iz Presvetih Rana i njih želim zabit, ne misleć na muke, u grud svoju do mog zadnjeg dana.

Kad o Križu mislim, u tom se ne varam, u Krista na Križu sebe sam pretvaram i s Njim trpim. S Njime molim Otca-Boga, smiluje mi da se pod kraj žića moga.

SLIKA UVEHNULOG LISTA.

Zagledaj se dobro u oba mi oka. Ako znadeš mudro i duhovno čitat, u njima ćeš štiti, mis'o da duboka prodire mi iz njih, pak ćeš mene pitat: Kuda hrliš? Kamo letiš? O čem sanjam? a moja će duša tebi odgovorit: Vječnom Stvorcu na zemlji se klanjam.

Najdraže je meni s Njime samim zborit. I kad s Njime zborim; kad se razgovaram, mir u duši ćutim, tvrdji sam od sige. U mom srdcu Empir za Empirom stvaram. Duh moj tada ne zna za zemaljske brige. Mir i pokoj traži i ti duši svojoj. Stoj na mrtvoj straži. Gledaj me u oči. Iz njih bukte iskre. Prodiru ti u duh. Mjere ga na mikre. Njihovom kristalu izbjeć ne ćeš moći. Put će ti pokazat, kojim ti je poći u životu, stvore, da uzčuvaš sebe od prielaza preko Akeronta rieke. Odluči se, neka Gospod vodi tebe u Svoj Empir ,da Ga proslaviš na vieke.

Sad me gledaj dobro. Ne plaši se mene. Mirne duše možeš, da mi motriš zjene. Nisu hâdske zmije. Za Empirom gòre. Božji dar su meni. Tebi jasno zbore: Ja sam dobro i zlo.

Kad kroz desno oko tebe, stvore, motrim, dižem te visoko, jer u tebi svako dobro bistro vidim, i to tebi, stvore, reći se ne stidim. Al' kroz lievo oko kada tebe gledam, od sjajnoga zlata zasliepit se ne dam. Zla odkrivam tvoja, al' ne da te korim, već andjela dobrog od tebe da stvorim.

Istini u lice ne može se zborit. Činjenica jeste: Izmedju Hrvata današnjega doba imade i tata. Mučno mi je i ja ne mislim ih korit, al' premučat, što opažam ja ne mogu, da se mnogi Hrvat svom ne moli Bogu. Ne klanja Mu da se; da od Njega bježi i za ludim, smiešnim utopijam teži modernoga, zlobnog, pokvarenog doba, koje od njeg traži da napravi roba ateizma, rugla, sramote i bluda; da omrzne njemu i hrvatska gruda. Toj zadaći služim datoj mi od Boga, Stvoritelja moga života i tvoga, i njoj služeć dužnost svetu vršim moju. Dušu želim, stvore, ti da spasiš svoju. Kad u Empir duhom preselim se gori, na desnom te krilu Božjem žudim naći. Slušaj: Duh moj živu istinu viek zbori: Božja Milost nama ne će nikad zaći.

Mačem na te ja se ljutim ne obaram, al' ako si siš'o s katoličkog puta; uzkoleb'o ak' si u hrvatstvu svome, dužnost mi je reć ti, a tebe ne varam, da pod tvojim petam balvani se lome.

Što ti, stvore, velim istina je kruta: Bez Isusa-Boga, bez hrvatstva čista postati ćeš slika uvehnulog lista.

IZMEDJU UČKURA I GATNJIKA.

Razliku ne pravim izmedju učkura i gatnjika. S njima u svemu se slažem. Kod gatnjika sladka mi je riedka pura, a učkuru u brk ja istinu kažem: Gizda me ne lomi, a glad me ne mori. Glavačke ne padam ja u trnje gusto. Kad god duh mi zdravi sa ljudima zbori u slavljenju Krista nisam nikad sust'o.

Dugovide oči labudove moje od olovne nikad ne plaše se gledje. Ne hvata me drhtaj kad u dubke svoje postavljam i slavim hrvatske ja predje.

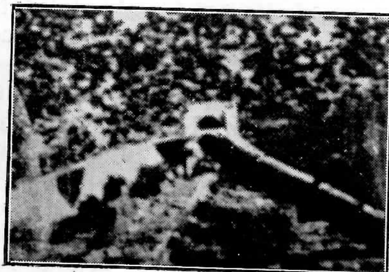
Ubila me hrdja u tamnici nije. U kostima nosim svoju dušu zdravu. Na odušak pijem nauk religije Katoličke Crkve. Ne razbijam glavu, jer rad ljudske ile duškati ne mogu.

Ljudima ne gledam na izvanjsko tielo. Promatram im razum i odanost Bogu. Dotuga mi nije. S globarima smjelo divanim i zborim ,i Hram Božji gradim.

Grede mu od tvrda drva šimširova, a sljeme od drva čvrsta tamburova. Namjenjujem njega Hrvatima mladim, nek u njemu na viek s Kristom se vesele i haljine ljube prečiste Mu biele.

MOJA POLARNA ZVIEZDA.

Rodjen sam u Stonu izmedj sedam brda. Sa Stoviša ozon disao sam čisti. K'o njegovi mîri zgrada mi je čvrsta. Prebivati u njoj glibnoj ne dam glisti.

Tvrdjava Stoviš u Stonu.

Preko moje slike tebi se predstavljam. Kakav sam na slici, takav sam u duši. Svaku riječ na svoje pravo mjesto stavljam. Duh mi dobra djela slavi, a zla ruši.

Preda mnom je Gospa, Isusova Mati. Kao kristal Ona bistra je i čista. Milost meni Svoju nikada ne krati. Na zemlji se bojim samo Pravde Krista. Izmedj dobra i zla duh mi dobro bira. Sveto Trojstvo slavi moga duha lira.

Kucalo je podne, kada sam se radj'o. Na nebu se Mjesec sa Rakom je svadj'o, a mene je Muza primila u krila svoja nježna i od dana mog rodjenja svud me vjerno prati.

Tudja mnienja štujem, al' se čvrsto držim svoga uvjerenja. Tko mi dobra želi, njeg u zviezde kujem, a tko zlo o meni izmišlja i zbori, griehe mu opraštam, kako Gospod traži. Za Empirom duh mi u grudima gori. Na zemlji se podloj ja ne klanjam laži. Čvrst sam. Stalan. Iskren. Do svog držim gniezda. Kristova mi Mati Polarna je Zviezda.

MOĆ ZNANOSTI.

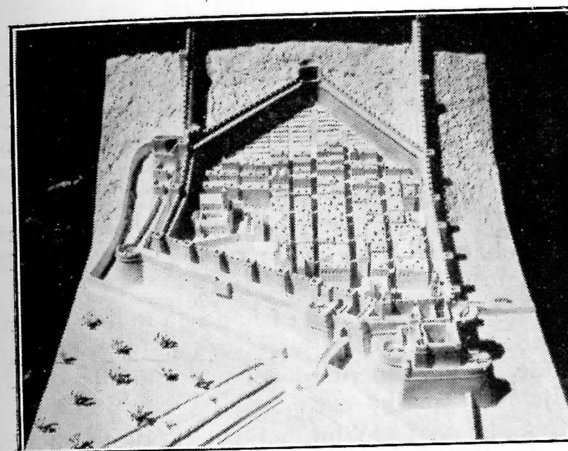
Svaka znanost mene zanosi do Boga. Neizmjernoga ona ideju mi bûdi. Osjećaj mi daje misterija moga. Obzorje otvara. Meni uviek rudi pred očima zora. Pouku u meni nepobitnu stvara, da Providnost držim, koja svietom, smatram, čitavim upravlja za naravni pojam.

S tog Hostija za me kruh pečeni nije.
Mariju ne držim ja za prostu ženu.
U Hostiji Krist se Razapeti krije. U Mariji vidim Gospodovu Zjenu.

Nek učini riеč mi na te dobar dojam. Svoje misli združi sa mislima mojim. U grudima ne ćeš kajati se svojim.

SLADAK MI JE ŽIVOT.

Bog je moja Ljubav. Krist je moja Muka i Veselje, a Duh mi je razum, Sveti. Sva Trojica skupa moćna su mi Ruka, koja mene štiti, kad mi djav'o prieti.

Tloris grada Stona – Foto „Jadran". – Dubrovnik.

Andjeli me Božji do Gospoda nose. Pred očima kada Bog mi se pojavi, Njega moje misli za sva dobra prose. U tome uživam. Kao med se topim. Sladak mi je život, kada sam uz Boga. Svako večer oči kada svoje sklopim za čuvara Njega odabirem svoga. I On mene čuva. On nada mnom bdije i dok tvrdo spavam On se meni smije. Njega vidim u snu. Po čelu me gladi i staračke dlake čuva mi na bradi.

Oh, Gospode, divan li se Čuvar moga umrloga tiela, kada i za moju ti se brineš bradu. Sretan sam za svoga Čuvara da imam ja Dobrotu Tvoju.

RESERVOAR MOJIH...

Kad promatram zviezde na nebeskom svodu, u njihovom noćnom ja ih pratim hodu tako dugo sve dok iz njih meni prodre Kap Kristove Krvi.

Zviezde mene bodre u nevolji, tuzi.

U njima ja imam reservoar misli, veselja i slasti. Dok im Sjaj upijam u duhu ne predam, nit se od zemaljskih ikad strašim vlasti.

Krv Presveta, koju s zviezda ja upijam, moju dušu hrabri, moje tielo jača. Ljudskih se ne plašim bodljikavih drača. S Njom djavolske kušnje junački odbijam. Zemlja, mora, zviezde, čitav svemir sve je oprano u Krvi Isukrsta Boga. Nju postavih nad sve duha mi trofeje.

Vir je ona rada i poleta moga. Vrutak mom je svakom svakidašnjem djelu. Izvor svih Milosti. Veselja mi česma. Kada Nju oćutim na mojemu čelu, iz moždana mojih Bogu leti pjesma. Njega slavi, hvali, veliča i ljubi. U prolazne stvari duh mi se ne gubi.

ZLATNA KRUNA.

Kada sam u crkvi; kad se molim Bogu; kada s Kristom zborim, što ja proživljavam izpričati ne znam, opisat ne mogu. Znam jedino jedno: Sebe Bogu davam. U krilo me prima. Moje stiska ruke i od svake mene oslobadja muke.

S Krunicom u ruci Mariju kad prosim, u Isusa Boga sav se ja pretvaram. Nevolje i jade, i sve patnje snosim i na smrtne griehe duhom se obaram. A na Svoje Gospa kad me primi Grudi, meni u sred tâme rujna zora rudi.

Sa Jozipom Svetim kada razgovaram i kada ga molim, Štitnik moj da bude, oko sebe bedem nesorljivi stvaram. Iz pred mene bježe ovog svieta lùde. Preda mnom se nebo Gospodnje otvara, iz kog me pozdravlja moja majka stara.

U duboke misli kada se zadubim, na sviet taj ne mislim, koji zemljom luta. Sa Duhom se Svetim ja u jedno sljubim, Gospodova ljubim Koljena i Skuta. Preobrazim tad se. U Empiru plivam i u sebi Ljubav Kristovu odkrivam.

Sa Svetim me Trojstvom ona za viek spaja. Riešava me boli, nevolja i jada. Do mog uha ljudska ne dopire graja, niti čujem slovo ja zemaljskih vlasti. Čitav sviet mi pjeva, kad se molim Bogu. Ja tu pjesmu perom opisat ne mogu.

U meni se ona razlieže i mene sa zemlje na nebo k Gospodu prenjaša. Na nebu je Svietlo Gospodove Zjene mome duhu hrana, najmilija paša. Ove Božje hrane duša mi je puna. Svietlo Božje mog je duha Zlatna Kruna.

TAJANSTVENI ČARI.

Nad kulturom svakom, nad znanostim svima religija moja nepomično stoji. Njoj ne škodi vihor, oluja, ni plima. Podredjena nije niednoj ljudskoj hvoji.

Medj pojavam duše prva se pojavlja u mojemu umu. S njime ona ravna. Religija moja mome duhu javlja Gospodove Tajne i Djela Mu slavna.

Ograničen jesam, al' uvidjam jasno, da ovisim i ja o jednome Biću, nevidljivom oku, al' mi ipak krasno to izgleda Biće.

Kada sam pri Jiću u Kristovom Hramu religija mene obuzimlje ciela pri svakome činu. Prodirem preko nje ja u Božje Zjene. Preko nje se divim Gospodovu Sinu.

Kad se Kristu divim tajanstveni čari zanose mi dušu. Blistam kao dûga. Za ništa na zemlji duša mi ne mari. Prolazi mi svaka nevolja i tuga.

MOJE ODKRIĆE.

U svemiru većeg ne ima do Krista. Većega do Žrtve ne ima u Kristu. U Njegovoj Žrtvi Zadnji Dah se blista nad draguljim svima, nad kapljam na listu.

Sviet u kojem živim Zadnji Dah je za me Isusov na Križu. Mog je duha sreća. To odkriće moje obasjava prame. Viek preda mnom plamsa. Krist je moja svieća.

Oh, kako mi svietli Isusov Dah Zadnji! Oh, kako me vodi kroz zemaljske tmine! Svaki dan je meni veseli Dan Badnji. Svaki dan za Kristom moja duša gine.

To odkriće mene sa Gospodom spaja, s tog mi duša nikad na zemlji ne zdvaja. Zadnji Dah me Kristov bodri, preporadja. U visine diže nad ljudske me strasti. Zadnji Uzdah Kristov mog je spasa ladja. Duši mi je vrelo svih božanskih slasti.

DVA OKRETA.

Dva okreta stalna ovaj sviet imade. Imanentni oni uviek su medj sobom. Jedan, sliedeć Krista, ljudske blaži jade. Sve privlači gore, što se druži s tobom. Drugi pokret vuče, što pripada knezu, prama zemlji dolje, svih grješnika glavi.

Franjevački samostan svetoga Nikole u Stonu. — Foto „Jadran". — Dubrovnik

Kada ovu spoznaš filozofsku tezu, uvjerit ćeš ti se, da Gospoda slavi svaka čista duša. Materije breme i oprjeka ljudska na te baca zamke. Ocrnjuju tebe. Tvoje ruše sjeme. Pred njima se treseš, k'o da si od slamke.

Opominjem tebe: Kulturu obnovi. Ne misli na kule zemaljskih slabića. Razasutih zviezda k'o promatrač slovi. Preko njih ćeš doći do Svevišnjeg Bića. Pravednosti služeć nek te Ljubav resi. Istina života nek ti Svetost bude. Milost i mir nek u tvojoj svietle kesi. Ne mari za ljude, koji tebe kùde.

Filozof ja nisam, nit sam bogoslovlje na katedri djačkoj ikad naučav'o. Za careva silnih ja se rodoslovlje zanimao nisam, nit im važnost dav'o. Na izpitu svakom ja sam se skotrlj'o, a u mome ižću po svima sam srlj'o bezputicam, al' sam uviek na mog Boga pomišljao i On čuvao je mene.

Izmedj mene i Njegove zjene vladala je neka u potaji sloga. To sad vidim i to izpoviedam javno, i Kristovo Ime svagdje slavim slavno, a ne marim ništa, što me kùde ljudi bez brka i brade, bez lica i čela, u njihove jer bo znadoh prodriet grudi i odkrit im tajna, nepoštena djela.

Kulturu obnovi. U Križ se zadubi, filozof ćeš postat najprvi na svietu. U svih sedam trublja Kristovih zatrubi i Petrovu Crkvu sa mnom brani Svetu.

KROZ MALENA VRATA.

Kaos svietom vlada. Moderno je doba napustilo Krista, a uzdiglo svilu na pjedestal slave. Svagdje rob do roba rahole se mode i veliča silu pomamnog Mamona.

Poznavanje Krista postalo je mnogim k'o suvišno ljudim, a riedki su oni, koji srdca čista u svojima nose Isukrsta grudim.

Tužna oka gledam te zamrle duše, koje pokoj i mir same sebi ruše i pomoću moga duševnoga kista pozivljem ih: Svoga upoznajte Krista.

Ako stid vas sad je od svojega brata bezbožnika u Hram k svome Bogu doći, dodjite vi k meni, sa mnom ćete moći u Hram Kristov ući kroz malena vrata.

Kada sa mnom svoga upoznate Boga; pred oltarom kad Ga primite u Česti, k svojoj ćete svi se povratiti sviesti. Klicati će Kristu vaša duša čista, a bezbožne duše pucat će od jada, da postao Krist je vaših duša Nada.

VODSTVO HRVATSKE.

Svetog Franju ja sam, Providnosti hvala, odabrao davno za svog Zaštitnika. Njegova preda mnom uviek lebdi slika. Očuvala mene od mnogih je zâla.

Pročitaj mu život. Nad himnam je oda. Ugledaj se u njeg. Svud mi stope sliedi. Njegova nek tebe ogrije sloboda. Krotak uviek budi. Ne zdvajaj u biedi.

Svi pjesnici pravi na zemlji ga slave. Ideal je njihov. Ideje nek prave na zemlje te vode. Stoj uz svetog Franju i sa mnom se bori prot ljudskom klanju.

Sramota je ovog dvadesetog vieka, da kulturni ljudi medj sobom se kolju; da u krvi svaka ogreznula rieka. Za kulturu ljudsku borimo se bolju.

Oh, da živ je sveti Franjo ja bih k njemu otišao ončas na divan bratske. Divanio s njime mnogo bih o svemu. Povjerio njemu Vodstvo bih Hrvatske.

S njime ja bih, i ako sam laik, svuda po Hrvatskoj miloj sakupljao ljude u Hram Kristov, i njihove žene, da pripravni budu na dan Zadnjeg Suda pred Gospoda doći čiste duše svoje.

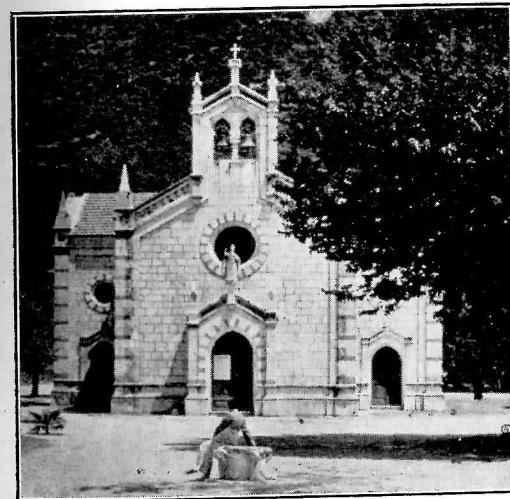
S njime ja bih mnoge po Hrvatsoj lùde, koje danas gramze za prolaznoj vlasti; koje proti Kristu tule kao štene, pozivao k sviesti, neka se obrate Gospodinu Bogu.

S njim bih sve Hrvate sakupio oko trpeze ja moje, na kojoj se svakom uzvaniku dieli natopljen sa Krvlju Božjoj Krušac Bieli.

NISAM ŠUPLJE DRVO.

Duh mi činjenice u prirodi gleda i njima se divi. U tabor monista ja ne spadam. U prirodi vidim Krista, Isusa mog Boga.

Svud nalazim meda i jabuka sladkih, koje On mi pruža. Svud udišem mirlis od svibanjskih ruža. Svud ćemini, karanfili, tuberose, ljubice i bosilj, kadulja i lâle obkoljuju mene. Svuda kaplje rose veličaju sa mnom Gospoda, i hvale.

Od tamnjana dimom sav sam obavijen. Od Ivanjskog cvieća vienac mi je svijen oko ruse glave. Cipar svagdje pijem. Svetu vjeru pred nikim ne krijem. Ponosim se s vjerom .U njoj ja uživam. U njoj kao u Jordanu rieci plivam. U njoj sliedim nauk Isusov ja pravi. U njoj razum k Bogu moj me vodi zdravi.

Nisam šuplje drvo, prazna gudljavina. Nisam guba, nit sam žaba gubavica. Majka mi je guber satkala od vune. Ne spružam se dalje od gubera moga, ali kada duhom do mog letim Boga; kad mislima kružim vrh Njegove Krune, ja za guber ne znam. Njegova duljina kratka mi je. Na njem svaka puca žica. Od isopa kitu tad uzimljem cvieća. Zamočim je u Krv, Isuse, ja Tvoju. S njome braći škropim Hrvatima pleća, želeć, s njom da dušu preporode svoju.

MESO MOJE DJECE.

Jezubeji i Heteji iztupaju proti nama skupa. Najsvetija prava krstjanska nam gaze. Našem kućnom raju temelje bi htjeli srušit. Moja glava ne trpi im djela. Ja ne dozvoljavam, da se mir mi kućni bilo s koje strane iz temelja ruši sa otrovnim travam i nek nitkom ikad na pamet ne padne, u posle se miešat krstjanskog mi doma, jer u meni gledat bliesak će od groma.

Katolički Dom mi tvrdji je od sige na pučini morskoj. Valovi ga morski srušiti ne mogu, a vjetrovi gorski skršiti ga ne će. Kristove je lige stub, oslonac, tvrdjava i kula. Hiljadu ga ne će razoriti Sulla. Katolički Dom mi krasan je i sjajan. Čvrst, odporan i tvrd kao cedar. U njemu mi duh je slobodan i vedar. Caligula srušit ne će ga, ni Trajan.

Sa pomoću Božjom dok budem pri sviesti, Kiklop ne će meso moje djece jesti.

CENTAR KROACIJE.

Izmedj nas Hrvata mnogo ima glava pametnih i mudrih, labavih i glupih. Labavim i glupim cilj je ljudska slava. Sve u jedno kolo kada njih ja skupih, iz mozga im ništa ne mogoh izciedit, do li šaku gnojne i smrdeće masti. Takove Hrvate nikad ne htjeh sliedit u životu mome, nit preda njih pasti. S njima obračunah jednom za sve vieke i njih sve ubrojih medj u toru blêke. Pustih ih u miru neka za se jezde. Njihove ne sjaju u Hrvatskoj zviezde.

Pametne i mudre kad sakupih glave sve u jedno kolo od Mure do Drine, uvjerih se centar Kroacije prave; ponos one jesu moje domovine. Ne mare za taštu i prolaznu slavu. Labavim i glupim liepi primjer daju. Svaka od njih sliči ponositom lavu. Kao zviezde sve nam u Hrvatskoj sjaju. K njima se pridružih. S njima slavim Boga na Golgoti Krista, Spasitelja moga. S njima orem, kopam. S njima sjeme sijem. Krv Kristovu s njima na oltaru pijem. U Kristovom Hramu s njima se veselim.

Ove moje misli malo čudno zvonit labavim i glupim glavama će, ali budu li se one u njih znat uronit, uvidit će da ih moja duša žali, i krenut će putem po kom mudri jezde, i njihove bliede da zasjaju zviezde.

ZAŠTO PJESNIK PJEVA?

Umjetnost i pjesma to su forme dvije Ljubavi božanske. O tome ne dvoji. Slikovni su izraz i gdje njih ti nije, tam splendora nema. Tam se mržnja goji. U razvoju viših nadnebeskih moći umjetnost je kulta božanskoga Vrelo. Ti bez jake vjere ne ćeš nikad doći u visine. Tebi potamnit će čelo.

Zašto pjesnik pjeva?

Krist nam odgovara: Jer prirodu ljubi, stvorenu od Boga. Mističan je. Djela neumrla stvara. U Gospodu Bogu Vodju vidi svoga. Sjajnom suncu pjeva. Smatra ga za brata. Neizmjerna ljubav plod njegove Muze. Ljepota mu vječna strši vrhu vrata. Od veselja teku iz oči mu suze. Na nebo se diže kao or'o suri. Iz visina svemir čitavi promatra. Prkosi šiloku, a smije se buri. Od čvrstih mu niti satkana je natra. Ekvinocij kada s trista uragana i nevera ladje na pučini ljulja, on se, pjesnik, sjeća Isusovih Rana i u more siplje maslinovog ulja, a u svome letu Gospodinu pjeva, kao kada na pir čista jezdi djeva.

Nek ti pjesma bude neumrlo djelo i neba i zemlje. Izbjegavaj slavu. Tko ljepotu ljubi ne misli na tielo. Njemu je sve jedno, da li grizka travu il' pečeno meso. Ljepoti se divi. Uživa u njome. Od srdca joj služi. Ravni su mu, momče, svi puteljci krivi. Sa mislima svojim nad Golgotom kruži.

SUDAC I PARAC.

Triumfator ja sam svih djavolskih strasti, crnih misli, zâla, blûda, zlobe, mâna postao od kada duh mi Tebe časti u grudima, Kriste.

Ti si moja Hrana. Utjeha mi Ti si. Zadovoljstvo Ti si, a kada se s Tobom živim razgovaram u Tvom sjajnom Hramu na jutarnjoj Misi, ja od sebe smjernog pokornika stvaram, i, kajuć se grieha znanih i neznanih, u visine letim iz nad Hrama Tvoga, gdje ne žalim, svako jutro da uranih, da Te živa vidim, Spasitelja moga.

U Tvojemu Družtvu, u Tvojemu Njedru toplina me grije. k'o zlato se žarim. Grleć Tvoju Glavu presvetu i vedru, za zemaljske slasti u srdcu ne marim. U tom času sličim ja živome srebru i molim se: Kriste, svom se smiluj sebru.

Ti si jedin, Kriste, Sudac mi i Parac.

Za griehe me moje što žešće obtuži, al' kako sam eto po godinam starac, osudi me blago. Baci me na Otres nek na njemu bdijem bez vode i kruha, al' na zemlju kad Svog gnieva spustiš potres, u pomoć mi pošlji Milost Tvoga Duha.

VJEČNA PJESMA.

Na zviezde se penjem svake Božje noći bez obzira kakvo vrieme je u zraku. Kad se na njih popnem preko Božje Moći,

na njima promatram moju dušu mlaku i perem je nježno od svih kobnih strasti.

U službu se dobra i mrtvenja stavljam. Odričem se svieta i zemaljskih vlasti, a Gospoda Krista molitvom pozdravljam. Grješnu vatru srdca postojano gasim. Nitkoga ne mrzim. Kristu pokoravam samoga ja sebe.

Hoću, da se spasim i nad zviezdam tada sve do zore spavam mirno, tiho. Crna saviest me ne kori, a u mome duhu velebna se ori vječna pjesma: Bože, Ti me oslobodi od smrtnoga grieha. U Hram Tvoj me vodi.

U njem sa mnom mladost sva hrvatska plovi. Kriste, hrvatsku mi mladež blagoslovi. Ulij joj u grudi ljubavi i volje, nek Ti slavu širi od grada do sela; neka svagdje Tvoje preorava Polje. Čest joj, Kriste, daruj od Svojega Tiela.

VRELO MILIH POGLEDA.

Iz dana ja u dan sve to više ljubim siromaštvo moje. Ono mi je vrelo svih pogleda milih. S njim se ja ne gubim, već k'o jela rastem i kad ja u selo s njim hrvatsko dodjem, u meni se radaj Plamen Krune sjajne sa Kristove Glave.

Duša moja tad se naglo preporadja i sva moja djela Svevišnjega slave. Siromaštvo moje nitkome ne smeta, nit na šiji kojeg bogataša jaši, al' imade ipak zločestoga svieta, da zavidi meni i na riedkoj kaši.

Prolazim ja mimo take kivne duše. Ne pitam ih nikad, koji vjetar puše. Orlovom brzinom na Podzvizd se dižem. Ne klanjam se na njem ljudskog roda lažim. Na Podzvizdu s Božjim ja se združim Križem i s Njim boli moje da ublažim tražim.

Kad ublažim boli; kad mi prodju jadi, medju bogataše sebe sam ubrajam. Duh u mome mozgu Akropole gradi. Siromaštva radi nikada ne zdvajam. Ne zavidim lordu. Ne zavidim knezu. Sa Isusom tražim na Podzvizdu vezu.

Na Podzvizdu Križ se blista Krista-Boga. Ja se Njemu klanjam po noći i danu. Zacjeljuje On mi svaku ljutu ranu, On bogatstvo duha najveće je moga.

JURIŠ NA NEBO.

U vodama, koje po vrh neba teku i što u svem sliče moje majke mlieku, kada ja se kupam; kad u njima plivam, Kristovo Božanstvo u sebi odkrivam i promatram u njima ljude, koji bakar tale i slievaju iz njeg težke mitraljeze, pak mi srdce puca a misli mi hvale Gospodina Boga, da nikakve veze ja sa ljudim nemam puške i handžara, olova i praha, ekrasita, plina otrovnoga, smrtnog zrna i mužara, ter veličam Krista, Gospodova Sina.

Na vrhunce gora, koji su vrh neba, kada ja se popnem sa mislima mojim, duh mi hrane zemske nikakve ne treba, ali ka-

da s vrha s mojim okom brojim tvornice i ratnog pribora sve sprave, moja duša zebe, cvili, kuka, plače i ja bih sve one s onu stranu brave gurnuo na zemlji koji kuju mače, da ih prodje volja razbijati glavu da što više sliju ubojitih mina. U hapsu bih njima veličao slavu Isukrsta Boga, Gospodova Sina.

Po ljestvama, koje po vrh neba vode dobre duše k Bogu, kada ja se penjem radi ljudske tašte slave i slobode ne slažem se nikad sa ćoravim mnienjem, da slobodu svietu doniet će ekrasit i na poviest mislim.

Rat nit jedan nije donio slobodu bilo kojem rodu.

Krv se lila gusta na obje je strane na bojištu ljutom. Na strane se dvije na Kristove nije pomišljalo Rane, podnio je koje za našu slobodu i gledam na groblje, i kličem: „Sic tranzit gloria mundi". Od svih bježim tmina, ter Isusa slavim, Gospodova Sina.

Na vrata od raja gori po vrh neba kad u mislim stupam, ne mislim na vlade prolaznoga svieta, kojih oko vreba na česticu zemlje, a mislim na jade i nevolje onih, koji radi strasti zemaljskih su vlada zadobili rane i pred rajskim vratim Gospodovoj vlasti u duhu se molim: Doživiti dane udieli mi, Bože, puške, dinamite, da, ekrasit, sablje i sve vrsti mina, k'o i moje ove Rožice i kite sa mnom budu slavit Tvog jedinog Sina.

Na nebo ću s mojom molitvom jurišat, da ublažim srčbu pravednoga Boga.

Gospod Bog će moju molitvu uslišat; dodieliti kaznu ne će ljudim strogu, koji danas prahom i olovom ljude ubijaju dobre bez ikakva prava; koji danas djavlu i crnom se nude, da prolaznim svietom širi im se slava.

U toj svjetskoj borbi radi tašte slave stupiti ću ja pred zakvačene glave. Klicat ću im javno: Otvorite uši. Preobrazite se svi u svojoj duši.

Što imadu svjetske naduvene glave, kad ratove vode i stvaraju jade? Sve će one poput uvehnule trave sagnjeti u zemlji, a tolike mlade usmrtiše ljude ratovima svojim.

Promatrajuć uzrok svjetskih ja ratova, uvjerih se, i o tome ja ne dvojim: Vladar sa Siona na carstva će nova, ljudska pamet koja stvorila medj nama, sa gvozdenim mlatom udarit, njih srušit. K'o lončarev lonac proždriet će ih jama.

Sila ljudska ne će dugo râju gušit.

Deviza je moja: Nikad ne ću batom borit se za pravdu, radit za slobodu. Jedno srdce, jedna duša u Gospodu sa svakim ja želim mojim biti bratom.

Duh mi od topova i pušaka bježi. Čitav sviet je moja divna domovina. Moja snaga, jakost u molitvi leži. S njome slavim Krista, Gospodova Sina.

Slušaj moje mnienje: U uzkima grudim ne stanuje Gospod. Proširi si grudi. Ljudske časti razum ubijaju ljudim. Siromaštvu

vjerna do svog groba budi. To je Zviezda Mora, koja tebi nikad ne će zaći. Ženo, sve zabaci okružuje što te u životu sada, Krist na Križu tvoja neka bude Nada.

TKO ME KUDI?

Za čudaka mene neki drže ljudi, al' nemaju prava. Slabo me poznadu i rad tog mi mnogi od njih krivo sudi. Ja ne volim one, koji tudje kradu. Ne družim se s onim, koji Krista hùle. Izbjegavam one, koji Gospu grde. Ne slažem se s onim, koji narod gule, a odbijam one, kojim duše smrde.

Ja Istini živoj Gospodovoj služim.

Pijavice ljudske mahom izbjegavam. S lihvarima podlim nikad se ne družim. Sa ženama s puta nikada ne spavam. Na kockare biedne bolna oka gledam. Varalice puka od sebe odbijam. Ponosan sam. Za nos vući ja se ne dam, nit za pare lažnim prorocim napijam.

Svojom stazom jezdim. Ne sliedim bedake. Pijanicam noćnim uklanjam se s puta. Sliepce ja ne slavim, koji sliede lùde. Ne divim se lovcu, koji hvata rake. Ne slažem se s ljudim, koji vraga slave. Na zapovied zlatnu gusle mi ne gude. U mom mozgu misli gospodare zdrave. Preporodit narod moj hrvatski žude.

Izgledam k'o čudak ja za zlobne ljude, al' ja čudak nisam, jer poštenje tražim da sa pukom vlada. Rad toga me kùde oni, koji podlim klanjaju se lažim.

KATOLIČKA ZVONA.

Promatrajuć zviezde na um meni pade uprav ova mis'o: Za što neki ljudi Boga-Krista hùle? Za što trpe vlade, da se Boga nieče, a Majku Mu kùdi? Za što ljudi trpe nekulturna djela? Iz škole se za što izključuje Boga?

Do zaključka mis'o ova me dovela: Do spasenja duše tko ne drži svoga već do svoje kese, onaj Boga ruši, a ja takim ljudim oblo odgovaram: Na drugome svietu težko bit će duši razkolničkoj vašoj. U tom se ne varam. Pokušaji vaši, da srušite Boga, koj' stvorio sve nas, nikad uspjet ne će.

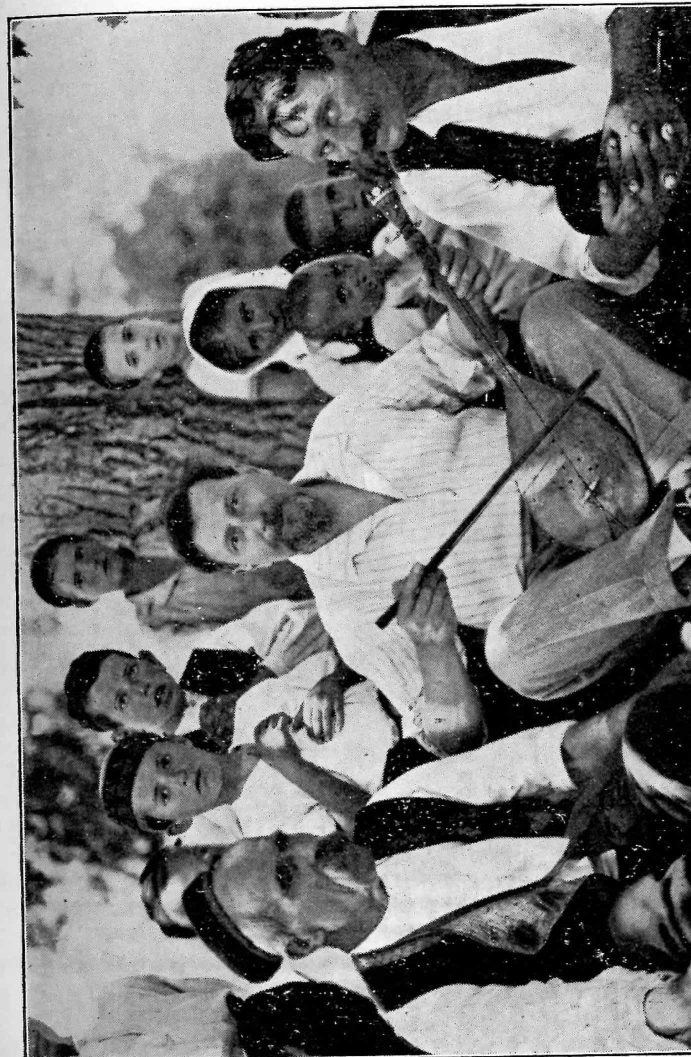
Religija Krista, Učitelja moga, prikrit će vas. Vi ste zadnje smeće. Krstjanska će divna kultura nam cvasti. Čovječji će život preporodit ona. Krstjani na liepak vama ne će pasti.

Pobjedu će slavit katolička zvona.

U njih sa mnom zvoni. S njima Krista slavi, omladino, roda hrvatskoga moga. Jedini je Isus, savjetnik tvoj pravi. S Njim se sa mnom spoji. U Njem Stvorca Boga imademo našeg. U Njem snage Vrelo. Njegov Barjak neka pred nama se vije. U nj zavijmo roda hrvatskoga čelo.

SPAS HRVATA LEŽI U...

Čitaoče divni, znani i neznani, pozdravljam te sladko u prvome redu. Melem traži pravi svakoj svojoj rani. Bez okretne noge ne sklizaj po ledu.

Pisac uz gusle pjeva Isusovu slavu pred seljacima iz pod starog hrasta. — Foto Viktor Živić.

U dolini ovoj pregorkih nam suza na Svevišnjeg svoga osloni se Stvorca. Nek u Njemu tvoga duha gleda Muza neslomljivog prvog za pravicu borca.

Put i Život Bog je, i Istina.

Preko mene tebe potiče i zove: Sliedi stope stalne Gospodova Sina. Od sebe odbaci smicalice nove. Zadubi se u sviet, što se oko tebe kao kolo vrti bez repa i glave. Iz hambara svojih sniet izbaci. Sebe žrtvuj samo radi Krista-Boga slave.

Slušaj moje gusle i ako su stare. Po žicam im gori do neba se veri. Svoje sjajne gradi na nebu oltare. Za svog vječnog Vodju Krista odaberi.

Ako ikad do sad to Hrvatim sada za svog Vodju Krista proglasiti treba. Krist jedini može da im bude nada u toj borbi, kada satan vreba da ih žive satre; da ih izkorjeni i da crnog pakla od njih stvori roblje; da u svoje svali Belzebub ih groblje. Kao svome bratu vjeruj, brate, meni: Spas Hrvata leži u Kristovoj Zjeni.

MOJA KATEDRALA.

Siromaštva, ženo, ne stidi se svoga. Siromaštvo ruglo i sramota nije. Sveti Franjo tebi iz neba se smije. Nek ti bude uzor. U svemu ga sliedi. U najvećoj, ženo, kada budeš biedi, milostinju primit od dobrih ćeš ljudi. Bog se za te misli. Cvietak si na polju. Nemoj slavit one, koji duh ti kolju. U molitvam Bogu spomeni ih svojim.

Siromaštvo tvoje, živu nadu gojim, nagradjeno bit će na drugome svietu. Majku Crkvu nemoj napustiti Svetu. U njoj slavi Krista, Isusa svog Boga.

Znadem vrlo dobro. Vrjemena su taka izkvarena, zlobna, kivna, naopaka. Po bogatstvu ljude slavi se i cieni; po odielu novom; po pokućstvu sjajnom, ali vjeruj meni, iz izkustva moga istinu ti zborim. Siromaštvo moje, Katedrala to je, kakvu zgradit ne će ni lordove lire. U njoj meni poje andjeli i sa mnom klanjaju se Bogu.

Priložnik il' titor želio bih biti na veselje svoje crkve svetog Franje, al' koja je korist, to se ne da skriti, siromaštvo kad je cielo mi imanje. Ali, kad iz bronze ja ne mogu salit dva bronzena zvona za svetoga Franju, tad će slova moja slavit ga i hvalit. Na mojem i njemu zahvalan sam znanju.

U toj Katedrali papratnju i za te uredio ja sam. Slobodno ti doći u nju je kad hoćeš. U njoj tri ćeš plate od Isusa dobit i pjevat ćeš moći.

KAKVI OVO SADA „PRAVI" SU HRVATI?

Medju ustanike, Kriste, me ubroji proti svima onim, koji Crkvu ruše Katoličku Tvoju na Petrovoj stieni. Slušati ne mogu, da hrvatske duše u borbi prot Crkvi gorskoj sliče hieni, i kad na njih mislim, čelo mi se znoji od jada i tuge, kao da su mene usjedi u sržu hrbtenjače moje priklopili ljuti, a bistre mi zjene mute se od suza, ali se ne boje razvratnika i svih Crkve odmetnika, i ja, bez obzira da l' ću se umostit bilo kojem stvoru sa pisanjem mojim u obrani Crkve u sred Šibenika, ili bilo kamo, ne mogu oprostit nitkom u Hrvatskoj, tko sa djelim svojim Tvoju Crkvu ruši, i tko me ne sluša kad mu velim, da je izgubljena duša.

Kad ga molim, kumim, da se Crkvi vrati, ne štedim ga, korim, potežem za uši, jer spasenje tražim i njegovoj duši. Kakvi ovo sada „pravi" su Hrvati, kada se ne slažu sa idejam Tvoga Namjestnika, svetog vatikanskog Pape? Kakvi su Hrvati, kad do Boga svoga ne drže i pred Njim ne skidaju kape? Hrvati su kakvi, kada iz obiesti, pijuć mlado vino, crno ili bielo, ne vjeruju da u sa oltara Česti nalazi se Tvoje Presveto nam Tielo? Kakovi su kučki, kad od svake žene napraviti traže ajgirušu, kuju? Kakove u grudim sobom nose hiene, kada svoju djecu sa bezbožtvom truju?

Udieli mi, Kriste, u životu snage, da ovakve mogu pripitomit zvieri. Na njih svrni Oči Tvoje mile, blage. Nadahni ih, nek se svojoj vrate vjeri.

VESELJE I SREĆA.

Sa mojih je davno oči pala mrèna. Nebesko je svietlo osvietlilo moju u grudima dušu. Gospodova Zjena moga lica žutu prikrila je boju i ja danas, kada svojom mislim glavom, čitajući Novi Zavjet, Evandjelja, u svom duhu čeznem za Kristovom slavom.

Ja u Kristu imam svoga Spasitelja.

Iz crnog je mene izvadio hâda. Prenio me u raj, gdje uživam sada i ja danas medju sretnike se brojim, kad u crkvi uz bok Isukrstu stojim.

K tome se veselim, kad hrvatskog roda omladinu gledam uz bok Krista svoga. S njome mene grije Kristova sloboda. S njom se ćutim sretan kad slavimo Boga.

NISI HRVAT, KADA BOGA HULIŠ.

Savršenstvo brieg je visokoga vrha. Na nj se popet tvoga morala bi svrha bit života prva. Al' se uzpet kako, kad je s tvojim duhom zavladao pak'o?

Tvrdoglav si. Zloban. Prkostne si ćudi. Otresti se ne znaš svojih kobnih mâna. Putem grieha jezdiš. Svoje hvališ strasti. Ne pomišljaš nikad na Maslinsku goru.

Na nju se uzpenji. Na njoj će ti cvasti mirisavo cvieće. Na njoj svoju zoru pozdraviti ti ćeš u sjajnome ruhu. Na njoj Svetom i ti pokloni se Duhu.

Kakav ti si Hrvat, kada Krista huliš na Drvu od Križa, jer to drugi žele? Za me Hrvat nisi, kad prot Kristu tuliš, da pohvale tebe razkolničke fêle.

Ah, da mogu prodriet u uzke ti grudi, u njima bih srdce raztvorio tvoje. Stvorio bih od njeg, što mi duša žudi. Vjere ti se ne bi tad sramio svoje.

Ako želiš, da te medj Hrvate brojim, napadati nemoj Kristovu mi vjeru. Brate, živu nadu gojim, u krstjanskom sa mnom ti ćeš vjerskom smjeru Gospodina slavit, dok god budeš živit i Gospodu Kristu na Križu se divit.

BARJAK LJUBAVI I PRAVDE.

Uvidjam za Bogom samcata sam hlepnja. Za Njim duh mi teži. Radi Njega živim. Kad o Njemu mislim, mene hvata strepnja i u tome stanju ja se Njemu divim, i promatram zemlju, nebesa i more. Čitav sviet me diže do Priestolja gore u nebeske sfere, do Svemožnog Bića, gdje uz Vječno Biće vječna pjem Pića.

U saviesti mojoj, koja mene kòri, glas Gospodov čujem. Rad grieha se kajem. Duh mi proti strasti mog se tiela bòri, dok me Gospod Svojim obasjava sjajem. Ja sa mojom borbom harmoniju tražim izmedj duha i Gospoda Boga. U toj borbi strasti svoga tiela blažim i dižem se u vis do vrhunca moga blaženstva i sreće. U tom divnom stanju ne sanjam o ljudskoj podvali i klanju, i sretan se ćutim, da daleko stojim od zlotvora ljudskih, i sa mislim svojim promatram ja život naše zajednice. Ne zanose mene lažne krilatice.

Oh, mogao kad bih okolo bar stiega Ljubavi i Pravde okupit Hrvate, gradio bih s njima na vrh svakog briega Hram velebni Božji. Kriste, molim ja Te, nek urodi rad mi svakim dobrim plodom, da se dičit mogu sa hrvatskim rodom.

NESLOMLJIVA KULA.

Za lakomost ne znam. U moje tresore ne sakupljam zlato, al' sakupljam blago, što grizice ne će izjest meni, drago. Na nebo ću njega s duhom doniet gore. Uvjeren sam, da sam ja stvorena spona izmedj materije i vječnoga Boga.

Sve stvorene stvari, uz crkovna zvona, stvorene su za me. Ja sa okom mojim ni sa stopom mojom maknuti ne mogu bez Stvorčeve ruke. Sve što radim, krojim za sve ja sam mome odgovoran Bogu.

Zadovoljit ništa ne može me živa, do li čežnja za Dobrotom Boga; za blaženstvom vječnim, koje mi odkriva Katolička vjera, Isukrsta moga.

Moj teizam čvrsti nitkog se ne boji.

Sve biljege Stvorca on u sebi nosi. O Dobroti Božjoj moje srdce poji i spasenje duše u svog Boga prosi. Uspjelo je meni u mom duhu stvorit neslomljivu kulu, ateizam koju razkolnika ne će nikada razorit. Ateisti ne će izkorjenit moju vjeru mi iz grudi. Uzalud im muka. Mene od njih čuva Isusova Ruka.

MEDJU PRAVEDNIKE...

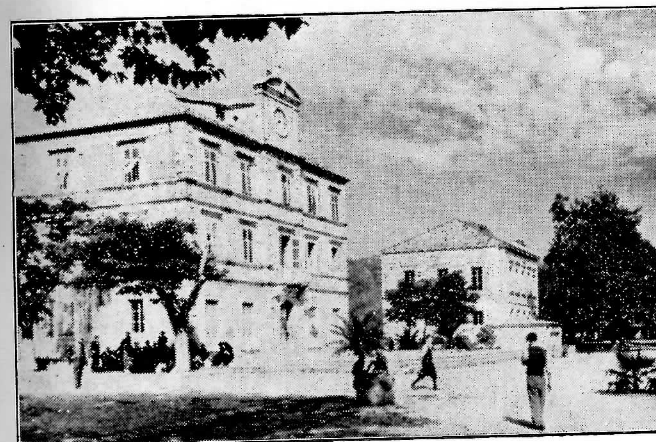
Nebesa i zemlja sa šutljivim glasom veličinu slave prenose mog Boga. Tome spjevu, s mojim ja se divim stasom i u Kristu vidim Spasitelja moga. Hvalospjevi ali svi su slabi moji, nebesa i zemlje, kad ih mojom glavom uzporedim samo sa Kristovom slavom, i Gospoda, koji viek se rad nas znoji, iz dna srdca molim: Dušu mi odgoji, nek dostojna bude Tvoje hvale, slave. Medju pravednike, Kriste, me ubroji. Sjajem Svoje Krune sjaji mi vrh glave.

A ti, koji čitaš ove spjeve moje, razmisli se, misli sve uperi svoje na Golgotu, gdje je Isus za Hrvate visio na Križu, i sa mnom se, brate, da slavimo Krista na Golgotu žuri.

Na njoj ne će novi moći Dioskuri približit se k nama. Svetog Sjaj Razpela njihova će tamna poklopiti čela. Kristova će slava ateiste smesti. Tebe k svojoj sviesti ona će privesti, i ti kao Hrvat slaviti ćeš Boga na Golgoti sa mnom, Spasitelja svoga.

MENI CVIEĆE CVATI.

U ime Otca, Sina, Svetog Duha početak ja rada mojega pozdravljam. Pred Božjom rieči duša nij' mi gluha. Sve kako Gospod želi u red stavljam ja misli moje. Mene noćca gluha ne plaši. Ja po noći sve obavljam mog duha želje.

Ston. Obćinska palača i Hrvatski Dom.

S Bogom ja se družim. S Njim letim smjelo po vrh svih oblaka. Na ljudske Njemu zlobe se ne tužim, već Njega slavi misao mi svaka i Njemu, mome Spasitelju služim. Uz Njega kad sam ne fali mi zraka. Ja lakše dišem. Čisti zrak upijam i slažem rieči po Njegovoj želji. K'o obruč jednu uz drugu nabijam. Sa ovim mislim ti se sprijatelji i svim ćeš ljudskim odoliti zmijam.

Kad na me zmija iz prociepa vreba i jezik plazi, nju u čelo gledam. U pomoć zovem Isusa ja s neba. Kad k meni dodje, pred zmijom ne predam. On moć mi pruži, koja meni treba i ja od zmija ne bojim se sedam. Sve lahko na dno tad strpavam greba.

Kad vrag me tanče, da mu podlo služim i da ga sliedim na prolaznom svietu, tad svoje ruke put neba ja spružim i u mom Krista-Boga molim letu, nek k meni dodje. Kad se s Njime združim pod moju crnog vraga strpam petu, a s mojim mislim nad oblacim kružim.

Kad slušam ljude, kako hule Boga i Majku Božju na koljena padam pred Drvo Križa, pred Spas duha moga. Pred Svetim Ranam za griehe se jadam i oprost molim za iskrnjeg svoga. Pred Svetom Krvi u duhu se nadam Moć njezina grieh će odkupiti svieta.

Ja u toj nadi put nebesa letim. Uživam. Oko mene cvieće cvati. Trepere zviezde. Družim se sa svetim na nebu dusim. Ne mislim na kleta na zemlji grla, niti njima prietim. Krv Isusova duh mi nosi, Sveta.

JAVNE BRIGE.

U središtu Božjih neizmjernih djela nalazi se Isus kao Ključ za riešit Providnosti tajne.

On je Genij sela. On je Duša grada.

Proti Njemu griešit ne smije ti tielo. Leti do vrhunca, na kom ne ćeš premca u zraku Mu naći. Nemoj, da ti razum proti Kristu bunca kojekakve rieči. Ne misli o plati prolaznoj na zemlji, a nagradu traži od Isusa svoga.

Savjet moj uvaži. Nemoj mislit, momče, da se ja utvaram, kad pozivljem tebe, da uvažiš savjet duha moga, ali ću ti reći: Zavjet ja učinih sveti i za to se staram, pozivati braću po Isusu Kristu, da u grudim dušu očuvaju čistu.

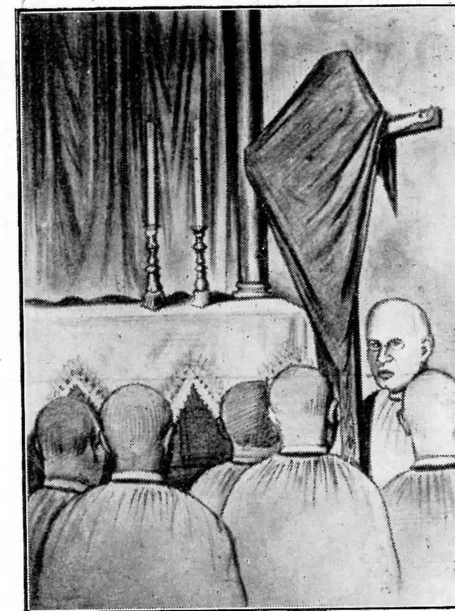
Na vrhovnim mjestim kriv se primjer dava. Smicalice sve se javne odobrava. Križ se zapostavlja, a mjesta se stvara za onoga, koji i Isusa kara. Kariera i plata, to su javne brige ateista mnogih izmedju Hrvata. Kad zavirit budeš u potajne knjige, dati ćeš mi pravo.

Ljudi bez zanata, bez škola, bez znanja gospodare, a nas ljuta môra pritisla i tàre. Prijatelju, vidiš, ja se ne utvaram, da sam kirurg, ali tebe ja ne varam: Bez Isusa Krista, bez Njegove Krune u hrvatskom selu, u hrvatskom gradu mira biti ne će.

Misli mi se bune, kada mislim, da se bezvjerskome smradu mnogi Hrvat klanja; podlo ulagiva za čašicu vina i za krigel piva. Od ovakih ja se poslie groznog rata nikakvome dobru ne nadam Hrvata.

NA TOJ ZEMLJI BOLA.

Evo Drvo Križa! Biskup tiho pjeva i odkriva Ruku Spasitelja svieta.

Jozip Lučić. — Šibenik.

Pred očima mojim s neba munja sieva, a u mojim grudim divno cvieće cvjeta. Srdce mi se trese, krv u njemu vrije. Sa mislima Kristu na Golgotu letim. Na Golgoti duh mi u žalosti plije. Samog sebe Križu želim da posvetim.

Isusovu zrijuć probijenu Ruku radi mojih grieha, um se meni smete. U grudima ćutim probijanja muku, a u glavi misli vrcaju mi, svete.

Uspomena, Kriste, na Čekić i Čavle, probijali koji Svete su Ti Ruke, prenjaša me k Tebi i odbija djavle od mojega duha.

Pomišljam na luke blaženstva i spasa. Moja puca glava i ja u ovome mog života času ne znam što su strasti; ne znam što je slava prolaznoga svieta, a mislim o spasu moje grješne duše i moj duh se diže na više i više. Prama Tebi leti.

Taj čas sretni slavim. U Tvojemu Krilu; u Tvom Zagrljaju spasenje ja tražim mome tielu; mome duhu; mome bilu i mog srdca tugu i nevolju blažim.

Iz pred mene tâma izčezava noći. Iz pred mene svietlo izčezava dana. K Tebi hrlim. Duh me prati Tvoje Moći. Tvoje Ruke Sveta privlači me Rana i ja kličem:

Zdravo Čavle! Zdravo Krvi! Moga duha strasti u mom tielu smrvi.

Evo Drvo Križa! Biskup pjeva jače i odkriva Rame Spasitelja ljudi.

Jozip Lučić. — Šibenik.

U grudim mi srdce od radosti skače, a pred okom zora vječne sreće rûdi. Srdce moje tuče sve jače i jače. Na Golgoti duh mi u radosti pliva. Ne mislim na koplja, na puške i mače. Na Golgoti želim mog pozdravit Diva.

Na Golgotu duhom ponovno ja letim. Na Kristovo penjem na Križu se Rame. Bezbožnicim mačem ljutim se ne prietim, već ih k sebi zovem: Stupajte uza me. Napustite teze, koje vam ne vriede. Zlogukih se za viek okanite četa. Ne budite slika razvratničke biede. Klanjajte se sa mnom Spasitelju svieta.

Slušajte mi rieči. Istinu vam zbore: Bezbožtvo je glupost bolestnih umova. Bezbožnička ruka sve što kopa, ore, ne donosi ploda. Nisu prazna slova rieči moje danas kad s Ramena zborim Isusovog vama. Odraz su i jéka Duha umirućeg Krista. Sav u sebi gorim da mi rieči prodru do vašega uha.

Otvorite uši, bezbožnici, svoje. Otvorite cievi Eustahijeve. Upijajte rieči kroz njih tople moje. Dodjite pred oltar i sa strane lieve, klanjajuć se Kristu, pridjite na stranu od Križa Mu desnu, pjevajući ode. Zadubite svi se u svaku Mu Ranu. U njoj ćete naći vaše vir slobode.

Pjevat ćete sa mnom iz svog tankog grla. Kristu ćete svoje posvetiti prâme.

Sa mnom ćete vi se na Kristovo Rame skupa jutros popet preko gluhe Mise. Slavit ćete sa mnom djela neumrla Kristova; klicat ćete sa mnom: Zdravo Rame, Isusovo! Zdravo!

Evo Drvo Križa! biskup u sve glase pjeva i odkriva Isusovo Tielo.

Jozip Lučić. — Šibenik.

U meni se tmine ljudskog mraka gase i oblačim sebe u odielo bielo, i klanjam se Kristu, Bogu na Razpelu, i ljubeć Mu Rane, kličem iz sveg glasa: Smiluj mi se, Kriste. U Tvome Propelu vidim, Kriste, zalog moga vječnog spasa.

S Križa, Kriste, pogled blagi svrni na me. Milost mi udieli, da poginem za Te. Poduporaj Tvoje nek mi bude Rame. Smiluj se i onim, koji Tebe blate. U slavljenju Tvoje na Golgoti drame združi sa mnom, Kriste, Tvoje sve Hrvate. Združi nas, moj Kriste, u falangu čvrstu. Vodi nas kroz pustoš do Tvojega Stola, nek pod Tvojim vodstvom, Tebi Isukrstu svi budemo vjerni na toj zemlji bola.

Razapeti Kriste, svrni Pogled na nas, vjerne Ti Hrvate. Ublaži nam muke. U metežu ljudskom budi viek uza nas. Vrh našega čela Svoje drži Ruke. Nikom ne dozvoli, da nas s zemljom srazi, već po Tvojoj Svetoj sve nas vodi stazi, a na času smrti uz krevet nam budi. U odielo Tvoje obuci nas bielo. Oprosti nam griehe. Blago nama sudi. Uz Tvoje na Križu priveži nas Tielo.

Zdravo Križu! Zdravo Krvi! Zdravo Rano! Svih patnika Nado, zdravo! Vječna Màno!

LJUDSKA DRAMA.

Svakog dana staro družtvo se razpada. Na pomolu novo treperi nam doba. Nove snage nosi. Od sela do grada sprovadja se borba za dva zrna boba. Nastala je kriza u svakome smjeru. Materija i duh, intelekt i volja medj sobom se bore. Uz jedne je vjera, a uz druge himba.

Motrim divna polja. Po njima mi cvieće mirliše i pjeva. Med iz cvieća pčele radilice sišu. Ne smeta mi oku troskotova pljeva, a dok cvieće gledam, moja pera pišu:

Smrt ne znači kriza, koja svietom vlada. Odkinut će ona sva bolestna ûda. Na pomolu nova podiže se zgrada. Plod će biti ona krstjanskoga truda.

Svuda mnogo skvike, a premalo vune. Svagdje mladost cvieće po livadam rûni. Roditelje svoje rad rodjenja kune. Proputi je, Kriste, nek u Tvojoj Kruni propinjanje stvara veličine svoje. Kroz protak joj sudi. Sip s litica neka stazu joj ne saspe. Nek se prosjajuje kao tòka zlatna iz prošloga vieka i nek Tebe, Kriste, u zvjezdice kuje.

S mladosti me, Kriste, u prekonoš sapni kao konja i nas u Jordansku vodi pustinju, nek tamo u Tvojoj slobodi savršenstvo steknem. Šator nam razapni. Izmedj nas i Tebe svaki mrginj sruši. Pod šatorom Tvojim nek nam sve prolista uz sijanje sunca, što će našoj duši puteve otvorit do Tebe, mog Krista.

Sad se borba vodi izmedj crnog djavla i Gospoda Boga. U toj borbi nama sliediti je stope Apostola Pavla. Ostavit nas hladne ne sm'je ljudska drama.

BLAGO MOGA DUHA.

Platu ja ne imam lordova il' Kana, s tog ćeš moje misli lahko moć uvažit. Posao je težak svako jutro tražit koju mrvu hljeba, hranu preko dana. Mnogo truda trebam, a i mnogo muke da probijem sebi svaki dan put novi, al' u borbi za kruh žuljave mi ruke ne mare za onog, tko se s djavlom tovi.

Žestinama strasti, kako bolje mogu, opirem se dnevno i dok sviet se ljulja, ja se divim Bogu. Uživam u tome moga duha blagu. Svim lordovim želim i zdravlje i sreću, a Kanima platu od dukata trista. Moj položaj ali izmieniti ne ću nikad s njima htjeti, dok budem uz Krista.

U obćenju s Kristom ja se svakog dana bez prestanka vježbam. Njegovih se Rana na Golgoti sjećam i molim ih smjelo, svako moje Krista nek veliča djelo.

Zavide mi mnogi, da se uviek smijem, kada s njima zborim, kada razgovaram. Moga smieha tajnu pred nitkim ne krijem, nit u tome ikad bilo koga varam. Bilo s kime kada zborim, ja na Krista u mom duhu mislim i sve misli moje kroz usta mi teku kao rosa čista, s toga sve su svježe i rumene boje.

U tim mislim, rumenim i svježim, moga smieha uzrok, kada zborim, leži. Od Kristova družtva nikada ne bježim. Moj duh sve to bliže k Njemu doći teži.

NA SLAPOVIM KRKE.

Čvor bi htio jedan nevidljivi riešit. Riešiti ga ne ćeš k'o ni moja glava, a što tebi velim nemoj mi se smiešit:

Na slapovim Krke gledaj sunca zdrake. Prodiru u vodu, niedna nju ne ciepa.

Slapovi Krke. Foto „Putnik". — Šibenik.

Tako je i duša u tvom tielu kvake zadubila svoje. Providnost je liepa. Duh i Otac Višnji spojili su dvije Naravi u jednu.

Kud sam zaš'o?

Ali u Njihovom krilu nek ti duh se grije. Sveto Trojstvo od sad sa mnom slavi, hvali.

NAJLJEPŠE BLAGO.

Tko ljudskoga srdca dublje pozna želje; čigovome oku ne izbjegnu lanci Kana; tko sve svoje ljubi prijatelje; koga ljudskih strasti ne zatvore klanci; tko visoko drži do morala čista; bezpriekoran život tko na zemlji vodi; čarobnost u kome nevina se blista; tko se svoga duha veseli slobodi; zadovoljstvo kome na zemlji je drago, koje mirna saviest u duhu nam bûdi, taj priznaje da je Izpovied nam blago najveće na zemlji.

Tako moj duh sudi. Čovječanstvu ona, ovo moraš znati, blagodat je prva, koju Bog mu dati smilovao se je. Tko u Izpo-

viedi ne nalazi lieka i duši i tielu, za mir ne će znati, živit će u biedı. Niednom svome ne će radovat se djelu.

Ti od mene niedan ne trebuješ savjet. Sam si mudar, ali učini si zavjet k Izpoviedi Svetoj da ćeš ti pristupit i od smrtnog grieha dušu si odkupit.

Izpovied je meni, ako mogu reći, čaša vode hladne, kad me žedja mori. Preko nje ja sebe promatram u Leći Isusovoj bistroj. Moje srdce gori u Ljubavi Božjoj kad se izpoviedam. U misniku mome Isusa mog gledam.

Na miljarde, Bože, stvorio si djela. Sva su liepa, krasna. Sva zanose mene. Izpoviedi ali nepresušna Vrela najljepše je djelo Tvoje bistre Zjene.

PUTEM KOLOBARA.

Mačem, kopljem, mlatom, olovom i prahom ti udaraš na me radi moje vjere. Sa zemljom me srazit s jednim tražiš mahom, al' se misli moje ni tebe ne boje.

U Kristovo ime ja dolazim k tebi. U Njeg ja se uzdam i k'o čovjek pravi dovikujem tebi: Stani! Ruke k sebi!

Pobjediti ne ćeš um mi čili, zdravi. Katolička moja načela oborit ratna sva vještina ne će nikad moći. Progonit me možeš. Možeš me i morit, al' Kristovoj Crkvi ne ćeš na kraj doći.

Osamljen ja nisam. Tvoj me mač ne straši. Nadvladat me ne će topova ti grla. Paklena su vrata. Crkva neumrla uza me je. Ona tebe se ne plaši. Razmisli se. Stani. Mač te spasit ne će, a lûk ti je preslab, i čuj moje mnienje: Poradimo skupa. Zapalimo svieće pred Razpelom. Ovo uklonimo trenje.

Razkolači oči. Ne lutaj po svietu. Svoje ruke peri. Svoje misli sredi. Mržnju iz svog srdca izbaci si kletu. Onoga pomozi, tko živi u biedi, a savršen u svem na toj zemlji budi k'o nebeski Otac. Svako jutro grudi protrljaj si svoje. Usta drži čista. Medj drugovim svojim Boga slavi Krista.

Viek na umu drži: Putem kolobara kretajuć se svoga, ti ćeš opet doći u mladosti gdje su pjevale ti oči. Pokloni se Kristu, Vodji sa oltara.

KRVAVA OSUDA.

Mamonizam kruti u grudim ti vlada. Od tebe je svoga napravic roba. Od crnoga, misliš, da ćeš crknut glada, a od svoga ti se dnevno plašiš groba. Da uzeo netko ne bi tvoju sturu, spletenu od srme i žežena zlata, ekonomsku zaveo si diktaturu i radniku lanac ti si oko vrata omotao čvrsto.

Svakom krvcu sišeš, tko ti se obrati, al' se ljuto varaš. S crnom krvlju svoju sam osudu pišeš, kada se na Boga rad novca obaraš. Socijalno ne ćeš pitanje ti riešit. Bez tebe ga riešit naraštaj će novi. U brlogu svome ti ćeš dalje griešit. Popucat će

tvoji, Mamone, okovi. Bog, Stvoritelj, koji s narodima vlada, od svakoga nas će oslobodit jada.

ŽIG POŠTENJA.

Od poštenja pojam i od mene traži, da dužnosti svoje vršim sve u redu, s toga ja se podloj odupirem laži i prievari, zlobnom njezinome čedu.

Od poštenja pojam zahtjeva od mene, na podlosti ljudske da se viek obaram, s tog ne štedim zlobne ljudske hiene, koje su mi na vrat naprtile jaram.

Od poštenja pojam jača me i tješi, nepoštenju da će jednoč konac svanut. Meni Isus s Križa u tuzi se smieši. Po Njemu mi sunce poštenja će granut.

Ston. Lov na kamenice. — Foto „Jadran". — Dubrovnik.

Govoreći strogo, to uztvrdit mogu, prekršaj se svome svud protivi Bogu. I moj zdravi razum prot svima se buni, koji traže, da se poštenje im hvali, a ne vrše svoju dužnost.

Sjajnoj vuni se ne klanjam, kojoj žig poštenja fali.

Hrvatska će mladost u pogledu tome sjedinit se sa mnom. U srdcu će svome poštenju se divit i vedra će čela, Kriste, Tvoja mudra sa mnom slavit djela.

NEKULTURAN ČOVJEK.

Slušah bezbožnika, koji: „Nema Boga!" vikaše iz grla u sve glase svoga i pokušah saznat, za što tako zbori.

Već na prvi pogled uspjelo je meni prodriet mu u srdce.

U njegovoj zjeni čitao sam jasno, da ga čežnja mori za slobodom lažnom. On sliediti nije zapoviedi htio Gospodina Boga i pobožno živit, s tog iz grla svoga vikao je svašta.

U srdcu se krije zločestome takvom zavist, mržnja, zloba, naobrazba plitka, korov gradskog môba.

Takav čovjek Božje pravde se ne boji. On ne drži ništa do obraza svoga. Ovo mnienje moje za se si usvoji: Nekulturan čovjek tvrdi: „Nema Boga!"

Takav čovjek vodja ne ću da mi bude.

Ja takove plitke izbjegavam ljude. Ma da na me trista takvih blezga dodju, ja medj njima svoga ne ću imat vodju.

U borbi za vjeru, uztreba li, ja ću ustati prot svakom bezbožničkom maču bez praha i puške; bez otrovnog plina. Sa Križem u ruci, slaveć Božjeg Sina, prodirat ću napried kroz redove četa silnih bezbožnika. Križ će sve ih smesti. S Križem ću osvojit sve krajeve svieta. Bezbožnike k svojoj privesti ću sviesti.

U tom milom radu bit će mi pri ruci sva hrvatska mladost, jer i ona ne će da joj vodja bude kojekakvo smeće, koje Kristovoj se izrugava Muci.

KATOLIČKA DRUGA RENESANSA.

Na Crkvu se svetu navaljuje danas sa svih strana. Nju se nama srušit traži. Vješala se dižu na pazarim za nas, jer ne ćemo da se poklonimo laži.

Što da sada radim? Zar dozvolit mogu, da se Crkvu sruši? Mene misli tište i ja mome Stvorcu utičem se Bogu. On je moja nada. On mi je žarište. Ja sazivljem Zviezdu da me brani, Mora. Njoj na čelo stavljam ja bez ljaga Krunu. Ona će nas spasit. Njezina će Zora ugušiti proti svetoj Crkvi bunu. Rat će proti Papi odbit i ugasit prokletu će vatru. S Crkvom će nas spasit.

Pri svojoj sam sviesti. Ne zborim u tranzu. Krstjanima svima Gospino Začeće Neoskvrnjeno vrutak duha je i sreće.

Katoličku drugu vidim renesansu.

U BORBI PROT HADU...

Jezik moj ne plete prievare i laži. Ne umakam rieči ja u zlatnu pjenu. Piehnja me ne tiši. Ne bježim od raži. Ne cipam se s Bogom. Svoju častim ženu.

Mnogi ljudi misle, da ja mnogo znadem, a ja nisam bio na vrzinu kolu. Ja i klokot vodi kada mogu kradem, a svakom se divim magarcu i volu.

Sapun mjesto sira nikada ne jedem. Rog za svieću biednim seljacim ne davam. Što je okleština ne znam. Vunu predem svoju danju, a u noći mirno spavam.

Pred bezbožnim licem navika mi nije povući se natrag, kao puž u koru. U borbi prot hâdu meni Krist se smije. Deveti naplugu nisam ja na zboru.

Kao zmija pištim u požaru ljuta proti svima, koj' mi jezik kôbe. Pred očim mi lebde Isusova Skuta i čuvaju mene od hudobske zlobe. Za što Boga ljubim sa svim silam duše? Na pitanje ovo svietu odgovaram: Bilo koji vjetar da na zemlji puše, ja u Bogu vidim, u tom se ne varam, Milost i Ljepotu, Ljubav i Dobrotu.

U Njem nadjoh Onog, kog mi ljubi duša. U Njegovoj Sjeni samog sebe sterem. Sa Njegovog Stabla plodove ja berem. Uživam ih. Jedem. U vis nose mene, gdje me motre bistre Gospodove Zjene. Preobrazim tad se. To u duši ćutim. Na nitkog na zemlji tada se ne ljutim, već Hrvate skupljam oko stola moga, da i oni sa mnom Krista slave Boga.

S omladinom mojom vojujem bez straha za Gospoda Boga i Hrvatsku milu. Mi slavimo svaku Hrvaticu vilu. Svaka nam je majka, nevjesta i snaha. U Hrvatskoj ne će vladat Plutokrati, već što reče Stari: Bog nam i Hrvati.

DIVNA RAZBIBRIGA.

Moju dragu ženu duša mi ubraja medj najljepše žene; medj najbolje duše. Ona našu djecu krstjanski odgaja. Zla djavolska misli sve njezine ruše.

Sa mnom mnogo trpi rad komada hljeba. Sa mnom se previja rad komada ràše, al' se sa mnom bori kada na nas vreba bezbožnička četa da poruši naše u kući oltare, zgradjene na stieni svetog Petra.

Sa mnom s Krunicom u ruci opire se ona svakoj ljudskoj hieni i divi se sa mnom Isusovoj Muci.

Kad prot Bogu zgriešim ona mene kòri i od mene traži, da se grješnik kajem. Kad poslušam rieč joj duh u meni gori i sa Božjim mene obasiplje sjajem, ali kad na papir moje misli stavljam i prenesem po vrh svih oblaka ja se, a po strani brige životne ostavljam, tad me žena pita: „Ma reci mi, šta se u ludosti gubiš? Svakog pišeš dana po papiru rieči, a kruha ti fali? Zaklinjem te sa pet Isusovih Rana, bezkoristne posle za viek obatali, a lati se posla, koji kruha nosi."

Na to ženi reknem: „Sa mnom se zadubi u sve moje misli. Sa mnom Krista prosi. Jutarnjoj se sa mnom i ti raduj rosi. S mojim duhom Krista na Golgoti ljubi. Kruh je On mi dnevni. Topla mi je ràša. Njega slavit moja najprva je briga. On je, ženo, hrana svakidašnja naša. On je ženo, moja divna razbibriga."

PUŠLJIV ORAH.

Zla današnja, koja mnoge ljude taru, potiču od tole, život obiteljski što je sav porušen. Svak za jednu pàru srebrenoga

novca truje prijateljski medju nama život. Družtvo otrovano, raztrojeno, bludno, živo pokopano.

Svakom drugom mužu odlika je mržnja. Svakom petom na licu se čita pržnja. U svakome družtvu tri su pržibabe. Pustošnici svaku dobrotu zlorabe.

Pušljiv orah hoće da nam zapovieda i na zdravo voće priekim okom gleda. Puštenica brani poštenje si šuplje. Djevojke na svoje malo paze puplje.

Ja razsudnik nisam, al' rabotnik kao sretan sam, da u jaz ovaj nisam pao. Rat ne vodim s nitkim radi prosenice, ne plašim se zborit s nitkim prsimice.

Jasno vidim: Medjusobno povjerenje izčezlo je.

Jedan drugom kosti glodje. Ironija gorka vjernosti je mnienje, a u svakom selu iznikoše vodje pravde i slobode.

Svagdje krv se lije.

U ratnome ljudi nalaze se stanju. U hambarim žito poplavila pljeva. Šizofreni krvnom vesele se klanju. Lupeži i hulje plivaju nad vodom i sa svojim javno rugaju se rodom.

Tko za ovo stanje odgovornost nosi?

Sva je krivnja, tvrdim, na ljudima kletim, koji Boga mrze. Duh mi Njega prosi, da im um prosvietli. Nitkome ne prietim, a u duhu želim, zalutali da se svom povrate Bogu, svoju dušu spase.

DJELA BOŽJE LJUBAVI.

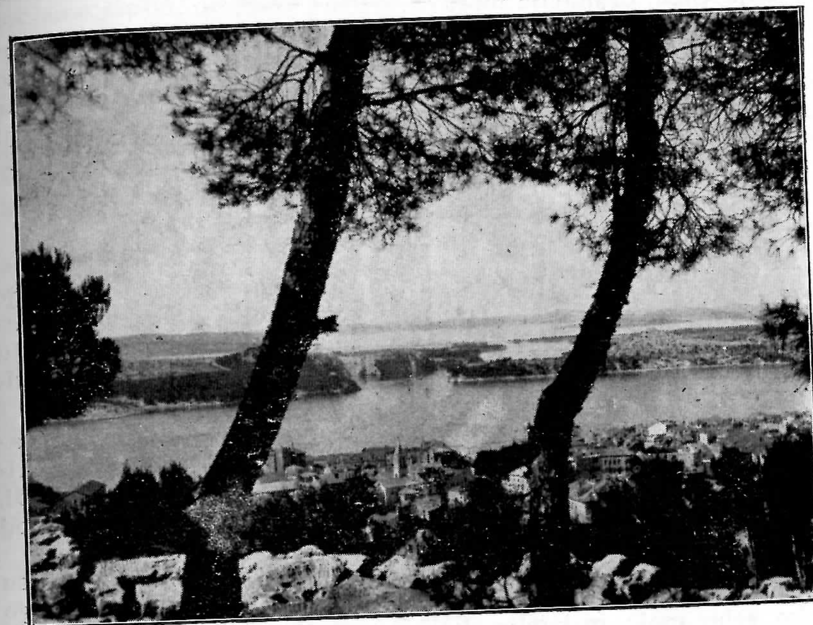
Moja djeca Božje Ljubavi su djela. Na odgoj ih Gospod predao je meni. Ja u njima vidim nepresušna vrela ljudskoga života. Duh mi dužnost cieni svoju djecu vodit po izpravnom putu i natrag ih dovest do Gospoda Boga.

Za njih odgovaram na svakome kutu. Ta je dužnost snaga vječnog duha moga. Usjev Božji, moju djecu, zdušno gojim. Medj najljepši biser mog ih srdca brojim. Klice Božje, moju djecu, ja zalievam svetom vodom; hvale s njima Bogu pjevam. Zjene Božje, moja djeca, meni sjaju. Gledati ih želim u Kristovom raju.

Sedam si mi na dar divnih posobica poklonio, Kriste, sedam ogrlica. Jedna ljepša mi je po redu od druge. Njih ne prate biede, nevolje, ni tuge. Ti ih čuvaš. Ti ih hraniš. Kad iz moga presele se gniezda u vlastita gniezda, udieli im, Kriste, neka neba Tvoga i u svome gniezdu budu Tvoja zviezda, a mog sina Vuka, kada ponaraste, u Tvoje ga plodne presadi mi graste, nek u njima raste. Nek u njima cvjeta na čast Tvoju, a na diku cielog svieta. Podigni ga u vis na najveći toranj, neka Tvoje Crkve bude poduporanj.

ŠIBENIKU GRADU.

U tebi sam, divni Šibeniče grade, doživio starost i mir mojih dana. U tebi sam tvoje veličao zgrade. U tebi mom duhu pjesma viek bi hrana.

Šibenik. Foto „Putnik". — Šibenik.

Na tvoje se ja sam penjao vrhunce. Prirodi na njima divio se gorskoj. Pozdravljao s njih sam izlazeće sunce. Pučini mi oko divilo se morskoj.

Nad oblake diz'o ja sam se u tebi. S Bogom razgovarah o sudbini tvojoj. Tebi željah sreću k'o i samom sebi. Do groba ću slavit u duši te mojoj.

U mom srdcu biser treći si po redu. U tebi mi sve je plivalo u medu. Sve što moj duh ima, sve će tebi dati. Šibeniče grade, rasti, pjevaj, cvati.

SLABA SU MI PERA.

Prodirem do Boga darom vjere žive. Ta spoznaja moja u tâmi je vjere, ali me ne smeta. Po njoj svuda krive odbacujem teze. Duša mi se vere nadnaravnom vjerom do Kristova raja. U mojoj se duši sadržaj obavlja uživanja vječnog. S Istinom se spaja Golgote i Križa.

Kolikoga slavlja tada ja uživam. Slaba su mi pera, da opišem ono, što mi pruža vjera, a misli mi fale, da izrazim hvale Isusu na Križu rad ovoga slavlja.

Muze moje, za što danas ste zaspale? Za što na me vaša mašta zaboravlja, kad se radi o tom da proslavim Boga, Hranitelja Otca, Branitelja moga?

Smilujte se, Muze. Pomozite meni. Ne spavajte. Sa mnom letite nad nebo. Danas ja vas trebam, kad opjevat Zjene Isusove želim, više neg' li treb'o u mladosti vas sam. Razkrilite krila. Nosite me na njim do Izvora živa, nek iz njega moja napoji se vila i proslavi Krista, najvećega Diva i neba i zemlje, ljudskog Gospodara, Spasitelja duša, Kralja sa oltara.

ZDRAVO SLOVO.

Od zemlje sam stvoren, mislim tielo moje, ali duh mi dat je od Gospoda Boga. Što ja zborim zemlja nije. Duha to je Božjeg slovo. To je uvjerenje moga duha. Po tom mome mnienju nemam prava izvrčati niedno u namjeri slovo, da se skrije vir Istine, Gospodovo.

Što ja zborim meni dolazi od zgora. Svako mi je slovo zdravo. O tom zbora nema, a što neki ne podnose ljudi nauk Kristov sada, nadoći će vrieme, uvidit će oni, da duh dobro sudi, kad je nadaren od Boga. Moje sjeme prodrieti će i u onog stvora uši, koji još se sliepo u bezvjerstvu guši.

Nije ovo utvara mog duha. Nisu teoretske bludnje, nit su puste želje. Ja već danas gledam, kada slušam Misu, mnoge oko sebe moje prijatelje, koji s prekriženim i opratim rukam razmišljaju sa mnom o Kristovim Mukam, a do jučer mene na svakom su uglu, jer Gospoda slavim, izlagali ruglu.

Svi već danas uvidjaju dobro, da je Isus njihov ponajbolji Dobro; da Kristove rieči stostruku imadu Moć i Snagu snažnu u svakome jadu poučiti onog, koj' rad strasti strada; izpraviti onog, koji krivo vlada; osokolit onog, koj' u sebi zdvaja i spasiti onog, koji se odvaja od Petrove Crkve i Presvete Česti.

I sad, kad se k svojoj povratiše sviesti, uživam gdje svoju dušu čiste, da Te sa mnom slave pred oltarom, Kriste.

OGNJEVITA ZUBLJA.

Ova živa želja duh mi dnevno mori: Udionik Božje želim postat slave. U mom srdcu zublja ognjevita gori. Njezin plamen siže do Kristove Glave i treperom svojim Krvi se dotiče na sjajnom Mu Čelu, obavitom Ranam. Tad uvidjam jasno, nisu ovo priče: Sviet umova vedrih na onim je stranam, gdje Presveta Krvca Isusova vlada i tamo se žurim, i ja tamo letim.

Medj umovim vedrim, kao što su Pape, Namjestnici Krista, kad sam i u duhu, na tjemenu ćutim ja jutarnju rosu, a obučen ja sam u Kristovom Ruhu. Krv u mojim žilam bukti, vrije, mlada. Ne mislim na ljude, da im se osvetim, koji otrov siju oko moje glave. Udionik Božje želim postat slave.

Ja tu moju želju proširujem ali na hrvatski narod od Spiča do Mure. Isukrsta Boga duh mi vječno hvali i na svoje zadnje pripravljam se ure, a Hrvate zovem, medj umove vedre sa ladjama svojim da plove i jedre.

ZDRAVO KLASJE.

Javnog iz života, iz programa svoga Isukrsta ti si izključila Boga, misleć da ćeš moći boljeg stvorit reda, a kad tamo kaos, to se pobit ne da, stvorila si i sad uvidjaš da oni, koji kuće grade bez Gospoda Boga sve uzalud grade.

Sa mnom ti prioni u javnom životu. Iz programa svoga one tačke, koje u protimbi stoje s Evandjeljem, briši. U program uvedi moral, vjeru, Krista. Sve izmieni svoje ponastrane misli. Drž se mnienja ovog i prihvati Ruku, koju Krist ti pruža.

Kad medj ljudim stvoriš ti čovjeka novog, svibanjskih će mirlis opojit te ruža.

Evandjelje Sveto rastilo nek bude i kulturi tvojoj. Svih kultura kvas je. Iz njeg nauk crpi. Nemoj sliedit lùde. Evandjelje zdravo i puno je klasje. Kruh je moj duhovni. Mislim preko njega o početku mome i o mojoj svrsi. Za me Bog je: ALFA i OMEGA.

Usadi u svoje i ti Njega prsi. Omladino, moga hrvatskoga roda, preko Krista zlatna čeka te sloboda.

PRVAK.

Iskreno ti velim: Volim te k'o sebe. S krivoga te puta odvratiti želim. Svoju dušu spoznaj, savjetujem tebe, a ne uzmi za zlo, što ti, momče, velim: Kod slavljenja Krista uviek budi prvi, a na umu imaj: Neizmjernu sreću postignut ćeš preko Isusove Krvi. Spasit će te Ona. Plivat ćeš u cvieću.

Neizmjernu vriednost sadrži u sebi. Velika je isto k'o Bog što je velik. Po njoj duh će jednoč postati u tebi čvrst, odporan i jak kao tvrdi čelik. Ona čisti duše. Od grieha nas pere. Na oltaru kao na Golgoti teče. Prvi član je Svete Isusove vjere. Milosti je Božje tebi vir, i sreće.

Na Golgotu misli kad si pred oltarom. Sakramenti snagu imadu od Krvi. Sa svojim će Gospod obdarit te žarom. Na jutarnjoj Misi uviek da si prvi.

U POPRETU MOME.

Kad se jutrom dignem iz kreveta moga Bit Kristovu gledam i svega onoga, što razliku pravi od Kristove Biti, u kojoj Prauzrok i Prauzor gledam svega na toj zemlji.

U mom duhu redam sva Kristova djela; sve Njegove niti. U njima odkrivam Isusovo znanje, neizmjerno, nepojmljivo savršeno i molim se Kristu: Svih znanosti Zjeno, podupri mog uma svakodnevno tkanje.

Udarit u nokat pred Tobom ne želim, nit zabosti papak u ledinu tvrdu. Od Tebe se preko dana ja ne dielim. Na Maslinskom s Tobom ja razmišljam brdu.

Pri sutona sunca promatram sve stvari u stvarima samim, kako Tvoj Duh želi. Bez počivka radim, da mi se ostvari moga duha želja; ubrus da me bieli Tvoj prikrije na mom noćnom počivalu.

Svako večer ja se u Tvom ogledalu ogledavam, Kriste, i duhom se žurim na Golgotu k Tebi; prama Tebi težim. Od starosti ne daj da se još pogurim, već nadahni mene Tvojim Duhom svježim, da uzmognem do kraj svog života disat Tvoj zrak čisti; s njime Tvoje mudro znanje; da uzmognem moje uzdisaje pisat i pobudit druge na bolje pisanje.

U popretu mome Tvoje ima vatre. Uzpiri je snagom Tvog ugleda, neka razplamsa se svietlom. Ne daj, da je satre bezbožnička graja i sabalja zvèka.

Ne otimljem ja se, da se izporedim, moj Isuse, s Tobom. Znadem, ja ne vriedim niti jednu iskru od sjajne ti dûge. Ne vriedim ni što bi kupio za pletu, ali mi dozvoli, da obličje sluge Tvoga uzmem vjernog još na ovom svietu.

TEŽNJA ZA VELEBNIM.

Ljute borbe, momče, domaćih ćeš briga preživiti, jer si sa obala siga. Isus Krist je za nas blistao na Križu. Drži si na umu: Za susjeda svoga tko pregara život, svoga ljubi Boga. Ne idi medj ljude, koji laži strižu.

Plamen vjere plamsa ongdje uviek samo, gdje razuma iskre skaču amo, tamo. Razmedje je vjera, što razumno dieli moje biće od svih životinja. Cieli ljudski život na vjeri počiva. O njoj ja ne sumnjam. Ona mi odkriva Istinu o Bogu; Istinu o Kristu; Istinu o Trojstvu. U njoj samo čistu religiju vidim. Centralne je mjesto, na kom mome duhu ja podignuh priestô.

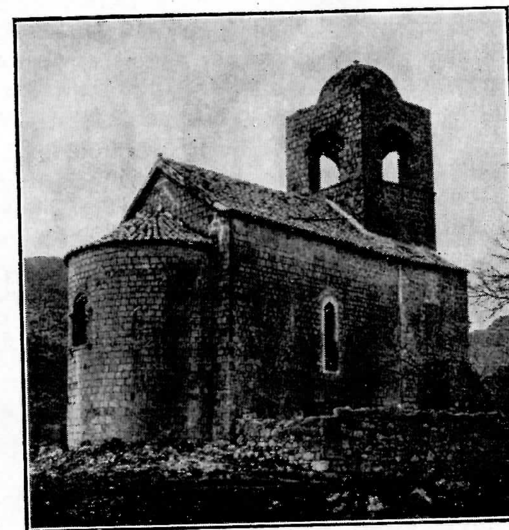
Suragate vjerske od sebe odbijam. U zemaljskom duh mi za velebnim teži. Na Golgoti sebe na Križ ja pribijam. Harmonija svjetska; aer čisti, svježi pripravljaju mene; snagu meni daju za krajeve one, koji vječno sjaju.

OTVORENA KNJIGA.

Priroda je za me otvorena knjiga. U sebi mi ona ime Onog nosi, stvorio je koj' je. Mene nije briga za drugoga mnienja, Duh mi Njega prosi, da udieli meni svaku Milost Svoju.

Po zakonu sve se Gospodovu ravna. Njemu ja sam dušu posvetio moju. Njegova ja djela sva priznajem slavna. Sve znanosti bujne prirode me sile, da priznajem Njega jedinog mog Boga. S Njime kad se združe moga duha vile, od veselja pjevam iz sveg srdca svoga.

Razvoj moga duha dokaz čvrst je meni, da postoji Gospod, Stvoritelj sveg svieta. Dobro smišljen nacrt u Njegovoj Zjeni od prvog do zadnjeg trenutka je mèta svakom ljudskom stvoru, koji misli zdravo.

Crkva Gospe od Lužina sa starohrvatskom kupolom u Stonu.

Tko ozbiljno može uztvrditi da je neki puki slučaj, Moć, što svietom ravna? Meni sunce i u tmini sjaje. U prirodi gledam Božja djela slavna.

Na obali morskoj skupljao sam žale, okrugle i oble; velike i male, i s njima se igrah kao diete malo, dok mi jednog dana na um nije palo razbijati žale. Čim su žali pukli imah šta da vidim. U sred im sredine sitna spazih bića. Kako se uvukli u žale su oni? Kako u sred tmine u sred žala živu? Čim se, Bože, hrane?

Razmišljajuć o tom um mi mislit stane: Bože, vidim i u tvrdom žalu nevidljiva bića doprinose hvalu Tebi, kao Stvorcu, Hranitelju svome.

Velik Ti si, Bože, po mišljenju mome!

PRI SUTONU SUNCA.

Nakon dnevnog rada svako večer sjedi pri sutonu sunca, u zabitu sobu. Mir nek u njoj vlada kao i u grobu. Ne daj da ti u nju mjesec prodre bliedi. U samoći misli skupi. Strašnu sliku

u tmini ćeš vidit. Ne podiži viku. Kuća ti se ruši. U plamenu gori. Grede joj se tresu. Od nikuda vode. Ti već zdvajaš. Tebe crna tuga mori. Kako ne će? Ladje na krivo ti brode.

Kad to spaziš, ti ćeš uteći se Bogu. Radostan sam, da te uvjeriti mogu: U ovome času nestati će tmine. Pred sobom ćeš vidit divnu dvokolicu. Dominik je na njoj, do njeg brat mu Frane. Kad pred kuću stupe, pod nju lopaticu svatki svoju stavi. Tebi ljute rane zacielit će ončas. Lakše će ti biti. Na braniku stojeć svoje domovine od radosti ti ćeš svoje suze liti.

ASEITA NISAM.

Aseita nisam. Bog je Aseita. Ne spadam medj ljude, koji sami sebe uzdižu nad Bogom.

O Njem mea vita ovisi u svemu, uvjeravam tebe.

Stvarajući zemlju Bog joj sunce dade. Ti po suncu Iztok od Zapada dieliš, a ja tebi kažem, spoznaj svoje jade, ti na čistu nisi, kada tako veliš. Po mišljenju mome zemlja se okreće oko sunca, k'o i kolo naše sreće. Na svakome mjestu na zemaljskoj kori nalazi se Iztok, a Zapad do njega.

Tako duh mi mudri katolički zbori: Aseita Bog je: ALFA i OMEGA.

NEPOŠTENJA SIT SAM.

Zora rûdi, a ja u mom hramu bdijem i s pietlima pjevam moju prvu odu. Čini mi se, sjeme kao ja da sijem, koje dobar plod će mome doniet rodu. Lastavica cijuk zuji mi kroz uši. Njegovi akordi moju glavu pune. Oh, radostan što sam ja u mojoj duši. Uznose me na Križ do Kristove Krune.

Sa zvonika u to i zvono se javlja. Navještuje danak. Mene preporadja. Mariju i Krista duša mi pozdravlja. Tako moje jutro svaki dan se radja.

Nakon što mom Bogu ja podnesem hvale dugom na životu i na svakoj sreći, um mi mislit stane. Velike i male ja promatram ljude, a u mojoj leći stvaraju se slike naravne i prave, ter zaključke stvaram odlične i zdrave.

Nepoštenja sit sam. Za poštenjem gorim, ali gdje se krije, ja bih htio znati? O poštenju kada pred mnogima zborim, svatki od njih mene iza ledja blati. Nek me blati, grdi. Poštenje ja tražim, da zavlada svietom; da razsvietli tminu. Kraj predvidjam ljudskim Bogu mrzkim lažim i klanjam se Božjem na Golgoti Sinu.

Katolička Crkva, rodjena od Boga, nad rasama svima svoje drži ruke. Opominje tebe: Boga hvali svoga. Na Golgoti Isus podnio je Muke za spasenje tvoje. Neka On ti bude Iztok, Zapad. U Njem duh ti sve će moći naći, što ti treba. Središte je zlatne rude. Po Njemu ti sunce ne će nikad zaći. Djevojke će

ljube, a hvale te žene. Mirlisom su ulja jabučice tvoje pomazane, momče. Rumene si boje. Nad glavom ti lebde Isusove Zjene.

Za se drži ovo: Krist je Svietlo svieta. Njegova je vjera nadprirodno djelo; nadkulturno i nadrasno. Ovog svjeta drž se, slavit će te do viek grad i selo.

GDJE SE OKRUG VRTI.

Tamo, momče, idi, gdje se Okrug vrti. Tam ćeš naći za se božanstvenog mira. Tamo glazba vječna andioska svira. Tamo mjesto traži poslie svoje smrti.

Ti uzalud svoju sad razbijaš glavu, Istinu da spoznaš vječitoga neba. Za to, momče, nauk bogoslovni treba. Kosač samo dobri kosit znade travu.

Lov na kamenice u Stonu. — Foto „Jadran". Dubrovnik.

Na krivom si putu k'o pogani stari. Nakon smrti duh se ne povraća zviezdi svojoj. Jezik zaulari, a u Božjem Krilu za viek se ugniezdi. Kada se ugniezdiš u Kristovom Krilu, mir u tvome duhu nebeski će vladat. Na prolaznu ne ćeš pomišljati svilu. U zablude ljudske duh ti ne će padat. Svih ćeš ljudskih zâla samog sebe riešit.

U Kristovom Krilu Bog će ti se smiešit. Radostan ćeš biti. Viek ćeš se veselit. Od Krista se ne ćeš nikad htjet odielit.

MODERNA KULTURA.

Od krstjanskih pravih, kultura, načela, sadašnja se dnevno po sve udaljuje. Nadnaravnost svaku ona zabacuje. Gospodova nieče neumrla djela.

Moderna kultura ne priznaje Boga.

Kristovo Božanstvo u obće poriče. Crkvu izsmjehava. Duh života svoga prostom pàrom smatra. Čovjek nije biće za nju

slično Bogu. On je majmun za nju. Takovome duh mi ne divi se znanju.

Ne zanosi mene nikakva moderna. Ja cilj imam jedan: Organizam živi moj se radi njega oko svoje vrti neprestano osi. Duša mi je vjerna njemu. Svaki nauk zabacujem krivi, a pomišljam na čas moje stalne smrti.

Tom su cilju djela posvećena moja i sve moje kretnje. Njih ja kontroliram. U mom srdcu nema smrdećega gnoja. Svu djelatnost moju ja u službu stavljam mog razuma, a njeg u službu mog Boga. U tudje ne diram, a sredinom moga krstjanskoga doma razumom upravljam.

RAME UZ RAME.

Promatrao mrave ja sam često puta. Jednim putem jezde. Jedan cilj imadu. Zadovoljstvo traže u svojemu radu, a kad koji s puta svojega zaluta, korake požuri, na svoj put se vraća.

Kad je duh mi mrave počeo da shvaća, uvjerih se da bez rada nema slasti i započeh radit i ja kao mravi. Rad je meni teret, al' su mi i časti. Rad je meni kazna, al' je mojoj glavi i srdcu veselje, užitak i radost. Od kad zdušno radim, ne znam ja za pakost. Rad od mene drugog Goliata radja. S radom moja plovi k Višnjem Bogu ladja.

Sa mnom, Kriste, omladinu spasi hrvatskoga roda. Ždju joj ugasi, što nju danas mori. U mlade joj grudi Svoju ulij Ljubav, neka viek uza me boriti se bude k'o rame uz rame proti smrtnom griehu i njoj nadobudnoj za petama stoji.

Medj vojnike Tvoje, Kriste, nas ubroji.

ŠTO JE CRKVA?

Sa mnom ti se rugaš. Moje slovo živo izrugavaš, ali kad me pitaš: Što je Crkva? odgovor ti evo: Moja duša tebi Istinu ne hini. U čitavoj Svojoj Isus-Krist Punini, to je za me Crkva.

Skrenuti na lievo od nje nemoj nikad. Sebe preporodi. Na svakome kutu nek te Crkva vodi. Sa mojim se nemoj izrugavat slovom. Razmišljaj o njemu. Pod lentu ga stavi. Od svake mi rieči analizu pravi. Uvjerit će tebe, da pod Božjim krovom za te mjesta ima.

Slušat ako ali moga duha savjet ne ćeš, tad ti fali roditeljski odgoj i ja tebe žalim. Odgoj bolji steci. Prigodu mi pruži, da se tebi divim kao svojoj ruži, u redcima mojim da i tebe hvalim.

DAR ŽENAMA S PUTA.

Ja de corde magno et animo volenti i bez oklievanja želim dobra djela činit. Jer ne živi čovjek o polenti samo, iztražujem svih Milosti Vrela u namjeri čistoj.

Kad pronadjem koju i dobijem, prije nego dušu moju zadovoljim, od nje jedan dio spremam i dielim ga s puta djevojkam i ženam u želji, da se one na put povrate krstjanski, i pravi, i sebe ne blate.

NEVIDLJIVA SNAGA.

Od kada sam Božje posijao sjeme u vrt mog života, toplina i vlaga nebeska pokriva uviek moje tjeme. Plod je njihov moja nevidljiva snaga. Talenat mi ona osnažuje, jača. U grudima za rad uzdiže mi volju. Razum moga duha tada Bivstvo shvaća Genija nebeskog.

U mom tad sam polju. U njem zemlju krčim, kopam, preoravam. Zdravo sjeme sijem. Kako klija gledam. U mom polju mjesta zlim ne ima travam. Kad sazrije žito, u snope ga redam i veselo pjevam. Krista slavim Boga. Savjetnik On moj je. Bodri me u radu. Gdje gdje koje zrno kukolja il' snieti, što u žitu nadjem, pomnjivo iztriebim. Samljeveno žito u pogače hljebim, a kad kruh izpečem, zimi ili ljeti, okolicu moju s njime gladnu hranim, a pri tome ja se pred nitkim ne banim, već Gospoda slavim, sjeme da je moje urodilo dobro; da sam mog'o svoje nahraniti na hiljade braće bez da od njih tražim nagrade il' plaće.

U način života zadubi se svoga i sa Bogom živi u vječnome skladu. Otac tvoj je. Spas On tvoj je. Duh moj veli: Kad se Bogu moliš, duhom se preseli u Kristovo Krilo. Kamen s grudi svali i u svome srdcu svieću Mu zapali.

Težak nam je život, ali skupi sile i u moje i ti ugledaj se vile. Lagahne su. Čile. Krila su im čvrsta. Na njima ja letim do Isusa Krista i s Njim moje sjeme po livadam sijem, uzoranim, ognojenim, okopanim i sa plodom zdravim njegovim se hranim. Iz harnosti suze od veselja pri tom vazda tople lijem i želim, da mladost hrvatska se hrani sa plodovim mojim i zimi i ljeti. Boga Višnjeg molim, od zla nju da brani.

Usliši mi molbu, Kriste moj Propeti!

MOJ PONOS.

Gospod Svoga Sina poštedio nije. Predade Ga za me, za spas duše moje. Gospod Svoju Ljubav nikad mi ne krije. Pridao mi On je svako Dobro Svoje.

Kada sjajni Mjesec na zemljicu padne i pribjegnu zviezde svom zemaljskom kraju, napustit ću ljude maglovite, hladne, prebjeći ću Kristu. U Njegovom raju pribrat ću se i sve nevolje ću svoje prebrat. Prebijat se ne ću od jele do jele. Pribijat ću sebe ja uz Krista. Prebirati tudje posle ne ću.

Moje misli pribirat će svakog duha čista. Moje su se misli oko Krista splele. Sjene su mi one. Nitko ih prebrojit nikad ne

će moći. K njima ću pribrojit one dobre duše, koje prekovane sa mnom žele biti uz Križ prikovane.

Dukati me zlatni k zemlji ne pritežu. Nikad ne prepijam, nikad ne pripijam. Dobra, koja za me u Kristu pretežu, u kaverne srdca mog hrvatskog zbijam.

Pribit se uz Krista, to je moja želja. U njoj živit nikad prestat ja ne ću. Prevrnuti mog ću svakog prijatelja, da pristane sa mnom uz Kristovu Leću. Kao lastavica previjat se ne ću. Na moje ću melem privijati rane. Sa mudrošću ljude preteći ja sve ću. Krist će priteć meni i pod stare dane prestići ću lahko sve živuće ljude. Cilj ću postić, a što mene mnogi kùde njima sve preziram. Rad njih se ne gubim, već viek tražim da se s njima ja priljubim.

Ja gnjatove svoje prebiti ne želim. Svoje stare dane mrko ne prebrajam. Ponosim se vjerom. Od nje se ne dielim, a Rožicam starim nove sad pribrajam.

Priziram u njima alaj-barjak bieli. Preljubiti s njime ja ću svake noći. Od Krista me prostor nikakav ne dieli. Privrnuti Njega na svakog ću moći bezbožnika. Njih ću k sebi privest i k Njemu ih u Hram na častbinu prevest.

PRI BUKARI VINA.

Prodjoh mimo krčmu, nedjelja je bila. Skupila se u njoj svih radnika sila. Jèlo se je, pìlo oko devet sati, a krčmar je je vik'o: Svatki danas plati, a sutra se u dug i jede i pije. Sutra dan je knjige, dan je vjeresije.

Kad radnici samca ugledaše mene, u očima njima zasjajaše zjene. Ponude mi mesa pečenog na žaru i bukaru s vinom.

Hvala vam na daru, odvratih ja njima. Hvala vam na piću. Jutros ona sjajna na oltaru Blenda Isusove Zjene, Božanskoga Bića, draga braćo, moja bila je Marenda. A što meni vi ste odlučili dati, onom siromahu dajte, koji bulji u tanjure vaše, koga čemer žulji. Smilujte se njemu, nek vam Bog odvrati.

Poslušaše kad me ja medju njih stupih i sa ovim riečim njihov dar odkupih: Pjevajte mi, braćo, pjesmu sa Siona; nek razplamsa srdce u starim mi grudim. Zvonite mi zvonom katoličkih zvona. Pjevajte mi pjesmu, koju duhom žudim. Začepite usta. Nemojte mi zborit: U tudjoj smo zemlji, kako ćemo pjevat? Dodjite vi k meni, pjesma će se orit. Zjenice će vaše kao bljesak sievat. U svojoj smo zemlji. U svojoj smo kući. U njoj s nama vlada Gospod Svemogući. Slavite Ga sa mnom. Pjevajte Mu ode. Mog je mira centar i moje slobode.

Balsamom ću vaše pomazati rane. Zacieliti sve će. Ulit ću veselja u bolne vam grudi. Kad nam zora svane pjevat ćemo pjesmu Boga Spasitelja. Njezini akordi zaniet će nas k Bogu. U glavam će našim zatreperit zjene. Vi, radnici, sretni, uvjerit vas mogu, biti ćete budete li sliedit mene.

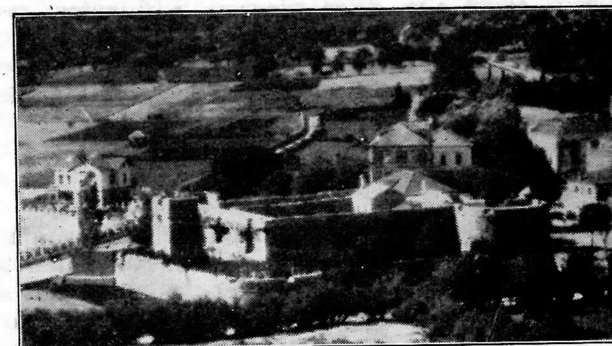
Zapamtite, braćo, što vam moj duh zbori: Sjetite se Boga pri bukari vina, koji na vas čeka na nebesim gori i slavite sa mnom Isusa Mu Sina.

BOGATSTVO I SLAVA.

U tranzu je moja mladost davno prošla. Iz ponora u jaz i ja znadoh jasti, ali starost sieda kad je meni došla, uvidih, da sve su na toj zemlji časti samo ljudska varka, fata su morgana, i od onog, kad sam ja spoznao, dana, što je cilj života, u sitne se stvari više ja ne gubim; niti svoje vrieme u parade tratim varavoga svieta, a korake pratim Isusove težke na vrh Kalvarije, i dok srdce bolno u grudim mi bije, u Hram Kristov letim. Za prolazno duh mi u njemu ne mari.

Davidove psalme sa emfazom čitam. Razmišljam na silne moga žića muke. Okolo oltara svom se klanjam Kristu. U vis dižem ruke i u želji gorim: Sebe da posvetim Gospodinu Bogu, ter se tada molim: Gospodine, ulij Milost mi u grudi, jedinog da Tebe na toj zemlji volim. Od zla čuvaj mene i opakih ljudi, i tad čujem rieči: Digni glavu svoju. Spasenje se duše približuje tvoje.

Na zemaljsku nemoj pomišljati slavu, a uvrieži u se tople rieči moje: Duhovnome svome sam si krivac slomu. Osviesti se. Mračne izbavi se tmine. Bogatstvo i slava u Kristovom Domu nalaze se za te. Bog se za te brine.

Kaštio u Stonu.

GLAVNA STAZA.

Istine u Izvor duhom se zadubi. Konačnoga bez nje ne ćeš mira naći. Iz njeg crpi krjepost. S njime ti se sljubi i zviezda ti sreće ne će nikad zaći.

Krist ti, momče, stazu pokazuje glavnu, po kojoj ćeš jezdit, da u zemlju slavnu dospiješ, u kojoj Božjoj ćeš Istini ti se divit, gdje će tebe Serafini na krilima nosit u centar Empira, u njem da uživaš pokoja i mira.

Nadnaravni život u času krštenja primih ja od Boga, to uvidjam sada. Nadnaravna Svjetlost sad u meni vlada, s kojom

bistra moja spojila se zjena, s toga svako moje i najmanje djelo prožeto je duhom nadnaravne vjere.

Ja od vjere živim. Ne mislim na tielo, a sve izbjegavam mutne atmosfere. Nadnaravni pogled moje vjere sobom duh mi i Gospodom plete. Meni srdce ljudska pohlepa ne kljuje. Duhom vjere dodjoh do Istine prave. Svietlo vjere na put taj me je dovelo.

Moja djela Krista na Golgoti slave.

KRASNO VIDJENJE.

Trepavice moje to su lastavice krila. Miču se i one uviek mi trepere. Dok trepere one na liri mi žice zuje i ja pjevam, a Kristove sfere na mom satu okreću se tiho desno. S njima i ja se okrećem. Pri tom sviestno razmišljam o svemu, što se oko mene u svietlu il' u mraku neprestano vrti.

U prvome redu vidim sjajne Zjene Isusa mog Krista, gdje u času smrti na Golgoti griehe opraštaju ljudim. Taj ja prizor slikam i u mojim grudim uživanje ćutim, da je slika ova u dušu ulila tri mi kipa nova.

Kristovo Božanstvo, koje mene tješi. Kristovo Gospodstvo, kome duh mi služi. Kristovo Spasenje, koje će da rieši od smrtnog me grieha.

Duh moj kruži tada vrhu svih oblaka. Pritisak ne ćutim od krvnoga tlaka i ja dalje pjevam. S ljiljanima pojim i s vidjenjem tad se ja veselim mojim.

Ah, to moje divno, krasno je vidjenje. Isusovo gledam ja Utjelovljenje u Hostiji Svetoj i Nju primit žudim jošter prije neg' se iz sna svog probudim.

PRAVI ZANAT.

Izabrao zanat ja sam jedan pravi. Umovanja moga dnevno moć razvijam. Nauk Crkve sliedim velebni i zdravi. Svome umnom radu jedino napijam. Mene Božji pogled svud na zemlji prati, kuda ja se krećem. Dogma mi ne smeta. Ne krije mi Ljubav Isusova Mati. Od zločestog Ona mene čuva svieta.

U zanatu mome radim i uživam. Ja za umor ne znam. Kratki su mi dani, a noći još krače. Kad umujem plivam u veselju vječnom. Kad se dan razdani na svojem sam poslu. Zanat moj veličam i dječici mojoj ja o Bogu pričam.

Ljubav su i vjera dva ogromna stupa. Na njima se Svietlo Božjeg Oka sjaje. U njima mi duh se svako doba kupa i mom duhu svjetlost i odvažnost daje. Promienio zanat ne bih moj rad zlata svjetskih svih zlatara, jer ja nisam mùna. U zanatu mome moć je meni data ,diviti se Kristu preko mojih struna.

Kriste, Milost Tvoju i meni udieli, da po ciele noći samac mogu bdjeti pred oltarom Tvojim. Duh mi razveseli. Izbavi me

pakla, koji meni prieti. Upotriebi mene kao slugu svoga, da kroz burne ja uzmognem dane medj Hrvatim Tebe slavit Vječnog Boga i Tvoje im Svete prikazivat Rane.

MOJA IZKAZNICA.

Čudan sviet je ovaj medju kojim živim. Izkaznicu svud se i na svakoj strani, gdje ja dodjem traži; dok se ja svim divim pjevačicam pticam na zelenoj grani i ne marim na sve ljudske konduktere, bili jedne stranke ili bili druge.

Moja duša medju duhove se vere, koji se ne brinu za zemaljske pruge. Izkaznicu niednu ne trebam; nit tražim, da me itko primi u stranačko leglo svojih Dioskura, koji služe lažim, jer u mojim grudim staro sjaje žeglo hrvatskoga panja, kome nek je slava.

Nikada u žiću propustio nisam za hrvatskog roda boriti se prava. Ja sam uviek i na svetim Misam molio se, neka Krist udieli rodu blaženstvo na zemlji, sreću i slobodu, s tog ne trebam da mi itko izkaznicu izručuje o mom rodoljublju, jer ja ponosim se da u mojim grudim klicu rodoljublja nosim hrvatskoga moga. Dar je ona meni Isusa mog Boga.

Tko o mome žarkom rodoljublju dvoji; tko o meni tvrdi da sam izdajica hrvatskoga roda, njeg mi duh ne broji medj čestite ljude. On je tudja ptica u Hrvatskoj za me. On je podlac pravi, od kog nikad ne će Kroacija moja ugledati dobra.

Mene razum zdravi na toj zemlji vodi. Ja sam čvrsta hvoja hrvatskoga panja, koji ne izgara, a što mene razni drže šizofremi za strančara starog, njima sa oltara Gospodova duh mi, u Kristovoj Zjeni ploveć, odgovara: Nitko od vas nije kadar da mi sudi. Mene misli vode i sad u starosti diljem Kroacije u mladosti kako vodile me što su, kada sam u borbi roda za slobode, sliedeć Starog svakom prkosio gôsu; koj' tražio što je da se roda moga izkorjene žile; klice utamane, čekajući da nam rujna zora svane u Hrvatskoj miloj. S tog mi duh ne treba izkaznicu niednu od nikakve stranke. Samostalan ja sam. Dižem se vrh neba. Od stranačke svake duh mi bježi janke.

U Hrvatskoj ljubim svaki njezin kamen. U Hrvatskoj gojim svaku dobru travu. Iz grudi mi bukti moj hrvatski plamen. Po Hrvatskoj širim Starog vječnu slavu, u obrani koji svoje Kroacije izkaznicu nikad trebovao nije.

Izkaznica meni jedna imponira samo, a ta mi je Krvlju napisana na mom čelu Rukom Stvorca sveg svemira, koja Mu je tekla iz Presvetih Rana. Napisano na njoj preko čela stoji: Za Hrvatsku ovaj mali čovjek živi. Za Hrvatsku ovaj čovjek mladež goji. Uz Hrvatsku on se svome Bogu divi.

Izkaznica ova izdana od Boga za me više vriedi od žeženog zlata. Mog je čela ures. Ponos duha moga. Nada mnom ne ima većega Hrvata.

S izkaznicom ovom na mojemu čelu prodirem medj ljude u gradu i selu, i pozivljem sve ih bez razlike soja, da se sa mnom slože u slavljenju Boga; da postanu ponos roda hrvatskoga. I dok ova na mom čelu bude sjati vječna izkaznica, a sjati će ona do mog zadnjeg daha, meni Bog će i Hrvati pred očima lebdit. U sva ja ću zvona Božja djela slavit i pozivat ljude širom Kroacije, od Mure do Drine, nek se sa mnom slože; neka sa mnom gude, a Ti, moj Kriste, mog Gospoda Sine, oko mene skupi sve Hrvate prave; oko mene skupi sve hrvatske žene; svu hrvatsku mladež; sve duhove zdrave u Hrvatskoj sa mnom nek Ti slave Zjene, a Hrvate one, koji proti Tebi u Hrvatskoj sliepo i bezsviestno ruju; rod hrvatski mili koji kugom truju, izvuci iz tmine, privedi ih sebi; nadahni ih duhom neka k meni dodju, da pred njima slavim mog jedinog Vodju Tebe, Kriste, Tebe Stvorče, Sudče Tebe; da sa njima Tebi predadem i sebe, jer po mome mnienju; po mom uvjerenju, kad Hrvati skupe oko Tvog se Stola, u Hrvatskoj trag će zatrti se trenju, koji ju pretvara sad u zemlju bola. A kad se Hrvati, svi po mojoj želji, uza Te priljube, nitko od njih ne će izkaznicu trebat. Kao prijatelji dobri svi će sa mnom u Hrvatskoj živit i Tebi se Kristu na Golgoti divit. U zapučku moje nositi će ruže. Bjelilo im Tvoje na čelu će sjati. S Tobom će divanit: Isuse naš Druže, kao pravi Tebe sliedimo Hrvati.

Ti, koj' čitaš moje stalno mnienje ovo, zapamti ga dobro; u glavu presadi: Ja zemaljskoj niednoj ne robujem vladi, niti diktaturi vjetrenastih glava. Kristov rob sam, i rob hrvatskog sam prava. Izkaznica moja: Kristovo je slovo.

PRAVI SMJER.

Oholo se držiš. Nos visoko dižeš. U družtvu se praviš ti odviše važan, a ja tebi velim: Kao gamad gmižeš, a u duhu drhćeš pred kipovim lažnim. Tambačiš se, da si dvostruki atleta. Može biti, ali slabić si na peru. Medj pametnim ljudim nisi niti zadnja peta.

Od kada si napustio vjeru pradjedova svojih i krenuo krivim bezbožničkim putem, izgledaš mi kao posječena grana. Na nizko si pao, a ja samo Geniju se divim. Utvaraš se, da si patriota prvi, a kad samo jednu kap ja tvoje krvi pod mikroskop stavim i pogledam u nju, konstatiram jedno: Za dva bi cekina i Božjeg na Križu privario Sina, a o vrat bi bratu zavezao tunju.

Eto, takav ti si čovjek. Ovo ti je slika tvoga duha. U nju se zadubi. Prouči je dobro. U njoj ti se krije. ono, što o tebi misle dobri ljudi. Razmišljaj vrh ove moje pregršt rieči i, ako si čovjek, samog sebe lieči.

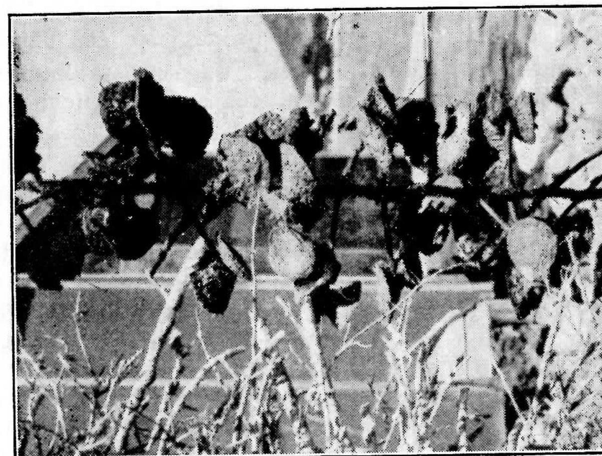
Sa mnom gledaj nebo. Promatraj tjelesa nebeskoga divno uredjena svoda. Na njem vlada zlatna i vječna sloboda. Na njem niedno tielo ne trpi od biesa. Sva tjelesa neba Onu slave

Ruku, stvorila ih što je. Za izgled ih vazmi. Proučavaj izvor svojoj protoplazmi i noćnome ne ćeš više sličit ćuku.

Od ništa si stvoren, a misliš o sebi, da si genij, da si repatice kûda. Ne čudi se, kad se govori o tebi, da si jedna prosta kavanarska lùda. Oči ti je mutna priklopila mrèna. Iz brade ti troskot divlja raste trava. Meni tvoja ne će naškoditi zjena. Mene u vis Božja zaniela je slava.

U njoj ja uživam. S njom ja sebe spajam, a što nemam novca, s kojim ti se baniš; s kojim svoju dušu i svoj razum hraniš, ja žalostan nisam; niti rad tog zdvajam.

Ti se hvastaš, da si intelektualac, al' spoznati ne znaš Istinu što ljubiš. U duh ti se jedan zabio je žalac i sad vrieme svoje uzaludu gubiš. U pogledu ljudske prirode ti sebe obmamljuješ

Umjetno gojilište kamenica u Stonu. - Foto „Jadran". Dubrovnik.

dnevno, jer ti poviest njenu ne poznaješ dobro. Krist svjetuje tebe: Pred Istinom svoju ne zatvaraj zjenu. Ništa što je iz pod uma ne će moći ljudski um izliečit.

Drž se ovih rieči: Sa molitvom ti ćeš do Mudrosti doći. Od nazora krivih svoju dušu lieči. Čuj glas moga duha: Sa viših visina svoju mudrost crpi, gdje čista tišina, propoviedi majka, svoje vrelo ima, i ti lahko moć ćeš protivnicim svojim začepiti usta. Svoj odstrani žalac i postani Kristov intelektualac.

Ti se hvališ, da se za kulturu boriš, a u duhu nisi sposoban da stvoriš neumrla djela. Tebe vode strasti. Ti se uzrujavaš, kada zvone zvona. U bitci ćeš pasti kao svaki grješnik kod Harmagedona.

Pokori se Bogu. Prolazna je život na tom svietu pàra. Svoga duha nemoj rušit mir i slogu. Pokloni se Kristu, Sudcu sa oltara. Duh na zavist mrzi, koj' u tebi živi. Ti ne slušaj njega.

Tambačiš se vjerom, a kakva ti djela? Gospodu se divi. Preobrazi sebe. Pravim kreni smjerom.

NJEMU! — KOMU?

Ti si bio prvi, odluči se koji poduprieti djelo sitnog parasita. Nek ti bude hvala. O Kristu ne dvoji. Na Njegovoj Glavi i za te je svita od suhoga trnja Presveta nam Kruna. Nek ti draža bude od zlatnoga runa.

Ne mari, što čitat ne ćeš djelo moje, jer zaposlen stvarim zemaljskima ti si. Tvoja će ga Divnja, jèka duše tvoje, gutati k'o mànu. Na Svetoj će Misi, preko Povišenja kad zazvone zvona, sa mnom letit ona na vrh od Siona; a jer ona blago najveće je tvoje, s njome tad ćeš štiti ti Rožice moje, i u njima ti ćeš koje zrno naći i za tvoja usta, i za tvoju glavu. U dubine neba ti ćeš sa mnom zaći, Isusovu gdje ćeš uživati slavu.

Uvjerit se tad ćeš, da bez Boga-Krista kamenu se mrtvom ne da život dati i sa mnom ćeš srdca zapjevati čista: Svemogući Stvorče, slave Te Hrvati.

Duh moj željnog mira nikad ne imade, Od kada se penjem nebu nad oblake. Kad na nebo ja se popnem na sve jade Tada zaboravljam, a na duše jake, Oko što mi zrije, mislim. S njima ja se združim Rad Ljubavi Božje. S njima ja uživam.

Najdraži su moji u aeru druzi. Isusovu Ljubav u njima odkrivam. Kamen mi sa grudi svaljuju u tuzi. Oh, kako sam sretan, kada moje slovo Ljubav Božju pije, veliča i slavi. U meni se radja jedno Biće novo. Bog mi to je Biće. On u mojoj glavi I u mome mozgu jedin gospodarit Će do zadnjeg dana.

Nikad mi ostarit ne ćemo dok živit budemo uz Boga, Stvoritelja moga života i tvoga. Sretan sam kad s mislim oko Križa kružim. Razmisli se dobro. Gledaj me u zjene i u mome letu i ti sliedi mene.

POZIV HRVATIMA.

Gorak kruh ja jedem. Plod je moga znoja. Na gorištu ali ne cvilim, ne kukam. Po tiho izgaram, kao žižka moja, ali kad razmišljam o Kristovim Mukam, od radosti srdce grakne mi u grudim.

Ja u gluho doba kada sve počiva; kad izlazi avet iz podzemnih rupa; kad vještica lice svoje ne pokriva s mislim kružim oko Isusova Stupa.

Svaka mi se nad njim kao ulje riblje na valovim morskim u mom mozgu giblje i ja vadim zlato iz mog srdca glâme, da pozlatim lance na Kristovim Rukam.

Oh, kako se sjaju u sred noćne tâme.

Tad mi zeru gràne. Ne mislim o mukam moga tiela, Kriste, a kruh sladko jedem. Iz mog žita glotu triebim. Skupljam znanje. Svoju predju ja pred Tvojim stupom predem i tresem se, Kriste, k'o jelovo granje, a u glase pjevam: Vazda budi slavan! Moga duha, Kriste, Ti si vječni Glavan.

I dok pjevam, i dok suze moje Rane cjelivaju Tvoje, ne mislim na sablje, a ruka mi zemlju s Tvoje desne strane, dok Te bezbožnici tuku, grablje, i grob kopam svome prolaznome tielu, a Milosti Tvojoj svoju dušu bielu duh mi preporuča.

U Tebi sam stek'o, moj Isuse dobri, Spasitelja svoga. Što Ti rekoh, znadem, gluhu nisam rek'o, jer u Tebi imam mog jedinog Boga.

Glè, sa djecom mojom, evo me preda Te, koju Tvoj je Otac darovao meni. S njima slavim Tebe i zovem Hrvate, da se s nama Tvojoj svi poklone Zjeni.

KATOLIČKO CVIEĆE.

Proživljujem, vidim, vrlo težko doba. Na pjedestal slave digla se hudoba i sa dušam mnogim pokvarenim vlada. Pod upravom njenom svaki narod strada. Cilj je njezin glavni uništiti vjeru Isukrsta Boga, s tog narode truje, a u zviezde razkol medj vjernicim kuje.

Težko onom mudrom katoličkom peru, koje proti vragu crnome se bori. Njega se progania u čitavom svietu, svako mu se slovo sa katedre kori, bezbožničke, grdi, a mladosti cvietu u grudi se nježne bezbožtvo ulieva. Iz srdca joj Krista iztrgnut se traži. U mozak joj siju bezbožne se laži.

Težko onom pravoj Istini tko pjeva. Progoni se njega. U haps se zatvara. Po tabanim mlati. Ruglu izvrgava. Objedjuje, narod neuki da vara, dok ideal njegov Kristova je slava.

Katoličkoj Crkvi temelje se ruši. Isusovoj Krvi Moć se osporava. Uzkrsnuća nadu u Kristu se guši, a pravo se hâdskom bezbožništvu dava.

Na sve ljudske varke prot Kristovom Hramu katolički ljudi čitavoga svieta ustati će složno. Ovu svjetsku dramu preživit će s Kristom. U Njem nama cvjeta katoličko cvieće; uvehnuti koje nikad nama ne će. Njegove će boje rumene i plave, crvene i žute, izbavit od ove nevolje nas ljute. Gojimo s tog naše katoličko cvieće, nek nam resi kuće i naše djardine. Miris njegov divni priklopiti sve će bezbožnika krutih Bogu mrzke čine.

TRN U OKU.

Medju ubojice, kradljivce i bludne ja zalazim često. Duh im proučavam. U njihovim bolnim ja odkrivam glavam plitkost, slabost, mržnju, misli tjesnogrudne. Navika ih na zlo težko je dovela; pridružila kojoj ljudska se je bieda. U moždanim um je

njima s reda smela i stvorila srdca im od leda. Svi su na dno pali družtvenoga blata.

Kada ih promatram, mene hvata muka i sam sebe pitam: Gdje je ona ruka, uspjelo bi kojoj izmedju Hrvata presušiti ovo nemoralno blato i pretvorit njega u Kristovo Zlato?

Tako ja pomišljam, al' na žalost moju, kad promatram cielu okolinu svoju, po sve drugo vidim, po sve drugo radi. Većina u tudjoj nevolji se sladi.

Oh, kako su podli; oh, kako su kratki oko mene ljudi.

Kad se molim Bogu, gledaju me krivo; a kada se Matki Kristovoj ja molim, desnu bi mi nogu prelomili kukom. Kad za Otca Papu svetoga se molim u mojemu hramu, u Krkinom mene dušili bi slapu; pod nogam mi suhu upalili slamu. A kad za rod ja se moj hrvatski molim, trn sam im u oku, jataganom golim htjeli bi mi srdce probosti u grudim.

Kriste, medju kakvim danas živim ljudim? Nek me mrze; nek me na lomači spale krivovjerci, Kriste. Kad mi tielo bude na lomači gorit, slušati će hvale moga srdca Tebi i sve moje grude.

MAJCI DADOH PRAVO.

Majci ja zahvalit mojoj mrtvoj imam, da od Krista Boga svaku Milost primam. Iz srdca je svoga, dok sam bio diete, u mlado mi srdce prisadila Krista, govoreći: Moj mileni cviete, Krist u grudim neka ti se vazda blista. Okućiš se kada i djeca ti budu u naručju pjevat, u grud im prisadi Isukrsta Boga. Na Zadnjemu Sudu u Božijoj Njega gledati ćeš vladi, gdje se tebi smije; gdje ti se veseli i u jašmak tebe gdje oblači bieli.

Katoličkoj Crkvi vjeran budi, sine, do svojega groba; a sve ljudske tmine izbjegavaj. S Crkvom u životu srasti. U zablude s njome ne ćeš, sine, pasti. Katolička Crkva Ljubavi je majka i sreća je moja. Izvor pravde, mira, zadovoljstva, snaga nebeskog je Čajka. Katolička Crkva vir je vječnog zadovoljstva ljudskog, poštenja i sreće. Čitav sviet se pravi oko nje okreće, a ljudi bez vjere, pravde i poštenja Katoličke Crkve ne poštuju mnienja.

Katolička Crkva obitelj je ona, u kojoj se svakog na toj zemlji ljubi. Nikoga ne mrze katolička zvona. Preko nje se duša u paklu ne gubi.

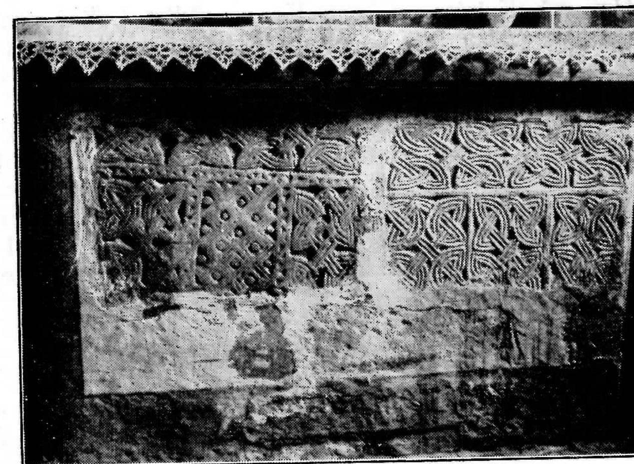
Ja poslušah majku i odrastoh kada, uvjerih se, da je moja majka zdravo mislila o Crkvi. Postade mi nada Katolička Crkva. Majci dadoh pravo. Sad uvidjam Crkva Katolička da je u mom oku Zjena, koja meni sjaje. Carstvo je u kome Božje Srdce vlada, a ne ljudska pamet. Kraljevstvo je u kom Isus Krist sa svojom nevidljivom Rukom mene čuva, štiti od svakoga jada.

SA HRVATSKIM PUKOM.

Težku borbu vodeć proti zabludama; proti strastim mnogih usijanih glava, na misao dodjoh, u sred Božjeg Hrama, gdje Kristova mene obasjava slava, moliti se Kristu, zablude i strasti da ukloni od mog hrvatskoga roda.

Krv u meni nije iz močvare voda mutna, glibna, blatna. Meni nikad pasti na um, Kriste, klanjati se laži, ne će.

Divnom li si mene obdario moći. Kad god ja zaželim, s Tobom razgovarat, pak to bilo u sred tamne, gluhe noći, za hip sam kod Tebe. Pomažeš mi stvarat neumrla djela, nesrušljive zgrade. Moj si Motor, koj' bez ulja radi. Moj si Liečnik, koj' mi blaži jade. Moj si Lončar, koj' mi lonce gradi, da u njima cvieće svakog sadim dana. Moj si Fitilj, iz kog iskre moje upaljuju

Starohrvatske ukrasne plohe u crkvici svetoga Mihajla u Stonu.

misli, koje me do Rana Tvojih nose. Moj si Slikar, koji boje na mom licu mieša. Sredik moje glave Ti si, Kriste, u kojoj Te dnevno slave sve celule. Vodj si moga duha. Ti si Krojač moga unutrašnjeg ruha. Ti si Kuhar moga duhovnoga jela. Moj si Vodić do Tvog božanskog prela. U načvama mojim moje miesiš tiesto. U mom srdcu duh si Svog božanskog Duha. U mom srdcu Ti si sagradio priestô. S njega Tvoja Zjena rukovodi mene, s mojim duhom vlada. Kefalska si moja nesrušljiva Stiena. Moga duha, moga bića Vječna Nada.

Uz Golgotu penjem s hrvatskim se pukom. S njim Križ nosim. S njim sve podnosim muke i dok Krista ljudi zlobni tuku sûkom, gorke suze lijem, u vis dižem ruke i uzdišem bolno: Ah, za što Ga muče?

U toj boli Isus po tiho mi reče: Uzdaj se u Boga, napustit te ne će. Tvoga roda ti ćeš slavit Uzkrsnuće.

Kao vječnom Sudcu poznato je Tebi jedinome kako duša misli moja. Sve što imam; čim se dičim, ja u sebi nosim. To najbolje vidi Zjena Tvoja. Hrvatska mi i Ti vir ste moje sreće.

USPJEH MOGA RADA.

S Liturgijom svetom duša mi je sresla. U Euharistiji sve Milosti primam: Samog Krista živa.

Srž je moga gesla: Molitva i žrtva, blagovanje dara žrtvenoga. Ja u njima glavne imam elemente Svete Mise. Za me čara boljeg sviet ne ima, do li kad se Kristu preko Mise molim i kad se pripravljam u grud da Ga primim, opratu i čistu. Ja u sebi ćutim, kako sav ozdravljam, kada moje srdce, um i dušu združim s Kristom na oltaru.

S misnikom kad molim preko svete Mise mojim duhom kružim vrh Kristove Glave. Konac vidim bolim prolaznoga svieta; dušu ja poklanjam na oltaru Kristu i o raju sanjam.

Eto u molitvi leži uspjeh moga rada; zadovoljstva i života krasna.

Po njoj mi je tajna ovog žića jasna. Po njoj u Bît Vječnog prodirem ja Boga i kad s Njim se združim, i kad s Njime zborim, ne fali mi ništa. Hambari mi puni žita su i ulja; a na mojoj struni kao plamen žarki vječnog sunca gorim.

Pokušajte deder samo pola časa živit kao i ja preko svakog dana u naručju Krista, vaših duša Spasa, najsladja i vama On će biti hrana.

MOJE ORUDJE.

Optimizam grud mi napunjuje skrajni, kad se otca sjetim ja u grobu moga. Kad se majke sjetim, moje oči suze, u naručju njenom dižem se do neba, gdje Gospoda slave moga duha Muze.

Kada na Ston mislim, Kristovog gdje hljeba prvi put sam jeo, moja duša raste. U veselju pliva. Pune su mi graste ljubica i ruža, vihojla i pčela, a Gospoda Krista gledam vedra čela. Veselje i sreća, i poslovi sjajni uviek mene prate, kada sam uz Boga.

Sve što više mene obkoljuju tmine, sve to više meni Božje sjaju Zjene. Ja za moga duha ne kajem se čine; nit me plaši mora uzburkanog pjena.

Mnogi mi se čude, kako dobro znadem tu u gradu živit, a prazna mi kesa. Svima odgovaram: Sredstvo ja imadem, koje mene dnevno diže do nebesa. Molitva mi to je. Sa srdcem se molim; sa razumom; ustnam; sa jezikom; voljom i sa svakim djelom. Svako biće volim i za srećom težim na nebesim boljom.

Molitva je moje orudje prot strastim; vječno blago; vrutak; korjen svih dobara. Vlast je meni nad svim ove zemlje vlastim. Suhog zlata puna u vrhunce džara.

Molitva u meni pobudjuje želju Gospodinu služit, živit Mu u Leći. Govoreći vulgo, kad mi zubi melju od molitve rieči, u svojoj sam sreći. Ne mislim na blago prolaznoga svieta. K'o stoljetna lipa moje srdce cvjeta, a dušu mi hrani sa Golgote slava.

JA SAM OPET ZEB'O.

Svirala je glazba na dan svetog Vuka. Slavila je Boga, nebeskoga Ćajka. Moljasmo se Njemu. Ne znah, što je muka. Preda mnom se mrtva pokaže mi majka.

„Na Molitvu" dok je glazba udarala, i ako je magla krila vrh zenita, moja se majka kao sunce sjala. Medj oblacim ona bila je sakrita.

Djetinstva se sjetih i veselih dana u njezinom kada igr'o sam se krilu. Ona mi je bila utjeha i màna. Zavijaše mene u iz Smirne svilu. Nad glavom mi pjesme pjevala je male. Bile su mi sladke, radost i veselje. Divne ona sa mnom zbijala je šale, a sve mi je rado izpunjala želje.

Pisac za vrieme „Molitve" na dan svetoga Vuka 1936.

Kroz oblake tmurne smijaše se meni. Ljubljaše mi čelo, milovaše grudi. Razgovarah s njome. Čitah joj u zjeni njenu živu želju: Sretan, sine, budi.

Slušah je k'o diete. Rieči joj upijah. Jedna sladja bila meni je od druge. Gledajuć je sretan kao riedko bijah. Na sve svoje za hip zaboravih tuge. Kad „Molitva" svrši, zatvori se nebo. Nestane mi majke. Ja sam opet zeb'o.

SLAVLJENJE HRVATSTVA.

Mnogo puta mladež upite mi stavlja o prirodi, zviezdam, o vjeri i Bogu, i u pozu sebe preda mnom postavlja filozofa novih.

Svuda, gdje god mogu, na upite razne hitro odgovaram i labava mienja mladeži pobijam. Na teze se krive odlučno obaram i sve svoje misli u jednu ja zbijam.

Mladež želim, da se bar donekle digne do mišljenja stalnog. Ne ću, da vrluda i kad koji mladić kuša da mi šmigne, ja ne žalim muke, napora i truda, za njim skoknem, doviknem mu: Stani. Nauk vjere sliedi, a o Bogu znanje usavrši svoje. Nemoj sličit grani posječenoj, momče.

Ovo ljudsko klanje izvor svoj imade u huljenju Boga. Osviesti se, momče. Otresi se psosti. U Isusu imaš Spasitelja svoga. Uteci se Njemu, nek ti griehe prosti. Mlad si, vatren, borben. S hrvatstvom se baniš.

Milo mi je, ali uz hrvatstvo svoje sa Kristovom Česti, želim, da se hraniš, nek medj dobre duše i tebe ubroje misli moga duha. S Kristom sklopi bratstvo i svoje ćeš slavno proslavit hrvatstvo.

VELEBNA GRADNJA.

Za me Vječni Bog je realnost najveća. Osoba je čovjek, koja cilj imade, da joj i po smrti vječna gori svieća, s toga mirno snosim nevolje i jade.

Na ženidbu danas mnogi se obara i u obiteljim kleti razbrak stvara da ugodi vragu. Ta pojava ljuta mene ne veseli. Ja svakoga puta kada čujem, da se jedan brak razvadja, u svom duhu cvilim. Brak je za me gradja velebna i divna. Kristov Hram je meni, u kom ja se divim Gospodovoj Zjeni.

Ženidba je meni Božja ustanova. Svetinja je meni, u koju ne diram. Ja i moja žena iz pod Božjeg krova živimo u slozi. Vazda rieči biram kada s njome zborim, al' kad ljudske strasti svoj položaj prama narodu zlorabe, obojica tada držimo do časti narodnoga čela i branimo slabe po primjeru Krista. Ne žalimo truda. Ne štedimo sebe. Nas ne plaše muke. Ljudskoga se ne plašimo suda i prot njemu znamo podignuti ruke na obranu slabih, koje Isus voli.

Njemu svaki čovjek, iz duše se moli, pred Istinom koji ne zatvara oči. Najsladja je hrana duši mi duhovna. Veseo sam, kad Mu u blizinu doći s mojom dušom mogu. On mi blaži boli i od ljudskih čuva bezsramnih me laži.

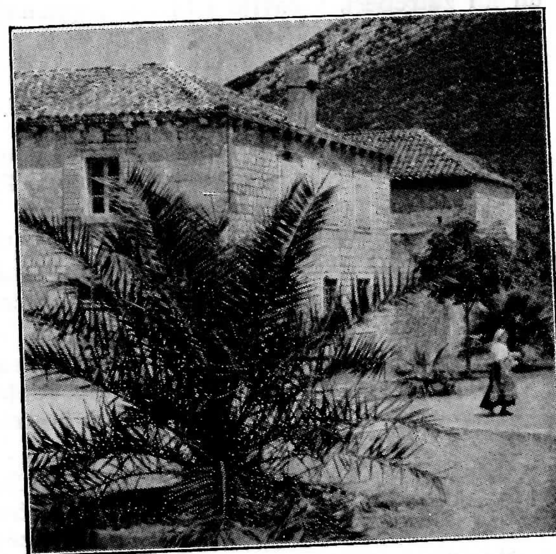
Ženidbi zahvalit, malo zvuči čudno, ja bez dvojbe imam, da sam mnoge strasti ukrotio svoje. U braku sam budno pazio ja na njih, ne želeći pasti u zablude ikad mojih mladih dana.

Ženidbe i braka ova dobra strana, uz blagoslov Krista, na put me dovela od Golgote, gdje sam iz pod ja Propela u svom duhu pjev'o: Kriste, u mom braku Svjetlost vječna budi. Svakom ljudskom mraku trag uteri. Meni, ženi, djeci mojoj vječni mir udieli u Pojati Svojoj.

MOGA DUHA DIKA.

Religioznost moju izpitujem tačno. U njoj subjektivno što ja proživljavam bilježim i pišem. Sve odbijam mračno što mi se približa. Samog sebe davam u slici mog kista. Sakrivena sfera duhovni moj život za samog je mene.

Čini mi se, da kroz mojih oči zjene u retini gledam odraz moje vjere. Čini mi se, da u mojoj krvi struje Isusove Rieči, Crkve zapoviedi. Čini mi se, da mi desna ruka kuje na Golgoti koplje od žežene mjedi. Čini mi se, s njime da probijam rebra grudim mojim radi moga Krista. Čini mi se, iz njih krv da curi čista u Kalež mi sjajni od svietloga srebra.

Ston. Knežev dvor.

Moj je život, vidim, uronjen u struju nepreglednih čuvst'va. Moj je život miena, tajansvenost divna. Ne ću da ga truju razkolnici. Od njih Isusova Zjena očuvat će mene. Njena dinamika u grudima moje srdce uzhićava, sa blaženstvom Božjim vazda izpunjava. Religija moja mog je duha dika.

ČAŠA VODE HLADNE.

Umoran sam bio od dalekog puta, sakupljajuć cvieće po hrvatskim goram. U svemiru žega vladala je ljuta, kap tražijah vode mojim suhim poram. Dizao sam jedva, hodeć izmedj stiena i mišljah na izvor žive vode hladne. Koracajuć napried, svakoga sam trena želio okriepit moje snage radne. Zadubljen u misli, kako ću bez vode okriepit si tielo izmedj suhih stiena, ugledah na jednom, gdje pram meni brode četiri mornara, s njima jedna Žena.

Gdje sam? zapitah se. Ne vjerovah sebi. Jezero preda mnom. Na njem plovi ladja. Žena progovara: Vode nosim tebi. Vodu, koja svaku dušu preporadja.

Zgrabih čašu vode iz Njezinih ruka. Kad ugasih žedju, zapitah ju: „Tko si, ti koja si teških riešila me muka izmedj ovih stiena? Tko su ljudi bosi, u ladji mornari, koji s tobom plove?

Pogleda me Žena, meni nepoznata. Nasmije se. Rekne: Ugledaj u ove mornare se moje. U svakome brata ti imadeš svoga.

Pogledah ih bolje. U prvome svetog ja prepoznah Franju. U drugome Dominika, dobre volje. Treći Ignac, poznat mi po znanju, a četvrti Petar sa kefalske stiene. Razpoznah ih kada, duh mi zatreperi. Obavije sjaj me nepoznate Žene. Sjajem obavijen svojoj pjevah vjeri.

VEČERNJI POZDRAV.

Molitvu ja moju upravljam mom Bogu. Molitva mi ličnog predpostavlja Boga. Ja Osobnost Božju, što god bolje mogu, izgradjujem u mojoj preko vjere sviesti, jer po vjeri samo poznam Boga moga, koga u grud primam u Presvetoj Česti.

Čovjek svoje vrsti duhovno je biće. Presazmjerni sastav duha je i tiela. Vjerujuć u ovo ja sam moje žiće posvetio cielo Kristu na Razpelu.

Molitva je moja od tri diela čvrsta sastavljena. Prvi dio jest od Rieči. Drugi dio od duhovnih Ideja i Krsta. Treći dio od krjepostne Volje. Steći preko nje ja želim vječni kutić neba, koji mojoj duši poslie smrti treba.

Zadnji pozdrav prije nego legnem vječne ja Mudrosti Materi upravljam. U krevetu kad se pod plahtom protegnem Boga-Krista, Gospu molitvom pozdravljam. Okrenem se tad na moja desna rebra i Svetome Duhu predam sebe, sebra.

S VRHA KAMENARA.

Kraniolog nisam, niti me zanima, kojoj ljudskoj rasi pripada mi glava. Veseo sam u njoj, da ljubavi ima, da spoznadem što je Isusova slava. Za njom čeznem. Za njom letim. Nju ja tražim. Za nju ne zna onaj, tko pliva u lažim. S tog od laži bježim usijanih glava. Isusova mene ogrijava slava.

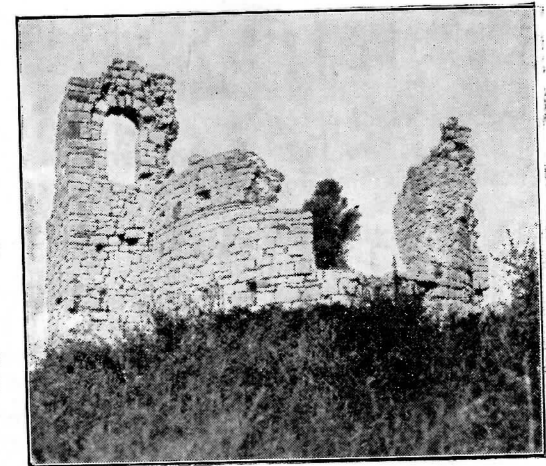
Gdje su parametri moji vertikalni, gdje horizontalni, mene briga nije. Svaka crta, svaka tačka na mom licu i na glavi, meni uzori su stalni. U svakoj ja imam odredjenu klicu, u kojoj se ljubav prama Kristu krije.

Mnogi misle, da ja u utrobi grada Šibenika vehnem i da ne znam, kada dan se bieli radja. Njima ja se smijem, kada svako jutro s vrha Kamenara prve zdrake sunca crvenoga pijem i Kristu se klanjam, Vodji sa oltara.

KAO MRTVAC.

Jednog zimskog dana, kad je magla gusta obavila bila Šibenik sa tâmom, na groblje ja odoh i otvorih usta. Izgrdih mrtvace. U meni sam samom ljutio se mnogo. Odgovor mi nisu baš nikakav dali. Šutili su mukom. Za pogrde oni ne mariše moje. Po grobovim lupah sa gvozdenom kûkom, ali od mrtvaca ja u uši svoje ne čuh jedne rieči. Mučno mi je bilo. U mojim je rukam tužno tuklo bilo.

S groblja odoh kući, gdje sam mojoj ženi pričao o mrtvim, a ona mi reče: Požuri se natrag. Pokušaj ih hvalit. Možda ćeš sa hvalam više imat sreće. Na groblje se vratih. U mojoj se zjeni sjala je dobrota. Htjedoh ploču svalit s pojedinog groba, s mrtvim razgovarat. Po savjetu žene ne htjedoh se karat s mrtvima na groblju. Izabrana slova hvaljahu mrtvace, ali ništa nova ne saznah ja od njih. Tužan ja sam bio.

Starohrvatska crkva svete Mandaljene sa bačvastom apsidom.

Povratih se kući, gdje pozdravih ženu: Niti jedan mrtvac sa mnom nije htio razgovarat. Rieč sam sluš'o njenu: Bilo, da se tebi nepravda nanosi; bilo, da te hvale; bilo, da te slave, na ledjima svoje jade nosi. Vladaj se, k'o mrtve vladaju se glave. Od onoga dana nitkom se ne jadam, a pred svatkim ja se kao mrtvac vladam.

SVAKO MOJE DJELO...

Svako moje djelo tražim, da mi stoji u odnosu cilja konačkoga moga. Svako moje djelo suze Sina broji na Razpelu sjajne, Stvoritelja Boga. Svako moje djelo o Svevišnjem sanja, a svako se Ranam Isusovim klanja.

Ja ne žalim truda, ja ne žalim muke, snosio sam koje pri mojemu radu. Isusove mene vodile su Ruke, u grud su mi

One ulievale Nadu, da će svako moje djelo slavit Boga, kao Stvorca svoga, kao Otca moga.

Liturgija meni najljepše je djelo. Liturgijski duh mi po njoj se razvija. Otvara mi vrata. Obara mi velo sa ljudskoga čela. Dušu mi opija i ja u ekstazi razpršujem mnoga razkolnička djela, a svog slavim Boga. Svako moje djelo znatno il' neznatno konačnome cilju pravom vodi mene. Ovo doba mutno, mračno posljeratno, pomutilo nije u glavi mi zjene. Kroz svjetlost se one promatranja svoga uzdižu pram nebu, svog da slave Boga.

Neizmjerna vrjednost; neizmjerna snaga u Krvi se moga Spasitelja krije. Ona mi je Vrelo neizmjerna blaga. U njoj meni sunce stostruko se sije. Kako Bog je velik, velika je tako; od grieha me pere; blagoslov mi daje. Nahuditi meni crni ne će pak'o. U Krvi se Božjoj Spasenje mi sjaje.

Kad sam pred oltarom i Krv svetu pijem Isusa mog Krista u Presvetoj Česti, preobrazim ja se; pred nitkim ne krijem, u mojoj se Isus odrazuje sviesti i ja u svom duhu žalim, što ne mogu sve Kapljice Svete Krvi prolivene na Golgoti skupit, da ugodim Bogu i poškropim s njima duše izgubljene, u namjeri da se Bogu svom povrate.

Isusova Sveta Krvi, molim ja te, ogrij Svojim Sjajem okolicu moju. Snagu joj udieli neizmjernu Svoju.

SREDIŠTE ŽIVOTA.

Kad pred Krstom stojim promatram Mu Rane. Svoje srdce čistim. Za shvaćanjem težim misterija Križa. Pod Križem mi svane rujna zora i sa zrakom ona svježim obasiplje mene. Srdce se raztapa u grudima mojim. U nebu sam trećem.

Kada sam pred Križem, u duhu se znojim. Prelomljene kosti na kralješu brojim. Pamet mi se muti. Zbrojit ih ne mogu i ja Tebi, Kriste, utičem se Bogu, plam Ljubavi u mom srdcu Ti razžeži, i sa Srdcem Svojim moju dušu sveži, neka s Tobom živi; nek Te blagosliva; nek u Tvome Srdcu uživa i pliva.

Stub Kristove Crkve Sveti Otac Papa pred očim mi lebdi. Njemu se okrećem sa mislima mojim. Njega ljubim, slavim. Namjestnikom Krista priznajem ga pravim.

Križ središte kratkog života je moga. Ja u svemu i svud tražim Boga. On je Stožer pravi života mi moga. Bez Njega ja ništa ne imadem svoga. Križ je fokus, iz kog zdraka sjaje i razvija klice u mojima njedrim. Bez fokusa ovog ne bih znao šta je Veličanstvo Božje ja pod nebom vedrim. Križ je sjeme vječno božanstvene Hrane. Svih Milosti Križ je vjekovito Vrelo. Misirske je Vrutak mojoj duše Mane. Križ spasiti moje hrvatsko će selo. Križ je Izvor rada, bogatstva i sreće. Radnikova Nada, seljakova Maža. Križ je Svietlo bistre u oku mi leće. Križ je moga duha vječna Apanaža.

Ta Istina vlada sa životom mojim i sa mojim duhom, i sa mojom glavom. U središtu svome hoću viek da stojim. U njemu za vječnom duh mi čezne, slavom.

NAJLJEPŠE ŠTENJE.

Govore ja čitah svjetskih velikana; besjednika slavnih. Misli im upijah. Govore ja slušah lordova i Kana, ali na sve ja se u mom duhu smijah, i u moje uzoh Oporuku ruke Isusa ja Krista. U njoj svako slovo i rieč svaka moje blažila je muke. U njoj štivo čitah svakog dana novo.

Ja kritičar nisam, al' je uvjerenje moga ljudskog uma, da sviet dao nije od postanka svoga još takovo štenje, kakovo se u njoj nama svima krije.

Oporuku čitaj Isusa svog Boga. Dirljiva je. Štenje ti je duha moga. Duh Istine njezin mene oživljava. Ona mene tješi i u meni radja neizmjernu Svetost. Duh mi prep‸radja i on poziv čuje: Dodji, ter se klanjaj Bogu, svom jedinom Vodji.

LUTANJE PO MRAKU.

Današnji je život lutanje po mraku. Razasuto sve je. Sve je izpudjeno. Osjećaji prazni ne vriede ni dlaku. Ideali ljudski sa djubrišta sieno. Svagdje svietlu tačku prazna težnja traži. Savremeno družtvo medj sobom se gloži. Ulizice podloj klanjaju se laži, a duhove ljudske na vatri se loži.

Socijalni život nepravdu hvalisa. Na božanstva priestô sebičnost se digla. Vuk janjcima krvcu iz pod vrata sisa. Pokvareni sviet je Božja kazna stigla.

Savremeno svagdje čovječanstvo čami u zabludam svojim. Stranputicom ide. Umišljeni vodje drže ga u tâmi, u kojoj ne mogu ni da sebe vide, a čežnjivo čovjek svjetlost priželjkuje. Zadovoljstvo gleda u svjetlosti, sreći. Život, kome nema kraja za se snuje i u kome ljudskom nema mjesta smeću.

Uztrpljiv sam dosta. Rad nepravda trpim mnogo ja u duši. Zborit mi ne dadu oni, koji mome raduju se jadu, ali ja se mirno kako tako krpim i onima uprav oko sebe ljudim, koji mi na usta staviše katanac, otvoreno velim: Vaš mi težki lanac vilice i čeljust prelomiti ne će. Sa mnom slabe i vi biti ćete sreće. Ne plaše me lanci od žeženog gvoždja, skovaste vi koje baš za usta moja.

Na mom licu sedam od dûge je boja. Jabuke su moje od rumenog grožđja, a srdce mi živo. U njem krvca vrije i diže me k nebu, gdje sa Kristom zborim. Ne mislim na lance i hoću da stvorim, što se danas u grudim mi krije.

Božjoj po Milosti djelo stvorit tražim, na temelju kojeg svi razumni ljudi iz svojih će zlobu izkorjenit grudi, a ljudskim se ne će nikad klanjat lažim.

Svaki čestit duh će s ovim mojim mnienjem složit se bez dvojbe i sa mnom će radit, da budemo skupa Hram Isusov zgradit, u kom ćemo Krista slaviti sa bdjenjem.

IZVOR SVIH KRJEPOSTI.

Svojim putem jezdim. Vid me bistri prati Isusov sa Križa. Moje stope ravna. Njegova uza me uviek kroči Mati. Moja djela sva su očita i javna. S njima hvalim Boga, Mariju i Krista i Presvetog Duha, moje duše Vodje.

Nastojim da duša viek mi bude čista.

Ston. Starohrvatski ukras na portalu vrata crkve svetoga Nikole.

Kad mi na um mis'o koja tužna dodje, moje srdce stisnem, oko mi ne suzi. Utečem se Bogu. S Njime razgovaram. Smiluje se On mi mojoj tužnoj Muzi. Tada s njome Empir u mom duhu stvaram.

Kad će izać sunce svako jutro prežim, jer u mome srdcu hrvatskome težim, da se Kristu molim svakog Božjeg dana, kada puca zora meni sjajna, râna.

Na brieg rboč nosim. Putem ja ne ridim. S njime krjepost crpim iz sunčeva trupa. Pri izlazu sunca svoju kapu skidam i sa suncem slavim mog Isusa skupa.

Ne rimim se, jer mi to potreba nije. Kad ugledjam sunce tri put se prekrstim. Razma Boga strah me od nitkoga nije i posao svaki dobro tad razvrstim. Na suncu se pečem k'o jagnje na ražnju i Isusu Kristu moju skrećem pažnju.

Tako živim dnevno i promatram ljude čitavoga svieta. Svud razbijam tâmu. Moje misli kuću izvanrednu grade. Da sličiti bude, želim, Božjem Hramu. Izvor svih krjeposti u Mukama tražim Spasitelja našeg na Drvu od Križa. Duh mi jak je, kada bori se prot lažim. U borbi prot hâdu desna mi je čvrsta. Tâme se ne plašim. Tuče se ne bojim. Nevere odbijam mahnitoga juga. U pobjedu Križa s Golgote ne dvojim.

Najboljeg u Kristu ja imadem druga. To je meni jasno. Meni bistro to je. Sve puteve Isus osvjetlava moje. Sve radove s Rukom Svojom blagosliva. Meni Svoju Ljubav božansku odkriva. Mene s nebom spaja. Mene preporadja. Moja Ga je puna na toj zemlji ladja. Na kormilu njenom On, Kormilar stoji. S njom upravlja, a u grudim duh mi poji.

MOJA APOTEKA.

U portu se vodi borba za prvenstvo veslačko na moru, a ja u mom hramu promatram na Križu Tvoju, Kriste Dramu. U njoj vidim Tvoje, Kriste, Savršenstvo u Ljubavi prama čitavome svietu, i dok yole plove prama cilju svome uz huku i buku kibica, u mom pozdravljam Te, Kriste, duhovnome letu.

S Tobom razgovaram. Veselim se s Tobom. Savršenstvo Tvoje čar je mojih zjena. Učinilo mene jeste Tvojim robom u danima ovim Bogu mrzkih miena, i ja, s Tvojim okom bistrim, čistim, zdravim, Savršenstvo Tvoje dok u duhu slavim, u metežu ovom nervoze i vreve ljudska duša, vidim, neprestano luta nesigurnom stazom, punom dvojba, pljeve, nastojim, da s pravog ja ne skrenem puta.

U borbama svakog prolaznoga dana za se točku tražim pokoja i mira, gdje se mogu sklonit, da me uragana ne zanese vihor. Dižem se do Vira blaženstva nebeskog, koj' mi vjera pruža. U nj zaronim. U njemu je kutić neba Bog stvorio za me. U njem moja ruža cvati. U njem duši dnevnog imam hljeba.

Crkva vir je sreće i blaženstva moga. Tabernakul u njoj, Moja Apoteka. Za bolesti duše moje u njoj lieka nalazim u Tielu Isukrsta Boga.

KROZ STRMOGLAVIJU.

Kroz strmoglaviju idjah, da saznadem kako u njoj živu moćni Plutokrati. Kad na njezin vrh se popeh, tada stadem promatrati klance jadikovce.

Mati u tom trenu stupi mi pred oči, rekne: „Kuda lutaš, sine? Na krivom si putu, i preda me ona na koljena klekne, pak nastavi bolno: Na svakome kutu u strmoglaviji ovoj laž se peče. Prievare i smutnje umjetno se stvara. Naopaki sviet se oko tebe kreće, koj' ne slavi Krista, Spasa sa oltara. Sviet ostavi ovaj. Popni se na brdo i ti Tabor. S vrha njegovoga zbori zalutalom svietu: Nemoj biti krdo sliepo. Osviesti se. Svojim duhom stvori blagostanje svoje, a na dušu misli. Ne daj, da te dalje obkoljuje tmina, nad glavom ti koju prostrieše lihvari. Sada kad su tebe ljuti jadi stisli, ugledaj se, puče, u Jedinca Sina Gospodova i s Njim za razkoš ne mari Plutokrata moćnih, koji tebe gnjave i koji pod plaštom ljubavi i sloge pričaju ti dnevno

o slobodi. S glave riba smrdi. Puče, okreni joj roge. Ne želi ti dobra u strmoglaviju da se survaš traži, da nad hramom tvojim na vieke udomi svoju poskok-zmiju.

Nin. Kip - Gospe od Žečeva

Ne ću dalje, sine, da ti išta brojim, što te stalno čeka u strmoglaviji, al' kako te ljubim, i ako sam mrtva, savjetujem tebe, ljutoj ne daj zmiji, da ti krvcu siše toplu svakog jutra, a poradi duhom, kada znadeš sada što te starca čeka u strmoglaviji, da u njome Pravda Kristova zavlada i da u njoj trag se svakoj zatre zmiji.

Slušajući majku, niz lice mi suze tecijahu tople, a kad svrši ona i ostavi **mene, pozvah moje** Muze, da me nose na vrh brda od Siona.

Leteći pram vrhu brda od Siona, svoje oči svrnuh na strmoglaviju. Uživah u sebi. Sjala mi se ona kao žarko sunce. Ali kada liju ja opazih u njoj, kako perje čupa pjevcima i kôkam, guskama i tùkam; kak' se u njoj zmija u moždanim kupa globara i zdura, razkriljenim rukam obratih se Kristu i stadoh Ga prosit: Kriste, pogled svrni na strmoglaviju. U njoj zvjerske strasti za viek izkorjeni. Udieli joj Milost, u njoj neka kliju sjemena mi ona, što će Tvoju Zjenu slaviti na zemlji. Sve strmeni sravni u strmoglaviji. Od nje stvori kamen, neka bude morska siga. Neka u njoj Plamen Ljubavi i Pravde Tvoje mi zavlada. Nju pretvori Kriste, u briljanat sjajni. Svjetlost joj podari Oka bistrog Tvoga. Kao suhu travu nemoj nju pokosit. Nju mi štiti. Nju mi brani. U njoj rajni sklad uvedi, nek se u njoj slavi Boga, Tebe, Svetog Duha i Majku Ti Svetu svakog dana, svake noći, svakog časa; neka u njoj vlada Mir i Ljubav, Kriste, Tvoga Srdca. Nek se u njoj iz sveg glasa Tebi, Kriste, na viek pjeva duše čiste. Preporodi nju mi, nju mi blagoslovi. Nek zavlada u njoj pokoj i red novi, jer bez novog reda u strmoglaviji; bez pokoja Tvoga; bez pravice stare i na dalje u njoj paklenoj će zmiji bit slo-

bodno rušit presvete oltare, koje na čast Tebi podigosmo, Kriste, i u kojim Tebe slavimo k'o Boga.

Sve što Tebe prosim iz sred duše čiste, krik je njezin bolni; krik je srdca moga. Usliši ga, Kriste. Obeseli mene. Da doživim, Kriste, sebru mi udieli, Sjaj da Tvoje sve nas osokoli Zjene. Sve izpuni ono, što mi duša želi.

KOBRE.

Šta ljepšega za me ima, ne znam, nego li je traktat o ljubavi prama dušmanim a svojim? Za njih ja na Misam Isusu se molim. Ne ću, da ih tâma crna krije, a što oni mrze mene; što me grde; psuju; mene se ne tiče. Dušmane ne mrze moje bistre zjene. Za osvetu podlu moje ne zna biće.

Zalazim kad i tad u podrume i ja, ali ne da crno ili bielo pijem iz Dubrave vino, već da gledam, kako oko bačve crna ovila se zmija i kod kačve svoj stvorila pak'o. Istinu pred tobom, bratane, ne krijem. U podrumu Kristu nakon litre vina sa jezikom Rebra Sveta se probada. U podrumu grdi Božjega Sina. Iz šale na kolac Glavu Mu nabada. Nakon prve litre, dok se druga pije, u podrumu Gospu stavlja se medj „drolje", a kad treća litra u grlo se slije, na svoje se divno zaboravlja polje. Kad četvrta vinom natoči se litra, na popovske s reda udara se glave. Ne štedi se fratre; a biskupska mitra na glavu se meće jalovice krave. Kada petu litru natoči se vinom, na guslama ljudim počnu pucat strune. Podrumaši svi se zavade sa Sinom Gospodina Boga. Misli im se bune proti svakom stvoru i sve im je krivo. Tad proklinju sebe i vlastito pivo. Al' delirium tremens kad im se pokaže, razkolače oči; smiju se k'o bène; do drugoga jedan po podu se slaže i za svoje ne zna u očima zjene.

Prizore ovakve gledah često puta i u duši plakah, bez koristi ali, jer krstjanska mnogim još kultura fali. Na nedjela prstom

pokazujem kruta i pozivljem ljude razumne i dobre, da medj nama ove preporode kobre.

VJEČNI GLAD.

Na te će se ljudska podignuti bagra. Morati ćeš bježat iz rodnoga kraja. Primit će te, momče, divna Valdimagra. U progonstvu dva ćeš uživati raja. U progonstvu ti ćeš razkolačit oči. Prodirat ćeš s njima u najdublju tâmu. U progonstvu ti ćeš do spoznaje doći: Spas da i tvoj leži u Kristovu Hramu.

Osim toga ti ćeš pod parnaškim stienam boriti se dugo proti ljudskim hienam. Svladat ćeš ih moći, uživajuć Jelo, koje nikad ne će nasitit ti tielo; jer što više njega budeš dnevno jesti, veću ti ćeš Svjetlost odkrivat u sviesti.

Iz izkustva tebe uvjeriti mogu: Sve što više Jelo Kristovo uživam, sve to veću Svjetlost u sebi odkrivam; i sve to se bliže približujem Bogu. U progonstvu mome Vječni Glad je mene morio za Svetim Isusovim Jelom i kad god se združih sa Kristovim Tielom, u sjaju se moje blistale su zjene.

MATERIJE SJEME.

U epohi živim ja razgoličenja i još razkrivenja. Carstvo humanista religiji moga Spasitelja Krista religiju djavla svagdje predpostavlja. Sa svih strana podlost s munitvom se javlja, a na spomen dana Božjeg Uzkrisenja vez moralnih vrjednosti se ruši.

Duševna praznina obiteljsku zgradu materije râdi bez milosti guši. U svakome družtvu moral je u padu. Medj ljudima vlada duh nepovjerenja. Gradjani se dnevno medju sobom kolju. Kristova pod noge bacaju se štenja, a sve kome râdi to se sad za volju?

Odgovor je jedan: Srušiti se traži sa izvjestne strane svetu religiju. Mi krstjani klanjat ne ćemo se laži. Mi krstjani svete Isusove Rane ljubit ćemo; slavit u Kristovom Hramu. Svjetsku ćemo ljutu preživiti dramu. Uvjeren sam o tom. Materije sjeme krstjansko nam ne će uništiti pleme.

ŽIVOT I SNAGA.

Autoportret je Isusov Razpelo. Propetoga djela svakom mome djelu najljepši su uzor. Ja na moje tielo ne pomišljam kada molim se Propelu. Sabrano se moleć u mislima letim na Golgotu. S Kristom obćim ja na Križu, gdje Ga slavim tiho, mirno sa svim svetim iz nebeskog raja.

Kroz uši mi strižu u momentu molbe pjesme Serafina, Kerubina, svetog Petra, svetog Pavla, Dominika, Franje i Augustina. Na Golgoti kad sam ne plašim se djavla. Pod petama stoji Gospinim mu glava. Kristova je Ljubav život mi i snaga.

Kristova pred očim mojim lebdi slava. Nad njom drugog duša ne treba mi blaga.

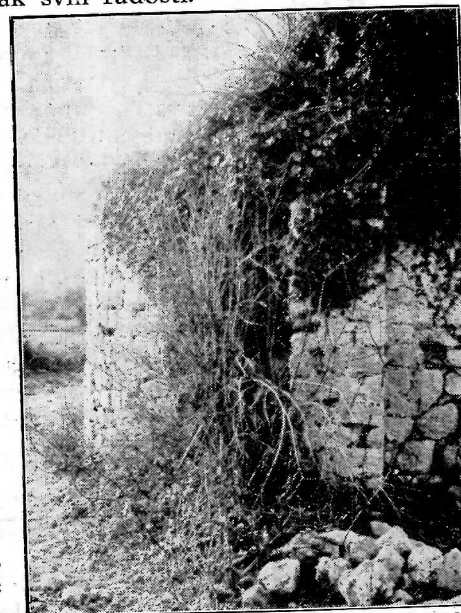
To ja blago skupljam. Spremam u hambare i brižno ga čuvam, nad mànom je màna. S njim se dnevno hranim pod godine stare. Od njega mi svaka zacjeljuje rana. A uprav je čudo, što ga jedem više, to gladniji ja sam, al' glè moje sreće, to se blago množi i bez tihe kiše u hambarim mojim dnevice na vreće.

VRUTAK SVIH RADOSTI.

Ja ne treban socijalnih teorija, nit sistema filozofskih kada biedu sugradjana duh mi traži i pobija. Ja krstjansku ljubav u prvome redu medj biednicim širim i s njome spašavam na stotine biednih i gladnih, i žednih, a u svome hramu Bogu hvale davam, koji spušta kišu iz nad svih nevjernih i vjernih Dobrote i Ljubavi Svoje i k Sebi privlači sve biednike moje.

On, Dobročinitelj, ne napušta one, koji Mu se molbam utiču u biedi i Njegove vrše svete zapoviedi. S tog, biednici, ne zdvajajte. Svi u biedi pohrlite u Hram Isusa svog Boga. Tamo će te naći vi u Izpoviedi od pšenice kruha najboljega svoga. Uživajte ovog djelotvornog Hljeba i vaš duh će dobit sve što njemu treba.

Meni Izpovied je vrutak svih radosti.

Starohrvatska crkva svetoga Ivana sa podpornjakom i bačvastom apsidom u Stonu.

Preko svetćenika, klečuć pred Razpelom, utičem se Gospi od sedam žalosti i s Njom plačem, cvilim pred Kristovim Tielom radi grieha mojih. Od grieha se kajem. Ćutim, da se tresem, al' svetćenik kada: „Ego te absolvo!" reče, u meni zavlada veselje i radost. Vidim, da sam sjajem obavijen sjajne Isusove Zjene. Sve se meni sjaje. Sve se meni blista. Ja uvidjam točno, Izpovied je mene pretvorila za čas u samoga Krista.

Znam, mnogi će reći, da su tlapnje ovo moje mašte, davno degenerisane, al' hvajde im nije. Meni Isusovo svako slovo one pokazuje strane, gdje ću doći preko Izpoviedi.

Ta spoznaja mome duhu više vriedi neg l' čitavo blago zemaljskih vladara. Ta spoznaja meni novi život stvara. Novi život blaženstva i sreće. Novi život, u kom grli me Propeće.

PJESMA ČOVJEČANSTVA.

Nek ti život pjesma čovječanstva bude. Psosti se okani. Ne daj, da te ljudi broje medju lude. S ljepotama Božjim svoju dušu hrani. Božja ti je Ljubav izvor svih stvorenja. Sve je dobro, što je stvoreno od Boga.

Za što se ne držiš ti ovoga mnienja, već jal i grieh stvaraš iz prkosa svoga? Umišljaš se, da si iz nad drugih ljudi aršin i pol viši; da si oštri ostan, a tamo si manji ti od crva. Trudi uzalud su tvoji. Gniješ kao bostan u močvarnom polju. Čovjek nikad nisi u životu bio. Vjetrogonja ti si.

Zadubi se u se. Spoznaj samog sebe i pravo ćeš meni bez parnice dati. Po mom mnienju korist nikakvu od tebe ne će imat zemlja; s njome ni Hrvati.

KROZ BURU ŽIVOTA.

Slušaj duh mi: Ništa na tom svietu nismo. Svoju dušu spasi. Čitaj Sveto Pismo. Rieč Jehova jeste Sveto Pismo nama. Nalazi se u njem Svjetlost vječnog dana. Pred njim izčezava tmina, mrak i tâma. Za gladne je duše svakidašnja hrana. Mornaru je kompas. Vojniku je sablja. Putniku je karta. Ribaru je ladja. Trgovcu je metar. Seljaku je grablja. Naljepša na zemlji mom je oku gradja.

Preko Svetog Pisma ja upoznah Boga i Njegova Sina, i Presvetog Duha. Njem zahvalit imam snagu duha moga. Kada ja ga čitam, sve u meni kuha. Rieč Svetoga Pisma žižak je koj' gori pred očima mojim. Ovaj život shvaćam. Nevolja i briga ljuta me ne mori. U mojemu duhu sve se više jačam.

Sveto Pismo čitam po tiho i često. Preko njega Bog se meni javlja. Srdce mi se tada uzpinje na priestô, sa kojega svako stvorenje pozdravlja. Za me Sveto Pismo prepuno je soba. Najljepšu sam u njem odabrao sobu. Ključ je njezin Krist mi. On mi oka oba podiže i jača. Iz Svetoga Pisma svoju Mudrost sisam. Busola je moja kroz života bure. Ja za mrtve molim na Svetim se Misam i na moga žića zadnje mislim ure.

IZVOR SVAKE SREĆE.

U svim sad se zemljam moral uništava. Poštovanje braka i kuće se ruši. Kristovoj se Crkvi temelj podkopava. Moć spasenja ljudskoj osporava duši.

Sve to gledam. Sve to slušam i od mene djelovanje ovo pobornika stvara, na bezvjerstva koji duhom se obara.

U borbi me bodre Isusove Zjene. Na ološe ljudske podle se obaram i u Vječnu Snagu vjerujem mog Boga. Za pobjedu Krista na Križu izgaram. U njoj vidim sreću i naroda moga.

U borbi mi ovoj Krist je Nazarenac Vodja. Njegov Križ je nosioc mog duha; mojih misli. Mog oružja Krist je zdenac. Čistilo je moga pročelja i ruha.

U borbi za Crkvu sebe ne ću štedit. Nemoral će Crkva Kristova pobjedit. Katoličku Crkvu, izvor svake sreće, ni paklena vrata nadvladati ne će.

NIT ZA JEDNU TITLU.

Ja za majku Crkvu na toj zemlji imam. Kod Priestolja Božjeg mene zagovara. Od nje svaku radost i veselje primam. Ona za me moli, duh me moj ne vara.

Mene Crkva Sveta dnevno poučava, kako ću do Boga na nebesim doći. Kako Mu ugodit sva mi sredstva dava.

Vid mi Crkva pruža zemaljskoj sljepoći.

Za me Sveta Crkva Krist je u vrjemenu i prostoru. S Bogom mene pomiruje. Gospodovu u njoj bistru gledam zjenu.

Crkva moje misli dnevno oživljuje i ja svakog dana Kristov život čitam.

Živim, al' ne ja već je Krist u meni.

Nit za jednu titlu odustati ne ću od nauke Crkve, Božjeg Evandjelja. U njoj tražim pokoj, napredak i sreću. S njom živiti, mrieti jedina mi sreća.

Izvini mi, momče, kada tebe pitam: Razmišljaš li ikad o Kristovoj Zjeni? Ideš li u Crkvu? Kad se Bogu moliš je l' ti duša čista? Ti, koj' sebe voliš od danas ćeš mislit i na ove stvari: U Crkvi te Božji čekaju oltari. Na njima je Isus. On te spasit želi.

Što ja tebi zborim, to mi tvoj Bog veli. Osviesti se jednom. Psovke se okani. Okolicu svoju s Božjom rieči hrani.

NE ZNAM ČEMER ŠTO JE?

Na krštenju Bog je posinio mene. Pripadam ja Božjoj svetoj Obitelji. Član sam Božjeg roda. Svetog Trojstva Zjene na zemlji me prate. Živim ja u želji, da se misli moje nikad ne pomute.

Ja ne zdvajam nikad. Ne znam čemer što je, a brižljivo pazim na sve moje pûte. U baštinu vječnu misli lete moje.

Da sam Božje čedo, o tome ne dvojim. Duh Ljubavi Božje sa Kristom me spaja. Ja u svome duhu stalnu nadu gojim, udionik Božjeg da ću postat raja. I te misli dnevno kroz mozak mi struje.

O baštini vječnoj moja duša sanja. Nemoj, djevo, moda da ti mozak truje. Nek ti duša sa mnom Gospodu se klanja. Od sitnoga pieska kao i ja bježi. K'o pokćerka Božja svoje posle radi. Na Karmel se popni. Aer diši svježi. Na Petrovoj stieni svoju kuću zgradi.

BRAĆA PO KRVI.

Ja proleter nisam, al' medj proletere kad god mogu zadjem i razpravljam s njima o Kristovoj Muci. Vodim ih u sfere nadnebeske i njih sa mnom nosi plima Ljubavi božanske. Pokažem im kada tri ja moje ruže, lice im probliedi. Mnogi od njih tada na koljena pada pred njima, ne misli na prolazne jade.

Proleteri i ja, Kriste, znadem, mi smo svi stvorenja Tvoja. Po krvi smo braća. Kad se s njima nadjem ja u hapsu, Pismo Sveto viek im čitam. Mnogi mene shvaća i priznaje, da je u djetinstvu svome sanjao o sreći hrvatskoga roda; na Golgoti Križu klanjao se Tvome. Tad uvidjam da krv naša nije voda i pozivljem njega da se Tebi vrati.

Slušajuć mi rieči, u očim mu zjene zatrepere jasne i on mi odvrati: „U Kristove želim omotat se Plene. K Bogu se povratit. Dušu spasit svoju, al' sredstava nemam sebe da operem od smrtnoga grieha. Žalim sudbu moju. Sudjeno je meni, da se biednik verem po vrhuncim golim bez utjehe, nade u budućnost bolju. U hambarim hrane fali mi i žita. Svak mi snage krade, a po mome tielu od rada mi rane izglodaše tkivo. Gol sam i bos. Stradam. Progonjen sam kao izgladnjelo pseto, a kada se bilo kome biednik jadam, da me zima mori, a ubija ljeto, preda mnom se deset vjetrogonja stvara i svi viču: Ovaj odrpanac stari sa lažima svakog koga može vara. On u svome loncu zmijski otrov vari.

„Ne čudi se s toga, da medj odmetnike Katoličke Crkve i hrvatskog roda mene se ubraja, i medj buntovnike, dok ja na dan moga rodjenoga gôda po ulici zievam i tučem u žicu, a proklinjem sebe i stvorenje svako, jer, dok ja u grudim sûhe nosim klicu, pred očima gledam samo crni pak'o".

Proletera slušam. Prodirem u zjenu crvenog mu oka. U njoj bol mu čitam. Sa oči mu dižem polagano mrènu, pak mu nježno zborim: „Ne ću da te pitam sa praznima riečim. Varati te ne ću. Razmisli se. Mene u Hram Kristov sliedi. U Kristovom Hramu svoju nać ćeš sreću; doživiti kraj ćeš svojoj tuzi, biedi. Odluči se. Ne zdvajaj. U oltaru Vodja tebe, momče, svih radnika čeka. Na Njegovom sjajnom ogriji se žaru. Sretan s Njim ćeš biti do zadnjega vieka".

DOBA MRZLE TAME.

Nastupilo doba već je mrzle tâme i krutosti mračne u ljudskima dušam. To opažam dobro, kad promatram prâme djevojaka mladih. Obratit ih kušam, nagovaram, molim, al' je sve zaludu.

Kada slušam rieči raznih prolaznika, u čudnome i sam nalazim se čudu. Zvuk ja slušam mrtvog zvona sa zvonika. Svjetlost sunca i toplinu kod njih tražim, al' joj nigdje traga. Čitav sviet

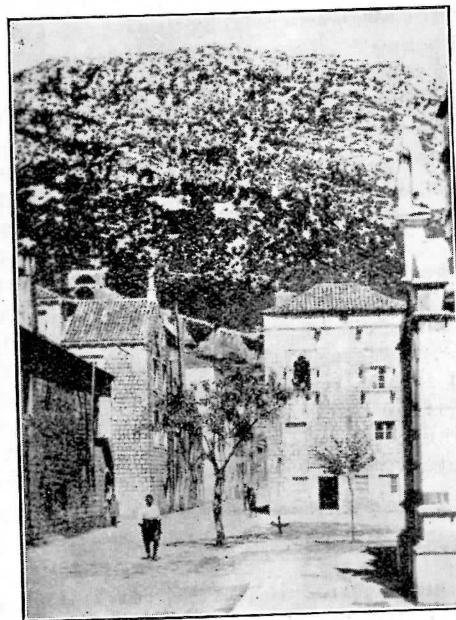
se lažim oko mene klanja. Svagdje gospodari laž medj ljudim. Ruše se oltari poštenja i pravde. Sve za zlatom teži. Od ovakvih duša moja duša bježi. Sve što, Kriste, gledam danas oko sebe, a što mrzi Boga i samoga Tebe, bolna oka gledam.

Varalice svieta tambače se danas pred čitavim pukom i šerove slave od glave do peta, koji na Te, Kriste, udaraju kùkom. Ludilo u glavam površnih mudraca gospodari, s rodom zapovieda. Sukno mu se kroji. Pod noge Te baca i na Križ Ti mrko na Golgoti gleda. Što govorim, mislim, da sam jasan.

Na Tvom grobu, Kriste, i najzadnji Hasan poštuje Te više od ovakvih ljudi, bezbožnih i zlobnih. Strogo im ne sudi. Pamet im prosvietli. Um dozovi k sebi, nek i oni sa mnom poklone se Tebi.

CENTAR MOJIH MISLI.

Dužnost imam jednu budućnost da stvorim zalutalom rodu, život vječni, pravu; da predočim njenu pravu Božju slavu, s tog u duhu mome sveudilj se borim.

Ston. Vlasteoska palača.

Nakon duge borbe s mojim duhom stvorio sam program, kojeg sad sprovadjam. Križ s Golgote ljubim do granice skrajne. Politike radi s nitkim se ne svadjam. Moj ja program javno svakom čitat pružam u Hrvatskoj sinu, nek uvidi, kako obavit sam cviećem, a okrunjen ružam, iz pred kojih crni politički pak'o nestao je meni nepoznatim tragom; na čem Bogu ja se zahvaljujem dragom.

Apostole sliedim. Čitam Evandjelja. Iz njih Mudrost crpim. Višnjeg slavim Boga. Najboljeg u Njemu imam učitelja. Sretan sam kad klečim do Njegovih nogu.

Isusovo Bratstvo širim medju ljudim dobre volje svagdje. Mislim o askezi. K'o asketa živit u samoći žudim, da o svakoj mogu razmišljati tezi.

Centar mojih misli Presveta je Misa.

Preko nje mi duh se uviek preporadja. Ljubavi je Božje za me vječna sisa. Kada sam na Misi u meni se radja iz Betlema Isus. S Njim se ja veselim. Korake Mu sliedim. Propoviedi slušam. Križ Mu težki nosim. Od Njeg se ne dielim. Radosti i Muke sve Njegove kušam.

Od jaslica Njega sve do Uzkrsnuća preko Mise pratim, veličam i slavim. Kao nikad moja puna Ga je kuća. Na Križu ja s Njime želim da zaglavim.

Oh, kako sam sretan ja u tome času. Veselje opisat ne mogu si moje. Pokušaj odazvat mojemu se glasu: Sa Isusom Kristom stopi misli tvoje.

Od kad ovaj program sprovadjam u žiću i ako mi kose na pola su siede, Bogu hvala, svjež sam u svem mome biću. Jabučice moje nikada ne bliede. Danica mi pjeva. Zora me pozdravlja. Obasjava sunce. Mjesec mi se smije. Trepere mi zviezde i svaka mi javlja: Djavolske ti ne će naškoditi zmije.

LJUDSKI ŽIVOTI.

Nadnaravna Ljubav zagonetka to je, koju ne znaš riešit. Od nje duh te dieli. O tom počuj moje mnienje: Sveti Duh je Onaj, koj' te spasit želi. S darovima svojim osvojiti traži tvoju dobru dušu, nju da s Kristom spoji.

Ovo mnienje moje svakako uvaži i sudbinu svoju po njemu si skroji. U intimnom s Bogom odnošaju živi. Dominantna tačka nek ne bude krivi filozofski nauk u živoj ti glavi. Nastoj spoznat Boga. Svim silama radi, najvećega Bića dopriet do vrhunca. Spoznaj, da si ništa, a živi u nadi, ogrijat te da će zdrake sjajnog sunca.

Mene ova nada nikad ne ostavlja. Mene ona svagdje uza stopce prati. Preko nje me sunce zdrakama pozdravlja, a po zdrakam k meni Isusova Mati silazi sa neba i zbori mi tiho: Svoje uši dobro sad otvori, Miho. Sve ti Bog je. Istinu ti spoznaj ovu, a na sebe mrzi. Cilj života tvoga nek ti Vječnost bude. Vjeruj mome slovu: Ljudski život ništa ne vriedi bez Boga.

Što od Gospe slušah, zapamtio ja sam i svim eto ljudskim napisah ja rasam, a ti, dragi brate, roda hrvatskoga, sa mnom slavi Krista iz sveg srdca svoga.

HRVATSKA BEZ KRISTA.

Opreznija budi. Žena i muž vjerni dvije kuće grade. Ne ljuti se, ako netko tebe kùdi. Iz Svetoga Pisma spoznati ćeš volju Gospodina Boga. Milosti ćeš dobit. S Njime ti ćeš živit. Na svakome polju u svome se duhu ti ćeš preporodit i u Sjeni Onog, kog ja želim, sjesti ti ćeš sa mnom. Njega slavit ćemo skupa. U Presvetoj Njega primit ćemo Česti.

Ne plovi po vodi mutnoj, blatnoj, glibnoj. Moral preporodi. Ćudoredna budi. Bjež iz šume mračne. Mrka noć je leglo

boli dugotračne. Uz čestite stupaj gradjane i žene. Nemoj sliedit duše u blud upletene. Bez čestitog duha nema preporoda.

To zapamtit danas svaki Hrvat mora; Hrvatica svaka, djevojka il' žena. Mom hrvatskom rodu, o tom nema zbora, bez čestitog duha potamnit će zjena. Hrvatska bez Krista postala bi tuga i nevolja ljudska, a ja nikad ne ću dozvoliti moći, da se ruši sreću hrvatskog mi roda. U Isusu druga najboljega svoga imadu Hrvati. Pokretač je svakog duševnog im rada. Čuvar im je sela; branioc im grada. Uztreba li život svi će za Njeg dati.

BEZ UMORA GUDIM.

Sposobnosti ja sam razvijao svoje jedino u pravcu, koji k Bogu vodi. S Njim svezati htjedoh sve vlakance moje i moljah Ga vazda, da me oslobodi od napasti svake. Vježbah se govorit duhovno i mislit. Mučno mi je bilo, u vječitoj borbi da odgojim sebe. Mnogo puta kucalo mi bilo, gledajući, kako moja duša zebe pod pritiskom grieha, al' od kad je mene naučio Gospod duhovno govorit i duhovno mislit, sjaju mi se zjene i grieh danas mene ne može oborit. Sve svladavam kušnje. Od napasti bježim i za slavom Božjom u Empiru težim. Substancijalnu ja jednu imam formu. Samo jednu Božju jedincatu dušu. Ovaj nauk uzoh za mog žića normu, jer u tom ne želim svakom sličit ćušu. Moć se moje duše nalazi u mome božanskome umu. Mene s Bogom spaja. Nitkom živom ne dam dvojiti o tome. Nikada ne dvojim o obstanku raja.

Kuća u Stonu, u kojoj je pisac odgojen.

Ja sjetila mrtvim Darom Božje Volje, jer ja ne ću, da ih obavije tâma ljudske materije. Široko je polje moga duha rada. Moja duša sama u intelektualnom radu plamsa; pliva i Milosti Božje prima i uživa. Ja za tmine ne znam u mom vječnom umu. Sve je meni krasno na mog žića drumu. Moj ideal jeste, živiti u Kristu i posvetit Njemu moju dušu čistu. Uz taj moj ideal i drugi imadem. Za pravo je moga duha živa želja. Otvoriti oči mojih prijatelja. Upravit ih Kristu, jer najbolji, znadem, da je On im sudrug na prolaznom svietu.

Oh, mogao kad bih zapaliti vatru Ljubavi božanske ja u ljudskim grudim, ja žalio ne bih da me boli satru u mom radu. U toj živoj nadi gudim bez umora dnevno po guslama mojim, želeć jednu dušu s njima da osvojim.

BEZ IKAKVA STRAHA.

Moje gusle zuje, a mješnice plaču. Od trzanja strune pucaju na liri. Vrh odrubih ljudskom ubojitom maču. U mom starom srdcu ne vladaju hiri ljudske zlobe, himbe, pakosti i jàla. Na Milosti ovoj Kristu budi hvala.

Orgulje mi bruje. Gregorjanski zvuci i akordi sladki uznose mi dušu. O Kristovoj misleć na Golgoti Muci ne mislim na žegu, ne mislim na sušu. Grlo mi je vlažno. Lice mi se znoji. O darovim Božjim moja pjesma poji.

Klecaju mi zvona, a brecaju zvonca. Pozivlju me u Hram Isukrsta Boga. U Hram Kristov idem. Bez kraja i konca ja u njemu slavim Spasitelja moga. Milost Bog će jednoč udieliti meni, da sam sebe gledam u Njegovoj Zjeni.

Svoj hrvatski narod volim, obožavam. Sve njegove patnje bilo duše, tiela u tančine dnevno svojski proučavam, i htio bih dobra počinit mu djela. Htio bih mu biti pri ruci na polju. Pomoći mu želim veslati na moru. Iz dana mu u dan sreću žudim bolju; a veseo bit ću, kad uzbudem zoru, prije nego za viek sklopim oči, pozdravit mu rujnu na Golgoti moći. Na Golgoti narod hrvatski će moći bez ikakva straha svoga ljubit Boga. Na Golgoti Hrvat do mira će doći, što je želja srdca hrvatskoga moga.

DIVNA RAZBIBRIGA.

Moju dragu ženu duša mi ubraja medj najljepše žene; medj najbolje duše. Ona našu djecu krstjanski odgaja. Zla djavolska misli sve njezine ruše.

Sa mnom mnogo trpi rad komada hljeba. Sa mnom se previja rad komada ràše, al' se sa mnom bori kada na nas vreba bezbožnička četa da poruši naše u kući oltare, zgradjene na stieni svetog Petra.

Sa mnom s Krunicom u ruci opire se ona svakoj ljudskoj hieni i divi se sa mnom Isusovoj Muci.

Kad prot Bogu zgriešim ona mene kòri i od mene traži, da se grješnik kajem. Kad poslušam rieč joj duh u meni gori i sa Božjim mene obasiplje sjajem, ali kad na papir moje misli stavljam i prenesem po vrh svih oblaka ja se, a po strani brige na jednom ostavljam, tad me žena pita: „Ma reci mi, šta se u ludosti gubiš? Svakog pišeš dana po papiru rieči, a kruha ti fali? Zaklinjem te sa pet Isusovih Rana, bezkoristne posle za viek obatali, a lati se posla, koji kruha nosi."

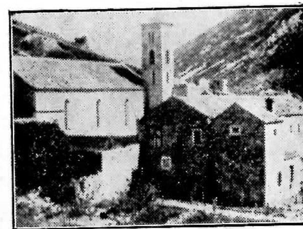
Na to ženi reknem: „Sa mnom se zadubi u sve moje misli. Sa mnom Krista prosi. Jutarnjoj se sa mnom i ti raduj rosi. S mojim duhom Krista na Golgoti ljubi. Kruh je On mi dnevni. Topla mi je ràša. Njega slavit moja najprva je briga. On je, ženo, hrana svakidašnja naša. On je, ženo, moja divna razbibriga."

Na te moje rieči moja žena plane. Iz usta joj rieči lete kao lâva. Sa mnom slavi ona Isusove Rane i u glase kliče: Kristu-Bogu slava!

Pogledah ja ženu umiljato, blago. Iz zjene joj žâri čar ljubavi blage. Najveće je i njoj Krist na zemlji Blago. Strpljivosti Vir joj. Vrelo zdravlja, snage. I njoj Krist je divna k'o i meni razbibriga. Njegovoj se klanja Zjeni.

SVE JE MENI RAVNO.

Konfiteor molim, jer sam grješnik stari. U grudi se tučem. Svih se grieha kajem. Nakon Izpoviedi preda mnom oltari sjaju se k'o sunce. Moju svojim sjajem oživljuju slabost. Podižu mi snagu u zamrlom tielu. Otvaraju oči. Ja preda mnom vidim smrt tad moju blagu, a noga mi desna prama raju kroči.

Ston. Samostan vetoga Nikole.

HOMO tad sam i VIR. Ne znam put sredine. Na rukama lomim sindjire i lance, a pričestim kad se, letim u visine kroz vrletne, strme, al' kroz sjajne klance.

Ne gledam Nerona. On je mrtav davno. Okrutničko srdce pod pločom mu gnije. K svome Bogu kročim. Sve je meni ravno. S Isusom u grudim sve svladavam zmije.

PLAČ MOJE DUŠE.

Prošlosti se sjećam svako jutro moje, svako podne, svako večer kada zvoni na zvoniku zvono. U njoj svoje doživljaje gledam. Njih promatram. Oni u mom duhu čuvstvo tajanstveno bûde. Ovo čuvstvo dnevno mene preporadja. Kad zahvati mene, misli mi ne blûde, tad daleko stojim od svih ljudskih svadja.

Misleći na prošlost, duh mi se prenaša u djetinstva doba u majčina njedra, kad mi hrana riedka bila kaša i kad čist sam bio kao biela jedra. Ćutim tad u duši radost i veselje, i k'o malo diete od radosti pjevam. Ne marim što jest ću, meso ili zelje, o veselju mome u djetinstvu snievam.

Kao u snu svi se dogodjaji moga u djetinstvu žića redaju pred okom i ja slavim Krista, mog Vječnoga Boga. Gdje On makne okom, tamo ja sam skokom i u crkvu hitam svetoga mog Vlaha. U sva zvona slavim Krista ja u Stonu. U mužare zbijam tri fišeka praha i palim ih, Boga slaveć sa Siona.

Dok u duši radost ovu proživljavam, za tjelesne ne znam moga bića sile. S rukama ne mičem, bdijem, i ne spavam. Za sviest svoju ne znam, ni za moje mile i tad tražim Boga.

Kad Gospoda tražim i da ne znam vjedje kao umorene da su, sklapaju se moje. Sebe tažim u takovom stanju, koje ciepa mene i tielo mi slabi.

Sve što uhom čujem ne shvaćam sa mozgom. Zboriti ne mogu. Ne znam, da li koga hvalim ili psujem; da l' rieč zborim blagu il' zapovied strogu. Izgovorit ne znam čak ni jedno slovo. Ukočen sam i za svoju ne znam ruku. Ne mislim na ruho staro ili novo. Izdaje me razum. Ne mislim na živce. Do mog uha pasja ne dopire vriska. Ne znam, da li spadam medj dobre il' krivce, a resica moja u grlu se stiska. Ne cvokoću moji u čeljustim zubi. Ne sjaje mi brada prosieda i kratka. Ustna moja blieda ženu mi ne ljubi. Vonj ne ćutim niedan od pečenog batka. S prstima ne mičem na objema rukam. Za noge ja ne znam, nit za moje pête. Svu izgubim snagu. Ne mislim o mukam mog prolaznog žića. Ne more me sjète. Pluće mi ne dišu. Srdce mi ne tuče. Izgledam u licu kao suha grana. Za svjetovnim slavam razum me ne vuče. Za košulju ne znam od bieloga lana.

Kad Gospoda tražim, moje duše Nadu, u mom zemskom tielu nije sve u skladu. Plamen mi se sjajni zapali uz lice. Iz nozdrva mojih maven plamen liže. Iz usta mi starih modar plamen bije. Iz uši mi modrih zelen plamen suče, a crveni plamen za nebo me sveže. U plamenu gorim. Mojih strasti klice uništava plamen Gospodova gnjeva. Od plamena želje iz grudi mi bježe.

U tom stanju Krist mi izručuje ključe od svog raja. Duh mi tada zdrake striže. Isus mi se s neba u plamenu smije. Na glavu mi plamen ognjeni ne sipa. Moja duša tada u zanosu pjeva okolo oltara iz pred Božjeg Kipa. Na sviet zaboravljam. Ne mislim na muke. Sa oltara grle Kristove me Ruke u tom času. Kruh pružaju pirni meni. Tada sebe gledam u Kristovoj Zjeni i slavim Ga, hvalim na velikom Daru, i klanjam se Njemu Sudcu na oltaru.

Do užitka ovog, do naslade ove ljepšega užitka duh mi ne poznaje. Sa nasladom ovom sve ja moje snove spajam i svakoga pitam: Kaži, šta je ljepšega na zemlji do pirnoga Hljeba, koj' nam Isus pruža sa svojega neba?

Kad Gospoda tražim sve tjelesne snage napuste mi tielo, a duševne sile množe se u meni. Mene, kao rose blâge do nebesa nose, gdje se moje vîle združuju sa Bogom. Moja duša tada združena sa Bogom od veselja plače. Krist na Križu jedina joj Nada. Na ljudske se ona ne osvrće mače. Suze moje duše do neba se dižu. U Kristovoj grudnoj kupaju se Rani. Sebe tad ja gledam, gdje visim na Križu i u Svetoj gdje se duh mi topi Màni. Tad sam izvan sebe. S Kristom tad sam spojen. Kristovu na Križu tad uživam slavu. Medj andjelim Božjim ćutim da sam Dojen. Osjećam u duši, Kristovu da Glavu u svom duhu nosim.

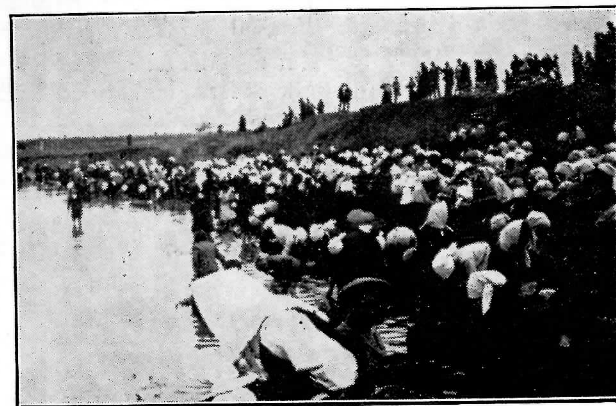
U tom sretnom stanju gori vrh nebesa u slobodi živim. Plač me moje duše sokoli u znanju, da se Kristu-Bogu, svome Spasu, divim i tada se, dok mi duša plače, molim: Isuse moj Kriste, kòro moga Hljeba, udieli mi Milost, da te vazda volim. U središte Tvoga prenesi me neba.

NAJVEĆI MAGNET.

Najveći je magnet, što ga sviet imade Katolička Crkva, od Krista nam data. Najmudrijim glavam ublažuje jade. Kopča svih je duša. Ti nju iz inada ne priznaješ, mrziš, ružiš, ogovaraš, klevećeš i grdiš. Pri tome se varaš. Evandjelje njeno Britanci, Germani, Židovi i Grci; Rimljani i Gali; Levantinci, Franki trebovat će.

Dani budućnosti skore razne će kulture i narode svieta, ma kako se zvali, sjedinit i zublja katoličke vjere svim pucima sjat će. Crne atmosfere sadašnjice naše razbistrit će ona. Svi će puci slavit Boga sa Siona.

Poslanica Pape, Velikog Leona, prodriet će u duše svih naroda svieta. Narode sjedinit Kristova će zvona. Mir će ljudim svima Božji da procvjeta. Ukućani Božji mi na zemlji svi smo: Čovječanstvo Sveto prosvjetlit će, Pismo.

Obhod u Ninu na dan Gospe od Zečeva.

NEMAM SNAGE.

Na oblaku dima tamnjana i mìre prama zviezdam letim. Na nebo se dižem. U nebu na žicam moje stare lire Gospoda veličam; vjernost Mu prisižem.

Oh, kako mi žice na liri trepere, kad o Kristu pjevam!

Oh, kako mi strune na guslama zuje, kad mi duh se vere do Kristovog Dvora, do sjajne Mu Krune!

Oh, kako mi grlo divno se razliega, kada kročim iza Kristovoga Stiega!

Oh, kako mi srdce u grudima kuca, kad Otajstvo Sveto motrim na oltaru!

Oh, kako mi duša od radosti puca, kad Isusa primam u sjajnome Žaru ja u grudi moje!

Oh, kako mi blista lice se i sjaje, kada sam uz Krista i kad Mu se klanjam, mome Stvorcu Bogu.

Nemam snage, nemam duha, nemam dara, veselje što ćutim opisat ne mogu, kad me Isus gleda Svoga sa oltara.

MOJ PRAVOPIS.

Moj pravopis za me pravopis je pravi, a što praznim glavam u moždanim smeta, ne tiče se mene. Kao što u svemu i u pismu tako ja se držim Starog, kome vječna slava.

Radi moga pisma ne boli me glava, niti onda kad se na me diže pak'o.

Moj pravopis slavi Gospoda na nebu, Gospodara svieta. Neka šizofreni stranputicom jezde, njih sliediti ne ću. Putem kročim pravim. Na njemu me prati Božjeg Oka zviezde. S pravopisom mojim Boga i rod slavim.

To je moja radost. U njoj ja uživam. Kome ona smeta, on ne ljubi mene. Neka Bog mu prosti. Ja u slastim plivam, kad promatram Božje neizmjerne Zjene.

Mizerni al' tašti medj Hrvatim ljudi napustiše jezik hrvatskoga roda i pravopis stari, al' njihovi trudi izjalovit će se.

Ova nova moda u hrvatski narod nikad prodriet ne će. Hrvati će svojim duhom uviek disat. Hrvati će Kristu-Bogu palit svieće. Hrvati će svojim pravopisom pisat.

O tom dvojbe nema, niti razgovora, niti prepiraka.

Tko je Hrvat mora da se od svih mâna nastranih otrese, u svom pravopisu pravi red unese.

S pravopisom dičim i hvalim se mojim. O vriednosti nikad njegovoj ne dvojim.

GOVORITE DA SAM...

Polugu ja imam debelu i jaku. Kamenje s mog puta s njome ja odstranjam. Bodljikavom trnju žilu krčim svaku i o Isusovim krjepostima sanjam.

Ideal su one duha mi u grudim. Geniji su za me. Želim se uzpeti na Golgotu Kristu. U tome se trudim i nadam se, da će moj uspjeti: Htjeti.

Odlučih u duši Križ Isusov nosit preko Himalaja, preko Oceana. Pod Njime ću muke sve radostno snosit. Na putu će pratit Kristova me Rana.

Demosten ću postat. Divanit ću svietu o Milosti Božjoj; o Presvetoj Česti. S Kristom ja ću srušit bezbožničku četu. Grješnike ću u Hram Isusov privesti.

Govorite da sam natražnjak i bedak, jer Gospoda hvali, veliča i slavi moga vječnog duha svaki uzdah, redak.

Govorite da mi pandrvi u glavi pomutiše mozak, da sam riedki slučaj medj ludjacim, jer na čvrstoj splavi Isusovoj medju zvjezdicama plovim i pozivljem duše da Gospoda slave.

Govorite žene da u mutnom lovim, da zavadjam ljude kao glupe brâve, jer sa mojim, Kristom nadahnutim slovim ljudske duše spasit želim ja od hâdske brâve.

Napadajte mene koliko vas volja. Licumjerac da sam govorite javno. Divanite da sam pokvarenik s polja, jer veličam ime Isusovo slavno, sve je meni jedno. Kroz Rožice moje pjevajući hrlim Kristu-Bogu ravno. U Krilo me On će stalno primit Svoje. Ja bolestan nisam. Čovjek sam od sreće. Ràdi umislenih ne boli me glava. Moj odvažni: Htjeti, popustiti ne će.

U Hrvatskoj vladat Kristova će slava.

DUBROVNIKU.

Dubrovniče grade, u tebi sam mlade sproveo ja dane veselja i sreće. U tebi ne znadjah za tuge i jade. Kristove u tebi čuvahu me Leće.

U tebi u Božjem živio sam strahu. Sanjao sam uviek o Gundulić Gjivu. U tebi se svetom molio se Vlahu i svakome tvome divio se divu.

U tebi sam mladost proživio svoju. U tebi ne znadjah, što je s oka suza. Kulturu u tebi stekoh prvu svoju. U tebi me tvoja ljubila je Muza.

DUBROVNIK.— Foto »Jadran«

S Vodopićem ja sam biskupom dum Matom, kome slava i čast, kao s mojim bratom na Golgotu Kristu svaki dan se pe'o. Križ noseći težki pod njim nisam stenj'o. S Liepopilom Antom po arhivu tvome prebirao ja sam pergamene stare; a s dum Matom Pištom, savjetnikom mome, resio sam divne tvoje ja oltare.

Sa Vlahom sam Sliepim s liericom u ruci pjevao kolende pred Gospara Dvorim, a sa Taljeranom Mirom sam o Muci Kristovoj razmišlj'o medju tvojim bôrim.

Sa hrvatskom ja sam omladinom tvojom slavio te, Grade, na svakom kantunu; sa dušom sam tebe pozdravljao mojom hrvatskih gradova kao sjajnu krunu.

Na rastilu rimske u tebi kulture moj sam odgoj stek'o. Njoj se i sad divim i na zadnje svoje kad pomišljam ure, kao i u tebi ja još uviek živim.

Ja se uviek sjećam tvoga Penatura i Lovrienca tvoga, i barjaka tvoga; svih Gospara, puka tvoga, tvojih zdura, a najviše svetog Vlaha, Parca Moga.

Iz sveg srdca tebe, Dubrovniče Grade, i sad u starosti ja pozdravljam moga. U tebi sve divne i velebne zgrade veličaju sa mnom Isukrsta Boga.

U tebi Gospari, u tebi fakini na ledjima svojim Križ Isusov nose. S Kristom svak se hoće, Grade, da sjedini medj mîrima tvojim. Za milost Ga prose sve u tebi duše, pa bile i s puta, i ljube Mu sveta Koljena i Skuta.

Zdravo, da si zdravo mog odgoja zjeno. Pozdravljam te, divna hrvatska Ateno.

DUBROVAČKE STRAŽARNICE.

Gledam, kako neke zasliepljene duše na čitavom svietu samostane ruše i sa zemljom Božjom srazuju oltare, a oni su svietu stražarnice moćne.

Kada o tom mislim za tišine noćne, moja desna ruka sa obraza tare gorke suze i ja sažaljavam ljude, koji Boga hule, koji Krista kûde.

Samostani, crkve, razne Bogomolje Dubrovačkoj Republici štit su bile od kasarma tvrdji.

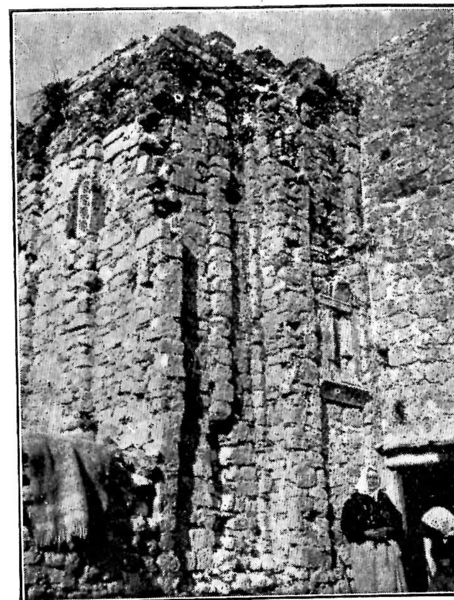
Kriste, moje vile Ti nadahni, da Te opjevaju bolje.

HRVATSKOGA RODA SLOGA.

Sviet promatram hladno. Ja se ne vrpoljim. Srdce mi je vručac. Krv u njemu vrije. Za životom čeznem u visinam boljim i vezem se, gdje me Božje oko grije. Kuća mi se blista, a mog duha vrieža prostrla je grane do nebeskog svoda. Svud me prati Ljubav Isusova svježa; s kojom spajam grane mog hrvatskog roda.

U pitanju slavlja Isukrsta Boga Hrvati su složni bez razlike zvanja. Hrvatskoga roda ova divna sloga zanosi mi srdce, njoj mi duh se klanja. Moj hrvatski narod za slobodom teži svoje dobre duše u Kristovom raju. Od Golgote narod hrvatski ne bježi. Na njoj Krista ljubi u rajskome sjaju.

Za čim danas teži hrvatskoga roda neumrla duša, to će postić ona; jer doba će doći, glas hrvatskog zvona postati će djelo. Dobra doniet ploda svatkom će Hrvatu. Vjerujem za cielo, hrvatski će narod u slobodi svojoj, Isuse moj dragi, klanjati se Tvojoj okrunjenoj glavi i ljubit Ti Tielo izranjeno trnjem, a grla će bratska klicat: Bog nek živi! Živila Hrvatska!

Starohrvatska crkvica svetoga Mihajla u Stonu, zadužbina hrvatskoga kralja Tomislava, sa ulazom u samostan Bielih Dumana.

ZA POPRAVAK SAMOSTANA BIELIH DUMANA U STONU,

gdje se čuva a fresco slika hrvatske krune na glavi kralja Tomislava.

Na ruševinama kraljevog hrvatskog dvorca u Stonu, gdje je na glavici crkva sv. Mihajla iz g. 926, u kojoj se nalazi slika hrvatskog kralja Tomislava sa hrvatskom krunom, gdje docnije bijahu dvori zahumskih knezova u Stonu, sagradjen je g. 1562 mali čedni samostan za častne sestre sv. Dominika, koje ljubomorno čuvaju kroz gotovo četiri vieka ove svetinje pune starohrvatske ornamentike.

Samostan je nesposoban za stanovanje, malen, nizak, star, trošan, pa bi ga trebalo popraviti, da mogu ove častne sestre — tako zvane Biele Dumne — bar u pristojnoj kući živiti.

Mole se dobročinci, da svoje priloge šalju na **Dekanatski Ured, Ston** (Dalmacija) za popravak samostana sv. Mihajla.

Hrvatsko Starinarsko Družtvo u Dubrovniku.

Ljekarna Mr. Ph. VILIMA BEROŠA, ljekarnika u Šibeniku.
Foto Cukrov — Šibenik.

Skladište pokućstva J. KRULJCA iz NOVE GRADIŠKE u ŠIBENIKU.
Zastupnik OTO GRABOVAC.
Foto Cukrov — Šibenik.